

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Diplomová práce

2015

Eva Vlčková

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Diplomová práce

**Analýza překladatelských postupů
v překladech z francouzštiny do češtiny**

Eva Vlčková

Plzeň 2015

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Katedra románských jazyků

Studijní program Učitelství pro střední školy

Studijní obor Učitelství francouzštiny pro střední školy

Diplomová práce

**Analýza překladatelských postupů
v překladech z francouzštiny do češtiny**

Eva Vlčková

Vedoucí práce:

PhDr. Dagmar Kolářiková, Ph.D.

Katedra románských jazyků

Fakulta filozofická Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2015

Poděkování

Své nejupřímnější poděkování bych ráda vyjádřila vedoucí této diplomové práce, PhDr. Dagmar Kolářikové, Ph.D., a to zejména za její užitečné rady, za čas, který mi věnovala, a v neposlední řadě za její vždy přátelský a milý přístup.

Prohlašuji, že jsem práci zpracovala samostatně a použila jen uvedených pramenů a literatury.

Plzeň, duben 2015

.....

Obsah

1	ÚVOD.....	1
2	OBECNÁ TEORIE PŘEKladu	4
	2.1 Translatologie jako mezioborová disciplína.....	5
3	PŘEKlad ODBORNÉ LITERATURY A JEHO SPECIFIKA.....	7
	3.1 Základní kompetence překladatele odborné literatury.....	10
4	PŘEKladATELSKÝ PROCES	11
	4.1 Cíl překladatelské činnosti aneb funkční ekvivalence	12
	4.2 Problematika kulturních odlišností	14
5	PŘEKladATELSKÉ POSTUPY V POJETÍ TEORETIKŮ PŘEKladu ..	16
	5.1 Postup překladatelské práce podle Tionové	18
	5.1.1 Transpozice	19
	5.1.2 Koncentrace a diluce	21
	5.1.3 Étoffement a dépouillement	22
	5.1.4 Modulace.....	25
	5.2 Postup překladatelské práce podle Strakové.....	28
	5.2.1 Dosazení ekvivalentu.....	28
	5.2.2 Výběr z více možností.....	29
	5.2.3 Kompenzace	29
	5.2.4 Vytvoření ekvivalentu.....	30

5.3	Postup překladatelské práce podle Mana a Žváčka	30
5.3.1	Gramatické transformace.....	31
5.3.2	Lexikální transformace	34
5.4	Stručné zhodnocení zpracování překladatelských postupů v podání teoretiků překladu	36
6	ANALÝZA PŘEKLADATELSKÝCH POSTUPŮ UŽITÝCH V PŘEKLADECH ODBORNÝCH TEXTŮ	37
6.1	Představení portálu VoxEurop.....	37
6.2	Kritéria výběru analyzovaných článků.....	38
6.3	Stručný popis analyzovaných článků	40
6.4	Analytický rozbor překladatelských postupů.....	43
6.4.1	Stručný přehled výsledků analýzy překladatelských postupů	44
6.4.2	Podrobný náhled do výsledků analýzy překladatelských postupů	46
6.4.2.1	Transpozice slovního druhu	46
6.4.2.2	Koncentrace a diluce.....	53
6.4.2.3	Transpozice syntaktická	55
6.4.2.4	Modulace.....	59
6.4.2.5	Étoffement a dépouillement	62
7	KRITICKÁ ANALÝZA VYBRANÝCH PŘEKLADŮ.....	64
7.1	Zhodnocení výsledků kritické analýzy vybraných překladů ...	72

8 ZÁVĚR.....	74
9 BIBLIOGRAFIE	76
9.1 Tištěné zdroje	76
9.2 Internetové zdroje	76
10 RÉSUMÉ.....	79
10.1 Résumé v češtině	79
10.2 Résumé ve francouzštině	79
11 PŘÍLOHY	81
11.1 Článek č. 1.....	81
11.2 Článek č. 2.....	86
11.3 Článek č. 3.....	92
11.4 Článek č. 4.....	95
11.5 Článek č. 5.....	103
11.6 Článek č. 6.....	106
11.7 Článek č. 7.....	109
11.8 Článek č. 8.....	113
11.9 Článek č. 9.....	117
11.10 Článek č. 10.....	122

1 ÚVOD

Cílem této diplomové práce je poskytnutí uceleného náhledu na problematiku překladatelského procesu se zaměřením na překlad z francouzštiny do češtiny. Diplomová práce je rozdělena na dvě části, a to část teoretickou a část praktickou.

Práce přináší základní přehled široké škály postupů a metod, které překladatel při své činnosti využívá. Překladatelské postupy jsou představeny v pojetí různých teoretiků překladu, což dává čtenáři možnost srovnání rozmanitých přístupů k otázce překladu a zároveň poskytuje komplexnější pohled na danou problematiku. Předmětem diplomové práce je především efektivně propojit teoretické poznatky s jejich praktickým využitím. Z tohoto důvodu jsou překladatelské postupy, které jsou objasněny v teoretické části práce, následně demonstrovány na konkrétních příkladech v části praktické.

Po úvodu následuje teoretická část diplomové práce, kterou tvoří kapitoly 2 až 5. Druhá kapitola nejprve předkládá obecnou teorii translatologie, přičemž zároveň poukazuje na její široce mezioborový charakter. Cílem kapitoly je především uvést čtenáře do složitého systému překladatelského procesu, který je podrobněji popsán v následujících kapitolách.

Třetí kapitola je zaměřena na problematiku překladu odborných textů, jejichž analýza a zároveň i kritická analýza je rovněž předmětem diplomové práce. Tato část seznamuje čtenáře zejména s typickými znaky a rysy odborného textu společně s množstvím problémů, se kterými se překladatel nejčastěji setkává. Kapitulu uzavírá krátký přehled kompetencí, kterými by měl překladatel tohoto typu textů disponovat.

Následující kapitola teoretické části diplomové práce postupně objasňuje jednotlivé fáze a cíle překladatelského procesu a podrobně

rozpracovává otázku funkční ekvivalence a kulturních odlišností, které musí překladatel při převodu textu do cílového jazyka často různými způsoby překonávat.

Poslední kapitola teoretické části přináší náhled na problematiku překladatelských postupů v podání několika teoretiků a poskytuje tak zároveň potřebné podklady pro část praktickou. Podrobně zmapovány jsou tři teorie překladatelských postupů, které se v jistých ohledech prolínají a v jiných se naopak liší. Většina zmíněných metod a přístupů je pro větší názornost doplněna o konkrétní příklady. Diplomová práce představuje a porovnává přehled postupů čerpaných z učebnice Aleny Tionové, z níž také vychází praktická část práce, pohled na danou problematiku v podání Vlasty Strakové a teorii překladatelských postupů čerpanou z díla Oldřicha Mana a Dušana Žváčka, kteří jsou uvedeni společně, neboť se jejich náhled na dané téma v mnoha bodech shoduje a doplňuje.

Šestá kapitola uvádí čtenáře do praktické části této diplomové práce. Ta spočívá v podrobné analýze užitých překladatelských postupů v deseti vybraných novinových článcích, které se ve většině případů zabývají otázkami ekonomiky či politiky. Všechny analyzované texty jsou uvedeny v přílohách. Výsledky analýzy jsou v práci následně detailně popsány a pro lepší přehlednost také vizuálně demonstrovány pomocí grafů.

Sedmá kapitola této diplomové práce se zabývá kritickou analýzou překladů vybraných článků. Cílem je poukázat na nesrovnalosti či chyby v překladech z francouzštiny do češtiny a zároveň navrhnout adekvátní řešení dané překladatelské situace.

Závěr diplomové práce nakonec čtenáři poskytuje ucelené shrnutí zjištěných výsledků vyplývajících z provedené analýzy překladatelských metod.

Stěžejní literární díla a publikace, na nichž se zakládá teoretická a následně i praktická část práce představují zejména *Odborný text a jeho translace* od Milana Hrdličky, *K teorii i praxi překladu* od Dagmar Knittlové, publikace *Překládání a čeština* od Zlaty Kufnerové, *Otázky ekvivalence v odborném překladu* v podání Oldřicha Mana, učebnice Aleny Tionové s názvem *Francouzština pro pokročilé* a publikace Dušana Žváčka *Kapitoly z teorie překladu*.

V rámci internetových zdrojů pak byly využívány zejména vícejazyčné webové stránky *VoxEurop*, z nichž byly čerpány veškeré novinové články určené pro analýzu.

2 OBECNÁ TEORIE PŘEKLADU

Třebaže si to často neuvědomujeme, překlad jako takový je pro většinu z nás činností téměř každodenní a pro život nezbytnou. Ve skutečnosti jsme neustále nuceni a pobízeni překládat. S cizím jazykem se setkáváme nejen ve škole, ale také při cestě do zahraničí, při nákupu v obchodě, nebo když se vydáme do kina zhlédnout film v původním znění s titulky. Cizí jazyk slýcháme mimo jiné v televizi nebo v rádiu. Nutno zmínit také internet, díky kterému máme přístup k zahraničnímu tisku, literatuře či hudbě.¹

Ať už se tedy jedná o nápis v cizím jazyce, který zahlédneme v časopise, rozhovor mezi cizinci, kterého se náhodou staneme svědkem, nebo organizovaný kurz cizího jazyka – vždy se, ať už podvědomě nebo vědomě, snažíme informaci v cizím jazyce rozluštit a nalézt její význam, tj. překládáme.²

Ale jak správně vystihnout význam slova překlad? Tento pojem vymezuje nepřeborné množství definic, všechny se však shodují v jednom: překlad je převod textu z jednoho jazyka do druhého, při kterém je zapotřebí provést celou řadu úprav za účelem dobré srozumitelnosti textu pro cílového čtenáře.³

Jednu z těchto definic nám představuje Žváček:

„Překladem rozumíme specifickou transformaci slovesného díla z jednoho jazyka ve slovesné dílo v druhém jazyce, vyjádřenou příslušnými jazykovými prostředky tak, aby byla zachována obsahová (významová), estetická, stylistická aj. hodnota originálu, tzn. jeho funkčnost.“⁴

---

¹ KUFNEROVÁ, Zlata a kol. *Překládání a čeština*. Jinočany: H & H, 1994, s. 19 - 20.

² KUFNEROVÁ, Zlata a kol. *Překládání a čeština*. Jinočany: H & H, 1994, s. 19 - 20.

³ ŽVÁČEK, Dušan. *Kapitoly z teorie překladu: (Odb. překl.)*. Olomouc: Univerzita Palackého, 1995, s. 22.

⁴ ŽVÁČEK, Dušan. *Kapitoly z teorie překladu: (Odb. překl.)*. Olomouc: Univerzita Palackého, 1995, s. 22.

Z výše zmíněného vyplývá, že překladatel musí při své práci respektovat nejen samotný obsah sdělení, nýbrž i estetickou a stylistickou stránku originálu, což se často jeví jako nelehký úkol. Pro správný překlad je mimo jiné velmi důležité pochopení situačního kontextu ze strany překladatele. V neposlední řadě musí překladatel brát v potaz také funkci daného textu, tj. jakým způsobem má na čtenáře zapůsobit.⁵

Pokud jsou všechny uvedené požadavky splněny, pak hovoříme o překladu „funkčně adekvátním“. Při vytváření takového překladu jsou využívány různorodé překladatelské operace a postupy, které jsou hlavním tématem této diplomové práce a kterými se budeme podrobněji zabývat v následujících kapitolách.⁶

Překlad jednoho a toho samého textu může být v podání různých překladatelů samozřejmě velmi odlišný. Všechny překladové varianty by však měly mít jedno společné, a to tzv. „invariant informace“ neboli obecný smysl textu.⁷

2.1 Translatologie jako mezioborová disciplína

Překlad a různé postupy užívané v překladatelské praxi byly dlouhou dobu mimo oblast zájmu světové lingvistiky. První díla zabývající se touto problematikou začala vznikat až kolem 30. let 20. století. V rámci utváření obecné teorie překladu rozlišujeme dvě vývojové linie: literárněvědnou a jazykovědnou, která byla posléze pojmenována „lingvistika překladu“, respektive „lingvistická teorie překladu“. Zmíněná disciplína byla badateli zpočátku považována za jedinou obecnou teorii překladu.⁸

Brzy se však ukázalo, že výše uvedené metodologie nejsou, vzhledem ke složitosti a komplexnosti překladatelských postupů, dostačující.

---

⁵ ŽVÁČEK, Dušan. *Kapitoly z teorie překladu: (Odb. překl.)*. Olomouc: Univerzita Palackého, 1995, s. 22.

⁶ ŽVÁČEK, Dušan. *Kapitoly z teorie překladu: (Odb. překl.)*. Olomouc: Univerzita Palackého, 1995, s. 23.

⁷ ŽVÁČEK, Dušan. *Kapitoly z teorie překladu: (Odb. překl.)*. Olomouc: Univerzita Palackého, 1995, s. 22.

⁸ KUFNEROVÁ, Zlata a kol. *Překládání a čeština*. Jinočany: H & H, 1994, s. 7.

Bylo tedy potřeba hledat a objevovat další přístupy, které by umožnily různorodé náhledy na překlad. Kufnerová zmiňuje zejména přístup komunikativní, sémiotický, psychologický a kulturně antropologický. Translatologii lze tedy považovat za disciplínu široce mezioborovou.⁹

O komunikativním přístupu hovoříme proto, že překlad je „*sledován jako komunikační proces, tj. dekódování a překódování informace, jejímž nositelem je jazyk jako přirozený systém*“¹⁰. Přístup sémiotický se pak uplatňuje zejména při sledování faktoru času a prostoru v rámci překladu. Tento přístup se zabývá především problematikou překladu staršího díla a rozhodnutím ze strany překladatele, který klade důraz buďto na autora, nebo je pro něj na prvním místě srozumitelnost překládaného textu pro současného čtenáře. Faktor prostoru pak souvisí s odlišností dvou kultur. Obecná teorie překladu se však týká také psychologie, a to zejména v rámci zkoumání vlivu výchozího jazyka a stylu textu na psychické procesy překladatele. Kulturní antropologie se potom zabývá především problematikou přeložitelnosti a nepřeložitelnosti textu, která se odvíjí od zkušenostního komplexu čtenáře, tj. od jeho kulturně historické determinace.¹¹

Navzdory množství přístupů, které ovlivňují a doplňují obecnou teorii překladu, je třeba připomenout, že lingvistika překladu má, co se týče analýzy překladatelské práce, stále výsadní postavení: „*Jazykovědná analýza textu překladu v konfrontaci s textem originálu je aspektem základním a zároveň výchozím*.“¹² Straková, která se rovněž podílí na odkazované publikaci *Překládání a čeština*, doplňuje, že „*smyslem lingvistiky překladu je stanovit, analyzovat a popsat systémové základy překladatelské praxe, a to se zřetelem k jejich textové realizaci*.“¹³

---

⁹ KUFNEROVÁ, Zlata a kol. *Překládání a čeština*. Jinočany: H & H, 1994, s. 8.

¹⁰ KUFNEROVÁ, Zlata a kol. *Překládání a čeština*. Jinočany: H & H, 1994, s. 8.

¹¹ KUFNEROVÁ, Zlata a kol. *Překládání a čeština*. Jinočany: H & H, 1994, s. 8 - 9.

¹² KUFNEROVÁ, Zlata a kol. *Překládání a čeština*. Jinočany: H & H, 1994, s. 9.

¹³ KUFNEROVÁ, Zlata a kol. *Překládání a čeština*. Jinočany: H & H, 1994, s. 11.

3 PŘEKLAD ODBORNÉ LITERATURY A JEHO SPECIFIKA

Při překladu odborného textu je kladen důraz především na významovou vrstvu sdělení. Pro odborný styl je všeobecně typická zejména logičnost, přesnost, jednoznačnost a sevřenost jazykového výrazu.¹⁴

Oné přesnosti však nelze vždy plně dosáhnout, jelikož ani odborná literatura se neskládá pouze z pojmů a slova tudíž bývají často užitá i v neterminologických významech. Termíny a terminologická sousloví nicméně představují nejtypičtější znaky odborného stylu. Termíny bývají obvykle definovány jako „*slova nebo sousloví, která přesně označují předměty nebo jevy v určité odborné oblasti*“.¹⁵

Jedním z typických výrazových prostředků odborného stylu jsou i tzv. jazykové šablony. Oldřich Man popisuje jazykové šablony následovně: „*Jazyková šablona je ustálený, standardní obrat (spojení slov, ale i celá věta) daný v určité funkční oblasti konvencí, který vstupuje do projevu jako ústrojný a konstrukčně hotový*“.¹⁶

Jazykové šablony jsou výsledkem spojení odborné slovní zásoby a běžných slov, přičemž tato spojení plní vždy odbornou funkci. Podle Milana Hrdličky jazykové šablony „*směřují ke zkratkovitosti, úspornosti výrazu a zároveň také k intelektuálnosti projevu*“ a „*přispívají k jeho přesnosti a hutnosti*“.¹⁷ Hovoříme tedy o složitých a komplexních strukturách, které se často opakují v různých kontextech a tím se stávají

---

¹⁴ HRDLIČKA, Milan. Odborný text a jeho translace. In HRALA, M., ed. *Translatologica Pragensia IV. Acta Universitatis Carolinae. Philologica 4/1990*. Praha: Karolinum, 1992. s. 69 - 80.

¹⁵ HRDLIČKA, Milan. Odborný text a jeho translace. In HRALA, M., ed. *Translatologica Pragensia IV. Acta Universitatis Carolinae. Philologica 4/1990*. Praha: Karolinum, 1992. s. 69 - 80.

¹⁶ MAN, Oldřich. Otázky ekvivalence v odborném překladu. In POPOVIČ, A., ed. *Překlad odborného textu*. Bratislava: Slovenské pedagogické nakladatelstvo, 1977. s. 51 - 60.

¹⁷ HRDLIČKA, Milan. Odborný text a jeho translace. In HRALA, M., ed. *Translatologica Pragensia IV. Acta Universitatis Carolinae. Philologica 4/1990*. Praha: Karolinum, 1992. s. 69 - 80.

konvenčními. Jedná se v podstatě o substituci konvenčním obratem, který nemusí mít stejnou formu, avšak plní stejnou funkci.¹⁸

V odborném stylu jsou myšlenky obvykle vyjádřeny co ne stručnějším způsobem, což ve výsledku způsobuje, že se jazyková jednotka stává nositelem většího množství informací. V souvislosti s tímto jevem se často hovoří o tzv. syntaktické kompresi. Z toho vyplývá, že v odborném textu můžeme zaznamenat větší množství polovětných vazeb nahrazujících vedlejší věty nebo slovních spojení užitých namísto celých vět. Často se setkáme taktéž s pasivními konstrukcemi, neosobními větami nebo větami s neurčitým či všeobecným podmětem.¹⁹

Při překladu odborného textu je potlačována subjektivita. Osobnost autora ustupuje do pozadí, jelikož informace určené čtenáři mají objektivní charakter a úkolem překladatele je objektivitu sdělení také zachovat. Tato skutečnost nám mimo jiné demonstruje rozdíl mezi překladem odborné literatury a literatury umělecké, kde jsou objektivní informace umělecky přetvářeny podle autorových subjektivních představ. Z toho vyplývá, že v odborné literatuře nacházíme méně emocionálních či expresivních vyjádření, úplně je z textu však vyloučit nelze (tyto prvky jsou v textu přítomny např. při argumentaci či polemice).²⁰

Pro úplnost uvedme obsáhlejší definici odborného stylu, kterou nám představuje Bečka:

„Ve stylu odborném je forma přesným vyjádřením přesně koncipovaných myšlenek. Výraz je plně zaměřen na působení intelektuální, expresivnost je potlačena. Je využito prostředků jazyka odborného, zvláště odborné terminologie. Užití prostředků jiných vrstev

---

¹⁸ MAN, Oldřich. Otázky ekvivalence v odborném překladu. In POPOVIČ, A., ed. *Překlad odborného textu*. Bratislava: Slovenské pedagogické nakladatelstvo, 1977. s. 51 - 60.

¹⁹ HRDLÍČKA, Milan. Odborný text a jeho translace. In HRALA, M., ed. *Translatologica Pragensia IV. Acta Universitatis Carolinae. Philologica 4/1990*. Praha: Karolinum, 1992. s. 69 - 80.

²⁰ HRDLÍČKA, Milan. Odborný text a jeho translace. In HRALA, M., ed. *Translatologica Pragensia IV. Acta Universitatis Carolinae. Philologica 4/1990*. Praha: Karolinum, 1992. s. 69 - 80.

*jazyka je výjimečné. Odborné dílo je skutečností plně kontrolovatelné. Autor přesně rozlišuje dokázané zákonitosti od domněnek, nevytváří obraz skutečnosti, nýbrž hledá a dokazuje a sděluje její zákonitosti. Výraz je přesvědčivý, to znamená, že odborné dílo je kontrolovatelné nejen vzhledem ke skutečnosti, nýbrž i vzhledem k myšlenkovým postupům, jichž autor užívá.*²¹

V dnešní době se stále můžeme poměrně často setkat s názorem, že překlad odborného textu je méně náročný než překlad textu uměleckého. Toto tvrzení je však poněkud zavádějící. Teoretici zabývající se výše zmíněnou problematikou často zastávají názor, že odborné termíny nejsou překládány, ale substituovány. Toto tvrzení je dost možná jedním z důvodů podceňování odborného překladu. Substituce termínů je nicméně možná jen v případě, kdy je v cílovém jazyce vypracovaný terminologický systém dané oblasti. Pokud je tento systém teprve ve stádiu vytváření, nezbyvá překladateli obvykle jiná možnost než termín klasicky přeložit podle slootovných zákonitostí cílového jazyka.²²

Překlad odborného textu je považován za snazší pravděpodobně také proto, že při něm není kladen příliš velký důraz na interpretaci (způsob podání textu). Interpretace je z velké části otázkou talentu či kreativity, a přestože při překladu odborného textu nenabývá stejné důležitosti jako při překladu textu uměleckého, hraje interpretace v každém překladatelském procesu důležitou roli. Jak již bylo uvedeno výše, každý překlad je považován za rozhodovací proces a právě ono rozhodování není bez interpretace prakticky možné. Rozsah a způsob interpretační aktivity se potom odvíjí od charakteru textu.²³

---

²¹ BEČKA, Josef Václav. *Vybrané kapitoly z české stylistiky*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1966. s. 18.

²² HRDLIČKA, Milan. Odborný text a jeho translace. In HRALA, M., ed. *Translatologica Pragensia IV. Acta Universitatis Carolinae. Philologica 4/1990*. Praha: Karolinum, 1992. s. 69 - 80.

²³ HRDLIČKA, Milan. Odborný text a jeho translace. In HRALA, M., ed. *Translatologica Pragensia IV. Acta Universitatis Carolinae. Philologica 4/1990*. Praha: Karolinum, 1992. s. 69 - 80.

3.1 Základní kompetence překladatele odborné literatury

Je všeobecně známo, že překladatel odborných textů by měl disponovat dvojí kompetencí, a to kompetencí jazykovou a kompetencí odbornou. Znalost odborné terminologie ve výchozím i cílovém jazyce je považována za nutnost. Kromě toho musí mít překladatel odborné literatury dostatečné znalosti a vědomostmi týkající se daného oboru.²⁴

Při překladu odborných termínů, zvláště v případech, kdy není možná substituce, musí překladatel často spolupracovat s odborníky v dané oblasti, případně si může vypomoci prostřednictvím odborných příruček, slovníků či encyklopedií.²⁵

---

²⁴ HRDLIČKA, Milan. Odborný text a jeho translace. In HRALA, M., ed. *Translatologica Pragensia IV. Acta Universitatis Carolinae. Philologica 4/1990*. Praha: Karolinum, 1992. s. 69 - 80.

²⁵ HRDLIČKA, Milan. Odborný text a jeho translace. In HRALA, M., ed. *Translatologica Pragensia IV. Acta Universitatis Carolinae. Philologica 4/1990*. Praha: Karolinum, 1992. s. 69 - 80.

4 PŘEKLADATELSKÝ PROCES

Vzhledem ke komplexnosti překladatelské činnosti je zřejmé, že překladatel nemůže jen tak vzít konkrétní text a začít s překladem. Samotnému překládání předchází důležitá přípravná fáze, často označovaná jako „interpretační“, která spočívá v tzv. orientačním čtení textu. V průběhu této činnosti překladatel získá důležité informace o textu jak po obsahové, tak po stylistické stránce a má tak možnost vymezit konkrétní problémy, se kterými by se mohl v průběhu překládání setkat. Znalost celého textu umožňuje překladateli lepší pochopení souvislostí a často také usnadňuje hledání vhodného ekvivalentu. Samotná interpretace má analyticko-syntetický charakter. To znamená, že překladatel „*musí pochopit, zpracovat a předat informaci...*“.²⁶

Po přípravném stádiu přichází na řadu stádium „ekvivalentové“, které spočívá v tom, že překladatel dosazuje za informační celky originálního textu odpovídající ekvivalenty v cílovém jazyce. Zde již hovoříme o vzniku samotného překladu jakožto sekundárního textu.²⁷

Otázka ekvivalence je v rámci lingvistiky překladu jednou ze zásadních. Nehovoříme však o ekvivalenci jedné lexikální jednotky oproti jiné lexikální jednotce, se kterou se často setkáváme ve slovnících, ale o tzv. ekvivalenci „textové“, kdy „*nejmenší překladovou jednotkou je slovní spojení...*“.²⁸ Kromě slovních spojení je nicméně potřeba brát v úvahu i jednotky vyšší, tj. věty, odstavce i samotný text jako celek, jelikož cílem překladatelské práce je především celková, tj. funkční ekvivalence mezi původním textem a jeho překladem.²⁹

Je třeba upřesnit, že překlad není jen pouhé převedení informace z výchozího jazyka do jazyka cílového. Úkolem překladatele je převést

---

²⁶ KUFNEROVÁ, Zlata a kol. *Překládání a čeština*. Jinočany: H & H, 1994, s. 12.

²⁷ KUFNEROVÁ, Zlata a kol. *Překládání a čeština*. Jinočany: H & H, 1994, s. 12.

²⁸ KUFNEROVÁ, Zlata a kol. *Překládání a čeština*. Jinočany: H & H, 1994, s. 13.

²⁹ KUFNEROVÁ, Zlata a kol. *Překládání a čeština*. Jinočany: H & H, 1994, s. 13.

danou informaci takovým způsobem, aby byla srozumitelná pro cílového čtenáře. Překladatel musí při své práci tudíž vycházet mimo jiné z předpokládaných znalostí a zkušeností čtenáře a přizpůsobit překlad tak, aby pro něj byl co nejsnadněji pochopitelný, neboť právě ona srozumitelnost je považována za základní cíl překladu.³⁰

Straková uvádí, že „*překládání je činnost zprostředkující nejen mezijazykovou, nýbrž i mezikulturní komunikaci...*“, z čehož vyplývá, že překladatel musí brát v potaz také odlišné kulturní zázemí čtenáře. Pro upřesnění a lepší pochopení informace ze strany čtenáře může překladatel k textu uvést například svůj komentář nebo případně text různým způsobem modifikovat.³¹

Tvrzení, že „*překlad je ekvivalentní tehdy, jestliže působí na čtenáře překladu tak, jako působil originál na čtenáře původního jazykového a kulturního prostředí*“³², je aplikovatelné zejména u textů neuměleckých. Jedná se zpravidla o texty odbornějšího rázu, jako jsou informativní sdělení, návody k použití, výzvy či zákazy, ale i smlouvy, reklamní sdělení atp. Tyto texty, které se vyznačují svou jednoznačností, vyžadují maximální přesnost překladu, a tím pádem by se měly setkat s přibližně stejnou reakcí u jakéhokoliv čtenáře.³³

4.1 Cíl překladatelské činnosti aneb funkční ekvivalence

Jak již bylo zmíněno výše, hlavním cílem překládání je zajištění ekvivalence mezi textem originálu a překladu. Pojem celkové ekvivalence v rámci překladu chápeme jako převedení veškeré informace z výchozího jazyka do jazyka cílového. Pro vytvoření celkově ekvivalentního textu

---

³⁰ KUFNEROVÁ, Zlata a kol. *Překládání a čeština*. Jinočany: H & H, 1994, s. 13 - 14.

³¹ KUFNEROVÁ, Zlata a kol. *Překládání a čeština*. Jinočany: H & H, 1994, s. 13.

³² KUFNEROVÁ, Zlata a kol. *Překládání a čeština*. Jinočany: H & H, 1994, s. 41.

³³ KUFNEROVÁ, Zlata a kol. *Překládání a čeština*. Jinočany: H & H, 1994, s. 41 - 42.

je zapotřebí velké množství změn, které jsou obvykle realizovány prostřednictvím nepřeborného množství překladatelských postupů.

Knittlová dále upřesňuje, že spíše než označení „ekvivalent“ by se zde hodilo označení „překladový protějšek“, neboť jedno slovo daného jazyka neodpovídá vždy přesně jednomu konkrétnímu slovu jazyka jiného. Významy slov se často více či méně liší.³⁴

Žváček uvádí, že uvnitř samotného procesu překládání rozlišujeme různé typy ekvivalentů, které má překladatel k dispozici. Jedná se o:³⁵

▫ Přímý ekvivalent

Užití přímého ekvivalentu, tj. přímého, rovnocenného slovníkového protějšku, vede k doslovnému překladu a je pro překladatele zpravidla nejjednodušší. Ve většině případů je však situace komplikovanější a užití přímého ekvivalentu není možné.

▫ Kontextový ekvivalent

V případně ekvivalentu kontextového, má překladatel v rámci jednoho slova k dispozici více variant ekvivalentů, které jsou spojeny společným sémantickým příznakem. Z těchto variant pak překladatel vybírá ten nejvhodnější v rámci daného kontextu.

▫ Funkční ekvivalent

Funkční ekvivalent užije překladatel tam, kde potřebné jazykové prostředky v cílovém jazyce chybí nebo fungují odlišně. Žváček dále vysvětluje, že funkční ekvivalent je jakási „*náhrada jednotky VJ jednotkou CJ, která i při různosti výrazové či významové struktury adekvátně předává informaci originálu jako celku*“.³⁶

---

³⁴ KNITTLOVÁ, Dagmar. *K teorii i praxi překladau*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2000. s 19.

³⁵ ŽVÁČEK, Dušan. *Kapitoly z teorie překladau: (Odb. překl.)*. Olomouc: Univerzita Palackého, 1995, s. 23 - 24.

³⁶ ŽVÁČEK, Dušan. *Kapitoly z teorie překladau: (Odb. překl.)*. Olomouc: Univerzita Palackého, 1995, s. 24.

Man definuje funkčně adekvátní ekvivalent jako „*takový ekvivalent, který vyjadřuje obecný smysl/invariant, informace originálu, situaci (kulturní a jinou), za níž informace probíhá, a funkce, jež originál splňuje*“.³⁷

Termín „funkční ekvivalence“ poprvé použil britský teoretik překladu J. Catford, který tvrdil, že při překladu není podstatné, zda použijeme stejné nebo odlišné jazykové prostředky v porovnání s originálem. Důležité je pouze to, aby tyto jazykové prostředky plnily stejnou funkci jako ve výchozím textu.³⁸ Z uvedeného tedy vyplývá, že i přes rozdíly formálního charakteru lze zajistit funkční přesnost překladu.

Knittlová uvádí, že pokud nastane situace, kdy odpovídající ekvivalent v cílovém jazyce neexistuje, je nutné použít opis, doslovný překlad nebo případně užít slovo přejaté z cizího jazyka. V případě, že společnost nezná situaci výchozího jazyka, uchyluje se pak překladatel k tzv. „situačnímu ekvivalentu“.³⁹

4.2 Problematika kulturních odlišností

V průběhu překladatelského procesu se překladatel potýká s mnoha problémy, které jsou způsobeny zejména odlišnostmi gramatických systémů daných jazyků, ale také odlišnostmi sociokulturními. Důležitou roli v samotném procesu překládání hraje pragmatické hledisko, které je dáno vztahem mezi mluvčími a jimi použitými jazykovými výrazy, které mohou být různé.⁴⁰ Různí jsou totiž i účastníci komunikace (liší se např. věkem, vzděláním, sociálním zázemím...) a různé jsou taktéž situace, ve kterých komunikujeme. Mluvčí kromě toho volí také styl své promluvy, a to od stylu formálního až po důvěrné či vulgární vyjádření. Přestože při

---

³⁷ MAN, Oldřich. Otázky ekvivalence v odborném překladu. In POPOVIČ, A., ed. *Překlad odborného textu*. Bratislava: Slovenské pedagogické nakladatelstvo, 1977. s. 51 - 60.

³⁸ KNITTLOVÁ, Dagmar. *K teorii i praxi překladu*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2000. s. 5 - 6.

³⁹ KNITTLOVÁ, Dagmar. *K teorii i praxi překladu*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2000. s. 20.

⁴⁰ KNITTLOVÁ, Dagmar. *K teorii i praxi překladu*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2000. s. 5 - 6.

překladu dochází ke změně adresáta sdělení, měly by všechny výše uvedené složky zůstat zachovány i v překladu textu.⁴¹

Překladatel by se měl vždy snažit přizpůsobit text cílovému čtenáři s odlišným zázemím. Z toho důvodu se musí často zabývat problematikou slov, které nemají v cílovém jazyce ekvivalent. Tato slova často souvisejí s kulturou, historií či způsobem života (např. názvy institucí, novin, zeměpisné názvy, názvy jídel atp.). Kromě toho musí překladatel respektovat společenské konvence daného jazykového společenství (např. způsoby oslovení, užívání titulů, tykání/vykání atd.).⁴²

Pokud by se překladatel snažil dosáhnout doslovného překladu, text by byl nesrozumitelný. Když bude text naopak přeložen příliš volně, může se stát, že z něj některé důležité informace uniknou. V takovém případě se doporučuje přiložit k překladu krátký komentář, který bere v úvahu kulturu výchozího jazyka a rovněž situační kontext. Pokud však do textu určité množství informací přidáváme, měli bychom toto „natažení“ textu na druhé straně kompenzovat vynecháním jiných, méně podstatných informací, které jsou z kontextu zřejmé. V souvislosti s tím hovoříme o tzv. kompresi.⁴³

Nida doplňuje, že překladatel by měl při své práci vždy respektovat záměr autora, povahu textu a typ čtenáře, pro kterého má být překládáný text určen. Za hlavní cíl překladu je tedy považováno správné předání informace jak po obsahové, tak po formální stránce. Co se týče kulturních odlišností, překladatel by se měl vždy snažit o vytvoření překladu, který odpovídá potřebám dané kultury a jazyka. Problém těchto odlišností spočívá zejména v tom, že jazyková komunikace probíhá vždy na určitém místě, čase a mezi určitými mluvčími, což musí respektovat i překladatel.⁴⁴

---

⁴¹ KNITTLOVÁ, Dagmar. *K teorii i praxi překladu*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2000. s. 10.

⁴² KNITTLOVÁ, Dagmar. *K teorii i praxi překladu*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2000. s. 11 - 12.

⁴³ KNITTLOVÁ, Dagmar. *K teorii i praxi překladu*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2000. s. 11 - 12.

⁴⁴ KNITTLOVÁ, Dagmar. *K teorii i praxi překladu*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2000. s. 7 - 8.

5 PŘEKLADATELSKÉ POSTUPY V POJETÍ TEORETIKŮ PŘEKLADU

Pro vytvoření překladu, který co nejvěrněji vystihuje smysl a povahu výchozího textu, používají překladatelé mnoho překladatelských postupů a metod. Všechny překladatelské postupy však směřují k podobnému cíli, a to vytvořit text, který bude pro cílového čtenáře smysluplný a který bude současně usilovat o dosažení maximální ekvivalence vzhledem k výchozímu textu.⁴⁵

Zjednodušeně lze říci, že úkolem překladatele je pochopit obsah originálního textu a tento obsah pak převést do požadovaného jazyka. V případě, že překladatel nenachází přímý ekvivalent v cílovém jazyce, využívá při své činnosti mnoho nejrůznějších překladatelských postupů, jejichž názvy či rozdělení nejsou doposud přesně stanoveny.

Milan Hrdlička definuje překladatelský postup následovně:

„Jedná se o proces hledání významových a formálních vztahů mezi jednotkami originálu a překladu, které se vytvářejí v procesu překladu, a o jejich popis. Jde tedy o určitý druh operace, jejímž prostřednictvím vytváří překladatel text překladu.“⁴⁶

V současnosti lingvisté povětšinou rozlišují sedm základních postupů, které pocházejí od kanadských autorů Vinaye a Darbelnetu. Jedná se o:⁴⁷

- transkripci (přepis, který je více či méně uzpůsobený zvyklostem cílového jazyka),
- kalk (doslovný překlad, tj. ponechání stejné struktury výrazu),
- substituci (nahrazení jednoho jazykového prostředku jiným jazykovým prostředkem, který je ekvivalentní),

---

⁴⁵ KOLÁŘÍKOVÁ, Dagmar. *Historie a současnost odborného překladu u nás* [disertační práce]. Plzeň: Západočeská univerzita, Fakulta filozofická, 2007, s. 110.

⁴⁶ HRDLIČKA, Milan. Odborný text a jeho translace. In HRALA, M., ed. *Translatologica Pragensia IV. Acta Universitatis Carolinae. Philologica 4/1990*. Praha: Karolinum, 1992. s. 69 - 80.

⁴⁷ KNITTLOVÁ, Dagmar. *K teorii i praxi překladu*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2000. s. 14.

- transpozici (nutné gramatické zmeny, ktoré musí byť provedeny v dôsledku odlišného jazykového systému),
- modulaci (zmena hľadiska, ktorá sa využíva se v prípadoch, kde by byl přímý ekvivalent po gramatické stránce správny, ale odporoval by duchu cieľového jazyka),
- ekvivalenci (použití stylistických a strukturních prostriedkú odlišných od originálu, např. v oblasti expresivity),
- adaptaci (substituce situace popsané v originále jinou, adekvátní situací, např. pokud v cílovém jazyce neexistuje ekvivalent přísloví, slovní hříčky aj.)

S volnými modulacemi či transpozicemi se v odborném překladu setkáváme méně často, jelikož odborný styl je po sémantické stránce jednodušší. Tyto překladatelské postupy se nicméně mohou objevit při složitější argumentaci. Stejně tak je v odborném překladu zřídka kdy využívána substituce. V odborném textu hraje důležitou roli obsah. Substituci tedy použijeme jen v případě, kdy chceme pozměnit záměr v podání informace (např. pokud chceme převést text z jazyka méně emotivního do jazyka expresivnějšího nebo naopak).⁴⁸

Při překladu odborné literatury pak nabývají na významu zejména kontrapozice a převzetí výrazu bez překladu. V odborném textu totiž, podle Poldaufa, „*stoupá hodnota složek, stoupá i výskyt označení jedinečného, termínů, terminologických spojení i položek takzvané neoborné složky (někdy úže zvané neterminologické) odborného textu...*“⁴⁹

Gerard Vázquez-Ayora, americký teoretik, rozlišuje dle svých poznatků z praxe celkem osm překladatelských postupů. Ve čtyřech

---

⁴⁸ POLDAUF, Ivan, Konfrontační lingvistika ve vztahu k odbornému překladu. In POPOVIČ, A., ed. *Překlad odborného textu*. Bratislava: Slovenské pedagogické nakladatelstvo, 1977. s. 71 - 89.

⁴⁹ POLDAUF, Ivan, Konfrontační lingvistika ve vztahu k odbornému překladu. In POPOVIČ, A., ed. *Překlad odborného textu*. Bratislava: Slovenské pedagogické nakladatelstvo, 1977. s. 71 - 89.

prvních označení překladatelských postupů se Vázquez-Ayora shoduje s výše zmíněnými kanadskými autory, dalšími čtyřmi typy se však liší. Jedná se o:⁵⁰

- transpozici,
- modulaci,
- ekvivalenci,
- adaptaci,
- amplifikaci (rozšíření textu),
- explicitaci (přidání vysvětlující informace),
- vynechání,
- kompenzaci.

Ruští lingvisté se pak zabývají spíše staršími postupy, které podrobněji rozpracovávají. Překladatelské postupy označují jako transformace, přičemž rozlišují celkem čtyři základní typy:⁵¹

- přestavbu větné struktury,
- modifikace lexikální a gramatické,
- přidávání,
- vynechávání.

5.1 Postup překladatelské práce podle Tionové

Přehledné uspořádání základních překladatelských postupů nám poskytuje učebnice Aleny Tionové s názvem *Francouzština pro pokročilé*, kde jsou uvedeny a popsány nejčastější změny, ke kterým překladatel při své práci přistupuje. Tionová rozlišuje celkem čtyři základní typy překladatelských metod, které jsou podrobně vysvětleny v následujících podkapitolách. Zejména z toho rozdělení pak také vychází praktická část této diplomové práce.

---

⁵⁰ KNITTLOVÁ, Dagmar. *K teorii i praxi překladau*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2000. s. 14.

⁵¹ KNITTLOVÁ, Dagmar. *K teorii i praxi překladau*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2000. s. 14.

Na úvod Tionová zmiňuje, že využití překladatelského postupu, nebo dokonce více překladatelských postupů, umožňuje překladateli překonat různé typologické odlišnosti mezi dvěma jazyky. Překladatelské postupy, kterými se budeme v této podkapitole zabývat, tudíž nacházejí své uplatnění všude tam, kde by doslovný překlad (*traduction littérale* neboli *le mot-à-mot*) nebyl možný.

Pro úplnost je třeba doplnit, že doslovný překlad je takový překlad, „v němž si přímo odpovídají jednotlivé lexikální jednotky i slovní druhy“.⁵² Pro ilustraci Tionová uvádí francouzskou větu *Quelqu'un sonne.* – česky *Někdo zvoní.*, která je typickým příkladem doslovného překladu.⁵³

5.1.1 Transpozice

Tionová rozlišuje dva typy transpozice, a to:

- Transpozici slovního druhu

Transpozice slovního druhu je překladatelský postup, který „spočívá v tom, že týž sémantický obsah je vyjádřen v cílovém textu jiným slovním druhem než v originálu“.⁵⁴ Dále rozlišujeme transpozici jednoduchou a transpozici dvojnásobnou (případně i několikanásobnou). Transpozice slovního druhu může být pro správný překlad nutná, tj. povinná, ale v mnoha případech i nepovinná.

Jako příklad jednoduché transpozice uvádí Tionová francouzské slovní spojení *une robe de soir* – **večerní šaty**.⁵⁵ ⇒ Při překladu zde dochází k transpozici substantiva *soir*, které je v češtině nahrazeno adjektivem *večerní*.

Dvojnásobnou transpozici potom lze pozorovat například při překladu francouzské věty *Il travaillait avec une grande précision.* – *Pracoval*

---

⁵² TIONOVÁ, Alena a kol. *Francouzština pro pokročilé*. Praha: LEDA, 2000. s. 409.

⁵³ TIONOVÁ, Alena a kol. *Francouzština pro pokročilé*. Praha: LEDA, 2000. s. 409.

⁵⁴ TIONOVÁ, Alena a kol. *Francouzština pro pokročilé*. Praha: LEDA, 2000. s. 409.

⁵⁵ TIONOVÁ, Alena a kol. *Francouzština pro pokročilé*. Praha: LEDA, 2000. s. 409 - 410.

velmi přesně.⁵⁶ ⇒ Substantivum *précision*, které je v češtině vyjádřeno pomocí adverbia *přesně*, v tomto případě představuje primární, tj. základní transpozici. Sekundární neboli závislá transpozice se potom týká adjektiva *grande*, které je převedeno do češtiny prostřednictvím českého adverbia *velmi*.

Pokud oba jazyky, tj. francouzštinu a češtinu, porovnáme, nalezneme značné rozdíly ve způsobech vyjádření, které jsou pro každý z jazyků přirozené. Tyto odlišnosti se následně rovněž projevují v rámci zmiňované transpozice slovního druhu.

Pro francouzštinu je typické spíše nominální vyjádření, tj. vyjádření pomocí substantiva. Podstatné jméno je ve francouzštině často užito i například při popisu děje (*lors de son arrivée – když přijel*) nebo pro vyjádření určité vlastnosti (*un air de fête – slavnostní vzhled*).⁵⁷

Tam, kde francouzština užije substantivum, je pak při překladu do češtiny obvykle užito sloveso (*Ils préfèrent une bouderie à l'effort de la conversation. – Raději se tváří uraženě, než by se pokusili spolu hovořit*). Francouzština užívá verbálního vyjádření také, avšak tento způsob promluvy je u ní typický spíše pro hovorový jazyk. Nominální vyjádření je naopak v rámci francouzštiny považováno za elegantnější a sevřenější.⁵⁸

▫ Transpozici syntaktickou

Syntaktická transpozice se týká větné struktury a je definována jako překladatelský postup, při němž „*mění větné členy (termes de proposition) svou funkci, sloveso může změnit rod (pasivní v aktivní nebo naopak) a to, co je v jednom jazyce vyjádřeno větným členem, může být vyjádřeno vedlejší větou*“.⁵⁹ Zjednodušeně lze říci, že rozlišujeme dva základní typy syntaktické transpozice, tj. transpozici aktivum – pasivum

---

⁵⁶ TIONOVÁ, Alena a kol. *Francouzština pro pokročilé*. Praha: LEDA, 2000. s. 410.

⁵⁷ TIONOVÁ, Alena a kol. *Francouzština pro pokročilé*. Praha: LEDA, 2000. s. 411.

⁵⁸ TIONOVÁ, Alena a kol. *Francouzština pro pokročilé*. Praha: LEDA, 2000. s. 411 - 412.

⁵⁹ TIONOVÁ, Alena a kol. *Francouzština pro pokročilé*. Praha: LEDA, 2000. s. 410.

(pasivum – aktivum) a transpozici větný člen – vedlejší věta (vedlejší věta – větný člen).

Věta *Il fut réveillé par les enfants.* – **Vzbudily ho děti.** je typickým příkladem transpozice, při které dochází k přeměně pasivní konstrukce v konstrukci aktivní. Tato transpozice logicky vyvolala i změny týkající se dalších větných členů. ⇒ Jedná se o podmět *il*, který v českém překladu plní funkci předmětu *ho*, a dále pak o příslovečné určení původce děje *par les enfants*, které je v češtině vyjádřeno podmětem *děti*.⁶⁰

Jako příklad druhého zmiňovaného typu transpozice, tj. přeměny větného členu ve vedlejší větu, uvádí Tionová francouzskou větu *Je ne regrette pas mon refus.* – **Nelituji, že jsem odmítl.**⁶¹ ⇒ Na uvedeném příkladu lze pozorovat transpozici předmětu *mon refus*, který následně v českém překladu plní funkci vedlejší věty předmětné *že jsem odmítl*.

Na podobném principu je postaven i překlad počáteční části věty *À votre arrivée ici...* – **Když jste sem přijel...**⁶² ⇒ Příslovečné určení času ve francouzské verzi se v češtině mění ve vedlejší větu časovou.

5.1.2 Koncentrace a diluce

Koncentrace představuje druh transpozice, při níž dochází k zúžení textu. Myšlenka, která je ve výchozím jazyce vyjádřena dvěma či více slovy je tudíž v cílovém jazyce vyjádřena pouze jedním slovem. Opakem koncentrace je tzv. diluce.⁶³

Francouzština je jazykem analytickým, čeština je naopak jazykem spíše syntetickým. Kromě toho má čeština schopnost snadněji vytvářet nová slova prostřednictvím derivace. Bohatý vidový systém, který v našem mateřském jazyce existuje, navíc umožňuje, na rozdíl od francouzštiny, podstatně stručnější vyjádření myšlenky. Z uvedených

---

⁶⁰ TIONOVÁ, Alena a kol. *Francouzština pro pokročilé*. Praha: LEDA, 2000. s. 411.

⁶¹ TIONOVÁ, Alena a kol. *Francouzština pro pokročilé*. Praha: LEDA, 2000. s. 411.

⁶² TIONOVÁ, Alena a kol. *Francouzština pro pokročilé*. Praha: LEDA, 2000. s. 411.

⁶³ TIONOVÁ, Alena a kol. *Francouzština pro pokročilé*. Praha: LEDA, 2000. s. 425.

informací tedy vyplývá, že koncentrace je častěji využívána při překladu z francouzštiny do češtiny.⁶⁴

Například francouzskou větu *Il a fait un bond en avant.* přeložíme do češtiny jednoduše jako **Přiskočil.**, slovní spojení *le lieu de travail* jako **pracoviště**, *un rouge à lèvres* jako **rtěnka** atp.

Při diluci, na rozdíl od koncentrace, dochází k rozšíření textu. To znamená, že myšlenka, která je ve výchozím jazyce vyjádřena jedním slovem, je v cílovém jazyce tzv. „rozředěna“ do dvou či více slov. Diluce je často uplatňována u slov polysémických, za účelem zachování jejich víceznačnosti.⁶⁵

Jako příklad diluce uvádí Tionová větu *Je vous ai fait chauffer un bain.* – **Dala jsem vám ohřát vodu na koupel.**

Koncentrace i diluce mohou být, jako většina jiných překladatelských postupů, užity povinně nebo nepovinně v závislosti na dané překladatelské situaci.⁶⁶

5.1.3 Étoffement a dépouillement

Tionová definuje překladatelský postup zvaný étoffement následovně:

„Francouzské předložky, zejména nejužívanější de a à jsou oproti českým mnohem vágnější, v některých spojeních fungují už jen jako gramatikalizované částice bez konkrétního obsahu. Proto bývají doplňovány nebo nahrazovány výrazem plnějším, hutnějším, plnovýznamovým. Takové posílení pomocného slůvka se nazývá étoffement (ettofer = plnit obsahem).“⁶⁷

S étoffement se obvykle setkáváme častěji při překladu z češtiny do francouzštiny, neboť, jak již bylo uvedeno výše, čeština je v mnoha

---

⁶⁴ TIONOVÁ, Alena a kol. *Francouzština pro pokročilé*. Praha: LEDA, 2000. s. 426.

⁶⁵ TIONOVÁ, Alena a kol. *Francouzština pro pokročilé*. Praha: LEDA, 2000. s. 425 - 426.

⁶⁶ TIONOVÁ, Alena a kol. *Francouzština pro pokročilé*. Praha: LEDA, 2000. s. 426 - 427.

⁶⁷ TIONOVÁ, Alena a kol. *Francouzština pro pokročilé*. Praha: LEDA, 2000. s. 437.

případech stručnější, a tudíž zmiňované zprostředkující výrazy zpravidla nepotřebuje.⁶⁸

Překladačský postup, který je opakem *étoffement*, je pak označován jako *dépouillement* (název je odvozený od slovesa *dépouiller* = zbavit, připravit oč, svléci). V případě *dépouillement* se tedy v podstatě jedná o to, že „*plnovýznamové slovo nahradíme slůvkem pomocným, vyjadřujícím jen holý vztah*“.⁶⁹ S tímto překladačským postupem se naopak častěji setkáváme při překladu z francouzštiny do češtiny.

Užití *étoffement* může být v rámci daného překladu povinné nebo nepovinné. Při jeho nekorektním užití či vynechání však může snadno dojít ke zkreslení smyslu výpovědi.⁷⁰

Tionová dále uvádí příklady nejtýpějších českých předložek, při jejichž převádění do francouzštiny je vhodné tento překladačský postup použít, a dodává, že zmíněné předložky jsou ve francouzštině v rámci *étoffement* často doprovázeny či nahrazovány:

▫ Příčestím minulým

Například vyjádření *dohoda mezi ČR a Francií* přeložíme do češtiny jako *l'accord conclu entre la République tchèque et la France*.⁷¹ ⇨ Jak již bylo zmíněno, k *étoffement* dochází podstatně častěji při překladu z francouzštiny do češtiny, což potvrzuje i tento příklad. Francouzština si totiž, na rozdíl od češtiny, nevystačí jen se samostatnou předložkou, tj. *mezi*. Tato předložka musí být ve francouzštině tudíž doplněna pomocným výrazem, v tomto případě se jedná o příčestí minulé (*participe passé*), které uceluje její význam.

---

⁶⁸ TIONOVÁ, Alena a kol. *Francouzština pro pokročilé*. Praha: LEDA, 2000. s. 437.

⁶⁹ TIONOVÁ, Alena a kol. *Francouzština pro pokročilé*. Praha: LEDA, 2000. s. 437.

⁷⁰ TIONOVÁ, Alena a kol. *Francouzština pro pokročilé*. Praha: LEDA, 2000. s. 438 - 439.

⁷¹ TIONOVÁ, Alena a kol. *Francouzština pro pokročilé*. Praha: LEDA, 2000. s. 437.

▫ Příčestím přítomným

Pro ilustraci Tionová uvádí například slovní spojení *cesta k řece* – v češtině *la route **conduisant au fleuve***.⁷² ⇒ Před předložkou *à* zde stojí ve francouzštině „výplňkový“ výraz, tj. příčestí přítomné *conduisant (vedoucí)*.

▫ Vztažnou větou

Jako příklad si vezmeme slovní spojení *dívka s náušnicemi*, které přeložíme do češtiny *la fille **qui portait des boucles d'oreilles***.⁷³ ⇒ Česká předložka *s* je zde nahrazena celou vedlejší větou vztažnou, jejíž doslovný překlad by zněl v češtině asi takto: *dívka, která měla/nosila náušnice*.

▫ Infinitivem

Například české vyjádření *pojd' na skleničku* bude přeloženo do francouzštiny jako *viens **prendre un verre***.⁷⁴ ⇒ Předložka *na* je tudíž ve francouzském překladu vyjádřena infinitivem, tj. *prendre (vzít, uchopit)*.

▫ Substantivem

Spojení předložky a podstatného jména dalo vzniknout různým francouzským předložkovým spojením. Jako příklad uveďme slovní spojení *cestující do/z Paříže*, které přeložíme do francouzštiny jako *voyageurs à **destination de/en provenance de Paris***.⁷⁵ ⇒ V obou případech jsou předložky *do* a *z* ve francouzštině pro upřesnění doplněny substantivem.

Étoffement se nicméně netýká výhradně překladu českých slovních spojení s předložkami. Uvedený překladatelský postup může být využíván při překladu do francouzštiny i v případech, kdy si čeština jakožto ohebný

---

⁷² TIONOVÁ, Alena a kol. *Francouzština pro pokročilé*. Praha: LEDA, 2000. s. 437.

⁷³ TIONOVÁ, Alena a kol. *Francouzština pro pokročilé*. Praha: LEDA, 2000. s. 437.

⁷⁴ TIONOVÁ, Alena a kol. *Francouzština pro pokročilé*. Praha: LEDA, 2000. s. 437.

⁷⁵ TIONOVÁ, Alena a kol. *Francouzština pro pokročilé*. Praha: LEDA, 2000. s. 438.

jazyk vystačí s pádovým spojením dvou podstatných jmen, a tudíž předložku vůbec neužije.

Například slovní spojení *dopis mamince* přeložíme do francouzštiny jako *la lettre envoyée à maman*.⁷⁶ ⇨ „Výplňkové“ spojení v podání příčestí minulého a předložky, tj. *envoyée à*, ve francouzském překladu nahrazuje český 3. pád *mamince*.

5.1.4 Modulace

Jak již bylo zmíněno v úvodu kapitoly, modulace je překladatelský postup, u něhož hovoříme o změně hlediska neboli zorného úhlu pohledu, při čemž také dochází k četným změnám ve výpovědi. Modulace může být při překladu užita povinně i nepovinně.

Tionová uvádí, že zmíněný překladatelský postup užívá překladatel v případech, „*kde by přímý nebo i transponovaný ekvivalent byl sice gramaticky správný, ale odporoval by duchu cílového jazyka*“⁷⁷ a zároveň dodává, že v rámci modulace může dojít ke zdůraznění jiných obsahových příznaků dané skutečnosti, ke změně sémantické motivace či ke změně pojmových kategorií.

Rozlišujeme dva základní typy modulace, a to modulaci lexikální, která se uplatňuje na úrovni slov, a modulaci syntaktickou, o které hovoříme při změnách týkajících se větných struktur.⁷⁸

Modulace je považována za velmi komplexní překladatelský postup, jehož problematika v sobě zahrnuje mnoho různých aspektů a „podtypů“. Uvedme alespoň některé z nich:

---

⁷⁶ TIONOVÁ, Alena a kol. *Francouzština pro pokročilé*. Praha: LEDA, 2000. s. 438.

⁷⁷ TIONOVÁ, Alena a kol. *Francouzština pro pokročilé*. Praha: LEDA, 2000. s. 447.

⁷⁸ TIONOVÁ, Alena a kol. *Francouzština pro pokročilé*. Praha: LEDA, 2000. s. 447.

▫ Modulace antonymická

Jak název napovídá, tento typ modulace spočívá v překladu pomocí antonyma, tj. pomocí slova či slov s opačným významem. U tohoto typu modulace se proto často setkáváme s užitím záporného vyjádření.

Pro ilustraci uvádí Tionová větu *Elle voulait rester près de moi.* – *Nechtěla mě opustit.*⁷⁹ ⇒ Při překladu zde dochází k nahrazení kladného spojení *elle voulait* vyjádřením záporným v češtině *nechtěla* a k užití antonymického vyjádření *zůstat se mnou* X *opustit mě*.

▫ Modulace konkrétní – abstraktní

V případě tohoto typu modulace dochází při překladu k nahrazení konkrétního výrazu výrazem abstraktním či naopak.

Jako příklad uveďme francouzskou větu *Elle leva vers lui son regard.* – česky *Pozvedla k němu oči.*⁸⁰ ⇒ V uvedeném příkladu je abstraktní slovo *regard* (*pohled*) přeloženo do češtiny slovem konkrétním *oči*.

▫ Modulace na základě synekdochy

Při modulaci pomocí synekdochy dochází při překladu k záměně části za celek (případně naopak) nebo k záměně části za část.

Například *Mon plan germa dans mon cerveau.* – *V hlavě mi vzklíčil plán.* ⇒ Část *cerveau* (*mozek*) je v tomto případě přeložena celkem *hlava*.; *Il siffla entre ses lèvres.* – *Sykl mezi zuby.*⁸¹ ⇒ Zde naopak došlo k nahrazení jedné části hlavy *lèvres* (*rtý*) za jinou část *zuby*.

▫ Modulace aktivum – pasivum

O přeměně aktivního tvaru slovesa ve tvar pasivní jsme již hovořili v souvislosti se syntaktickou transpozicí. Rozdíl mezi tímto překladatelským postupem a modulací spočívá v tom, že v případě

---

⁷⁹ TIONOVÁ, Alena a kol. *Francouzština pro pokročilé*. Praha: LEDA, 2000. s. 448.

⁸⁰ TIONOVÁ, Alena a kol. *Francouzština pro pokročilé*. Praha: LEDA, 2000. s. 448.

⁸¹ TIONOVÁ, Alena a kol. *Francouzština pro pokročilé*. Praha: LEDA, 2000. s. 448.

modulace se nejedná pouze o změny gramatické, které můžeme pozorovat při transpozici, nýbrž také o změny lexikální.⁸²

Pro ilustraci uveďme větu *Les voyageurs furent immobilisés par la neige.* – *Sníh zabránil cestujícím pokračovat v cestě.*⁸³ ⇒ Gramatická změna zde spočívá v nahrazení pasivního tvaru ve francouzštině *furent immobilisés* tvarem aktivním v češtině *zabránil pokračovat*. O modulaci se pak jedná proto, že při překladu dochází také k lexikálním změnám. Fakt, že se cestující nemohli pohnout z místa, tj. byli paralyzováni či znehybněni, nelze v češtině adekvátně vyjádřit. Úkolem překladatele je tedy nalézt takové vyjádření, které co nejlépe vystihuje smysl věty a které bude zároveň pro cílový jazyk přirozené, tj. sloveso *zabránit* (někomu v něčem).

V případě modulací syntaktických jsou často užívány tzv. dvojice souvztažných sloves, jako například *dát – dostat, spatřit – objevit se* aj.⁸⁴

▫ Modulace vazba osobní – neosobní

Zmíněný typ modulace spočívá v nahrazení osobního vyjádření vyjádřením neosobním.

Například úvodní část věty *Je saisis bien que...* může být do češtiny přeložena jako *Je mi jasné, že...*⁸⁵ ⇒ osobní vazba *je saisis* je v češtině nahrazena vazbou neosobní (*ono*) *je jasné*. Je však samozřejmě možné zachovat původní ráz věty a uchýlit se k doslovnému překladu – věta by pak začínala slovy *Chápu, že...*

Kromě výše zmíněných případů je užití modulace nutné také v případech, kdy pro francouzské vazby neexistuje v češtině vhodný ekvivalent. Tionová upřesňuje, že se jedná zejména o vazby se slovesy:⁸⁶

---

⁸² TIONOVÁ, Alena a kol. *Francouzština pro pokročilé*. Praha: LEDA, 2000. s. 448.

⁸³ TIONOVÁ, Alena a kol. *Francouzština pro pokročilé*. Praha: LEDA, 2000. s. 448.

⁸⁴ TIONOVÁ, Alena a kol. *Francouzština pro pokročilé*. Praha: LEDA, 2000. s. 449.

⁸⁵ TIONOVÁ, Alena a kol. *Francouzština pro pokročilé*. Praha: LEDA, 2000. s. 449.

⁸⁶ TIONOVÁ, Alena a kol. *Francouzština pro pokročilé*. Praha: LEDA, 2000. s. 449.

- *voir a se voir + infinitiv (případně participe passé)*
- *faire*
- *laisser a rendre*
- *croire a se croire, paraître, sentir a se sentir, sembler, trouver...*

Například větu *L'année 1998 a vu la production de l'acier augmenter de 5 %*. přeložíme do češtiny *V roce 1998 se výroba oceli zvýšila o 5 %*.⁸⁷
 ⇒ Vazba *voir + infinitiv* by totiž při doslovném překladu do češtiny byla nesrozumitelná. Je proto nutné jí „obejít“ a použít v češtině samotné sloveso *zvýšit se*.

Francouzskou větu *Il se sentait ému*. pak přeložíme do češtiny jako *Dojímalo ho to*.⁸⁸, neboť toto vyjádření zní v našem jazyce přirozeněji než doslovný překlad, tj. *Cítil se dojatý*., který je nicméně také možný.

5.2 Postup překladatelské práce podle Strakové

Straková nám ve své publikaci *Překládání a čeština*⁸⁹ představuje čtyři základní činnosti, které překladatel při své práci vykonává. Úkony jsou seřazeny od nejjednodušších, běžně užívaných, až po ty nejsložitější, se kterými se může překladatel ve své praxi setkat.

5.2.1 Dosazení ekvivalentu

Jak již bylo uvedeno výše, jednou ze základních mezitextových operací je hledání a následné dosazení ekvivalentu. Jedná se o činnost, kterou překladatel provádí za pomoci svých vědomostí a potřebných slovníků. Tento typ překladatelské práce je však podmíněn jednoznačností slovních spojení a rovněž jednoznačností terminologickou, se kterou se

---

⁸⁷ TIONOVÁ, Alena a kol. *Francouzština pro pokročilé*. Praha: LEDA, 2000. s. 453.

⁸⁸ TIONOVÁ, Alena a kol. *Francouzština pro pokročilé*. Praha: LEDA, 2000. s. 450.

⁸⁹ KUFNEROVÁ, Zlata a kol. *Překládání a čeština*. Jinočany: H & H, 1994, s. 15 - 18.

podstatně častěji setkáváme v textech odborně informativních (které také budou hlavním předmětem analýzy v této diplomové práci).⁹⁰

5.2.2 Výběr z více možností

Překladatelská činnost je úzce spojena s potřebou rozhodování a úvah ze strany překladatele. Překladatel si neustále klade otázku, zda užít ten či onen ekvivalent vzhledem k dynamičnosti jazykového systému, kde se význam jazykových jednotek neustále tříbí, rozšiřuje nebo naopak zpřesňuje.⁹¹

Straková mimo jiné uvádí, že:

„Nutnost výběru se netýká jen synonym. Vybírat je třeba i tam, kde je v originálu výraz homonymní (vícevýznamový), výběr se týká i frazeologismů, dále je třeba vybrat vhodnou podobu vlastního jména, vhodný jazykový útvar pro přetlumočení nespisovných vrstev apod.“⁹²

5.2.3 Kompenzace

O kompenzaci hovoříme v případech, kdy překladatel nemá možnost využít již hotové lexikální jednotky, jak tomu bylo ve dvou výše uvedených případech. Důvodem mohou být jak rozdíly v konstrukčních možnostech výchozího a cílového jazyka, tak kombinatorické vlastnosti slovních jednotek. Díky těmto odlišnostem je překladatel zpravidla nucen „*lexikální elementy přeskupit a jinak gramaticky ztvárnit*“.⁹³ Dochází tak k utváření nových, více či méně odlišných, konstrukcí. Při takovýchto textových změnách je však vždy nutné zachovat původní ráz a smysl textu.

---

⁹⁰ KUFNEROVÁ, Zlata a kol. *Překládání a čeština*. Jinočany: H & H, 1994, s. 16.

⁹¹ KUFNEROVÁ, Zlata a kol. *Překládání a čeština*. Jinočany: H & H, 1994, s. 16.

⁹² KUFNEROVÁ, Zlata a kol. *Překládání a čeština*. Jinočany: H & H, 1994, s. 17.

⁹³ KUFNEROVÁ, Zlata a kol. *Překládání a čeština*. Jinočany: H & H, 1994, s. 17.

5.2.4 Vytvoření ekvivalentu

A konečně je třeba zmínit také případy, kdy je překladatel nucen neexistující ekvivalent sám vymyslet. Tato situace nastává nejčastěji v rámci uměleckého překladu, u kterého je kladen důraz především na překladatelskou tvořivost. Tento typ překladatelské práce se nicméně uplatňuje taktéž u fragmentárních textů, kdy je potřeba část chybějícího textu „domyslet“, u textů, kde je jazyk tzv. „deformován“ (např. mluva cizinců) nebo při překladu slovních hříček.⁹⁴

5.3 Postup překladatelské práce podle Mana a Žváčka

Překladatelské postupy, které ve svých dílech vysvětlují Oldřich Man a Dušan Žváček, jsou zde pro lepší přehlednost uvedeny společně, neboť jejich pohled na problematiku překladu se v mnoha ohledech prolíná a doplňuje.

Oldřich Man ve svém článku *Otázky ekvivalence v odborném textu*⁹⁵ uvádí, že funkční ekvivalent je základem každého překladu, a dodává, že překladatel musí při jeho výběru brát vždy v potaz rozdíly mezi gramatickými a sémantickými strukturami daných jazyků. Překonání jazykových odlišností pak podle něj překladateli umožňují tzv. překladové transformace, tj. různé jazykové modifikace a přeměny.

Man hovoří o překladatelské transformaci jako o „*operaci, při níž se překládaná jednotka VJ změní v CJ formálně v jinou, tzn. ve svůj transform, při zachování obecného invariantu obsahu*“⁹⁶. Případné ztráty informace jsou pak kompenzovány kontextem překladu jako celku, který zajišťuje potřebnou obsahovou a funkční totožnost.

---

⁹⁴ KUFNEROVÁ, Zlata a kol. *Překládání a čeština*. Jinočany: H & H, 1994, s. 18.

⁹⁵ MAN, Oldřich. *Otázky ekvivalence v odborném překladu*. In POPOVIČ, A., ed. *Preklad odborného textu*. Bratislava: Slovenské pedagogické nakladatelstvo, 1977. s. 51 - 60.

⁹⁶ MAN, Oldřich. *Otázky ekvivalence v odborném překladu*. In POPOVIČ, A., ed. *Preklad odborného textu*. Bratislava: Slovenské pedagogické nakladatelstvo, 1977. s. 51 - 60.

Man rozlišuje celkem dva typy transformací, a to transformace gramatické a transformace lexikální.⁹⁷

5.3.1 Gramatické transformace

Man vysvětluje, že „*gramatická transformace spočívá v záměně překládané syntaktické konstrukce jinou, při které se mění pouze mluvnické kategorie, ale nemění se jejich lexikální obsah.*“⁹⁸ Jedná se v podstatě o nahrazení určité věty větou jinou, přičemž informace v ní obsažená zůstává neměnná.

Gramatické transformace tedy souvisí s formální neboli výrazovou strukturou jazyka a jsou hojně využívány zejména v rámci odborného překladu. Tento typ transformací totiž umožňuje nejen překonání odlišností v jazykovém systému, ale také v organizaci odborného stylu v daných jazycích. Mimo to se tento typ transformací uplatňuje také při překladu již zmiňovaných jazykových šablon.⁹⁹

Různými typy gramatických transformací se pak podrobněji zabývá Dušan Žvábek:

▫ Záměna slovních druhů neboli transpozice

Záměna slovního druhu je nejčastěji využívaný typ gramatické transformace. K této přeměně dochází zpravidla v případě, kdy ve druhém jazyce neexistuje tentýž slovní druh pro vyjádření dané skutečnosti, v případě rozdílného fungování slovního druhu v každém z jazyků nebo v případě odlišných možností spojitelnosti slov.¹⁰⁰

---

⁹⁷ MAN, Oldřich. Otázky ekvivalence v odborném překladu. In POPOVIČ, A., ed. *Překlad odborného textu*. Bratislava: Slovenské pedagogické nakladatelstvo, 1977. s. 51 - 60.

⁹⁸ MAN, Oldřich. Otázky ekvivalence v odborném překladu. In POPOVIČ, A., ed. *Překlad odborného textu*. Bratislava: Slovenské pedagogické nakladatelstvo, 1977. s. 51 - 60.

⁹⁹ MAN, Oldřich. Otázky ekvivalence v odborném překladu. In POPOVIČ, A., ed. *Překlad odborného textu*. Bratislava: Slovenské pedagogické nakladatelstvo, 1977. s. 51 - 60.

¹⁰⁰ ŽVÁBEK, Dušan. *Kapitoly z teorie překladu: (Odb. překl.)*. Olomouc: Univerzita Palackého, 1995, s. 27 - 28.

Vezměme si například francouzské slovní spojení *les vacances d'été*, které přeložíme do češtiny jako **letní prázdniny**. ⇨ Při překladu zde dochází k nahrazení spojení francouzské předložky *de* a substantiva *été* českým adjektivem *letní*.

▫ Záměna trpných konstrukcí činnými (a naopak)

S trpnými konstrukcemi se setkáváme častěji v odborném stylu, a to zejména v případech, kdy autor nechce zmínit původce děje nebo pokud chce textu dodat na nestrannosti či odbornosti.

Pro ilustraci uveďme například větu, kterou ve svém článku publikoval francouzský deník *Le Monde*:¹⁰¹ *Ils ont été suivis par des enseignants « tuteurs » qui n'étaient pas forcément formés ni même sensibilisés à l'accompagnement des débutants. – Dohlíželi na ně učitelé „školitelé“, kteří nebyli vyškoleni a vedeni k tomu, aby zaučili začátečníky.* ⇨ V uvedeném překladu je pasivní tvar slovesa *suivre* v passé composé, tj. *ont été suivis*, přeložen do češtiny pomocí aktivní konstrukce *dohlíželi*.

▫ Záměna multiverbizačních pojmenování

Tzv. multiverbizační pojmenování vznikají přeměnou jednoslovného pojmenování v pojmenování víceslovné označující tutéž skutečnost. Význam slovesné složky zde ustupuje do pozadí a hlavním nositelem informace se tak stává substantivum. Multiverbizační pojmenování je možné překládat do češtiny buďto jedním slovem nebo pojmem víceslovným.¹⁰²

Jako příklad uveďme sloveso ***analyser***¹⁰³, které může být rovněž vyjádřeno francouzským souslovím ***faire l'analyse***. ⇨ Do češtiny může být pak toto pojmenování přeloženo buďto jedním slovem ***analyzovat***, nebo dvěma slovy ***provést analýzu***.

---

¹⁰¹ COLLAS, Aurélie. Les enseignants apprennent encore bien peu à enseigner. *Le Monde* [online]. 9. října 2014 [cit. 2015-01-27].

¹⁰² ŽVÁČEK, Dušan. *Kapitoly z teorie překladu: (Odb. překl.)*. Olomouc: Univerzita Palackého, 1995, s. 28.

¹⁰³ ŽVÁČEK, Dušan. *Kapitoly z teorie překladu: (Odb. překl.)*. Olomouc: Univerzita Palackého, 1995, s. 28.

▫ Slovosledné transformace

Uspořádání slov ve větě se může více či méně lišit v každém z jazyků. Nerespektování těchto odlišností by vedlo ke špatné srozumitelnosti překladu a zkreslení informace. Překladatel by měl proto brát tyto rozdíly v potaz a zároveň usilovat o maximální přirozenost překladu.

V češtině je, na rozdíl od francouzštiny, slovosled volný. Východisko výpovědi, tj. informace již známá z předchozího kontextu (= téma), je v češtině zpravidla kladeno na začátek věty, zatímco jádro výpovědi, tj. informace nová (= réma), je uvedeno na jejím konci. Díky jádru výpovědi text dále postupuje a rozvíjí se. Pokud se nicméně jedná o výpověď s citovým zabarvením, kde se mluvčí snaží novou informaci zdůraznit, stojí jádro výpovědi na začátku věty, tedy před východiskem.¹⁰⁴

Pro ilustraci vyberme další větu z již zmíněného článku, který uveřejnil *Le Monde*:¹⁰⁵ « **Un choc des cultures** », écrit l'inspection, qu'il sera difficile de surmonter. – Inspekce hovoří o „**střetu kultur**“, který bude možné jen stěží překonat. ⇒ Nová informace, tj. *un choc des cultures*, je v českém překladu posunuta ke konci věty za účelem jejího zdůraznění, zatímco ve francouzštině stojí tato informace na začátku.

▫ Překladová kompenzace

Dušan Žváček uvádí, že „překladovou kompenzací rozumíme náhradu překladové jednotky jednotkou stejného nebo jiného řádu ..., jestliže se skutečnosti a pojmy nekryjí“¹⁰⁶. Kompenzace je využívána v případě, kdy vyjádření v cizím jazyce nelze přeložit do češtiny z důvodu neexistujícího ekvivalentu.

Naskýtá se několik možností jak tento problém vyřešit. Překladatel může například překladovou jednotku, pokud neobsahuje podstatnou

---

¹⁰⁴ ČESKÝ-JAZYK. *Aktuální větné členění* [online]. 17. listopadu 2008 [cit. 2015-01-26].

¹⁰⁵ COLLAS, Aurélie. Les enseignants apprennent encore bien peu à enseigner. *Le Monde* [online]. 9. října 2014 [cit. 2015-01-27].

¹⁰⁶ ŽVÁČEK, Dušan. *Kapitoly z teorie překladu: (Odb. překl.)*. Olomouc: Univerzita Palackého, 1995, s. 29.

informaci pro porozumění textu, z překladu vynechat, případně ji na určitém místě vypustit a následně ji kompenzovat na místě jiném. Možná ztráta informace je pak kompenzována kontextem.¹⁰⁷

Překladové kompenzace umožňují překladateli nalézt řešení i v případech, kdy se překladová jednotka jeví jako „nepřeložitelná“, a stávají se tak důležitým překladatelským postupem.¹⁰⁸

5.3.2 Lexikální transformace

Jak již název napovídá, transformace lexikální se týkají lexikálně sémantické stránky jazyka. Žváček vysvětluje, že lexikální transformace je „*operace, která spočívá v záměně překládané lexikální jednotky jednotkou s jinou sémantickou motivací...*“.¹⁰⁹

Lexikální transformace se uplatňují zejména tehdy, kdy hovoříme o různém rozsahu pojmu v každém z jazyků, při uchování společného invariantního významu. K transformacím tohoto typu dochází tudíž často v případech, kdy je význam konkrétního slova v jednom jazyce širší a obecnější, zatímco ve druhém je naopak užší, konkrétnější. Podstatnou významovou část však mají tyto pojmy společnou a je tedy už jen na překladateli, který z možných ekvivalentů, s přihlédnutím ke kontextu, zvolí.¹¹⁰

Lexikální transformace lze v překladatelské praxi využít jak na úrovni slov či slovních spojení, tak na úrovni vět (například při překladu větných frazeologizmů či standardních výrazů – klišé).¹¹¹

Lexikální transformace nejsou v překladu odborného textu příliš časté především proto, že pro odborný styl jsou typické spíše výrazy standardní

---

¹⁰⁷ ŽVÁČEK, Dušan. *Kapitoly z teorie překladu: (Odb. překl.)*. Olomouc: Univerzita Palackého, 1995, s. 28 - 29.

¹⁰⁸ ŽVÁČEK, Dušan. *Kapitoly z teorie překladu: (Odb. překl.)*. Olomouc: Univerzita Palackého, 1995, s. 29.

¹⁰⁹ ŽVÁČEK, Dušan. *Kapitoly z teorie překladu: (Odb. překl.)*. Olomouc: Univerzita Palackého, 1995, s. 24.

¹¹⁰ ŽVÁČEK, Dušan. *Kapitoly z teorie překladu: (Odb. překl.)*. Olomouc: Univerzita Palackého, 1995, s. 24.

¹¹¹ ŽVÁČEK, Dušan. *Kapitoly z teorie překladu: (Odb. překl.)*. Olomouc: Univerzita Palackého, 1995, s. 25.

a jednoznačné. Pro odborný text je navíc zpravidla důležitější obsahová, nikoliv formální stránka.¹¹²

Žváček dále představuje několik typů lexikálních transformací:

▫ Konkretizace a diferenciacce významů

Překladačský postup, v němž se odráží změna pojmového hlediska (= modulace), označovaný jako konkretizace či diferenciacce, se uplatňuje zejména v případech, kdy má slovo ve francouzštině (nebo v jakémkoliv jiném jazyce) široký a neurčitý význam, který je nutno v češtině zúžit, tj. diferencovat a konkretizovat. Opakem konkretizace je generalizace.¹¹³

Jako příklad uveďme sloveso **aller**, které má ve francouzštině, v porovnání s češtinou, značně širší význam. Z tohoto důvodu je pak v češtině nutno upřesnit (konkretizovat), zda tímto slovesem míníme **jít, jet, chodit** nebo třeba **letět, plout** či **někam směřovat**.

▫ Generalizace

Generalizace spočívá v nahrazení francouzského slova s konkrétním úzkým významem slovem obecnějším v češtině. Tento překladačský postup se užívá v případech, kdy by překlad pomocí přímého ekvivalentu nebyl vhodný. Opakem je konkretizace.¹¹⁴

▫ Rozšíření pojmu

Uvedený překladačský postup spočívá v překladu jazykové jednotky do cílového jazyka pomocí tzv. rozšíření pojmu, které Žváček definuje jako „*sémantický vztah přenášení významu metaforou a metonymií – ovšem mezi dvěma jazyky*“.¹¹⁵

▫ Transformace pomocí antonym

---

¹¹² MAN, Oldřich. Otázky ekvivalence v odborném překladu. In POPOVIČ, A., ed. *Překlad odborného textu*. Bratislava: Slovenské pedagogické nakladatelstvo, 1977. s. 51 - 60.

¹¹³ ŽVÁČEK, Dušan. *Kapitoly z teorie překladu: (Odb. překl.)*. Olomouc: Univerzita Palackého, 1995, s. 26.

¹¹⁴ ŽVÁČEK, Dušan. *Kapitoly z teorie překladu: (Odb. překl.)*. Olomouc: Univerzita Palackého, 1995, s. 26.

¹¹⁵ ŽVÁČEK, Dušan. *Kapitoly z teorie překladu: (Odb. překl.)*. Olomouc: Univerzita Palackého, 1995, s. 26.

Transformace pomocí antonym je překladatelský postup, který spočívá v nahrazení pojmu výchozího textu jeho opakem, tj. antonymem. V rámci toho typu transformace může dojít i k přestavbě celé věty, nicméně za předpokladu zachování původního významu.¹¹⁶

Nejrozšířenější postupem je pak negace, kdy se kladná věta změní v zápornou. Tato transformace je užitá zpravidla za účelem zdůraznění určitých pasáží textu.¹¹⁷

▫ Komplexní transformace

Tento hojně užívaný typ transformace spočívá v tom, že „*překladová jednotka je nahrazena jinou v celém svém smyslovém rozsahu, tudíž komplexně, přičemž mezi originálem a překladem je větší rozdíl v důsledku neexistence společných sémantických prvků, motivace je jiná*“.¹¹⁸ Původní smysl textu však musí zůstat zachován.

Komplexní transformace je užívána zejména v překladu hovorových vyjádření, kdy není možné nalézt přesný ekvivalent.

5.4 Stručné zhodnocení zpracování překladatelských postupů v podání teoretiků překladu

Výše uvedená teoretická zpracování překladatelských postupů jen potvrzují, co již bylo řečeno, a sice že názvy a rozdělení překladatelských metod nejsou stále ještě všeobecně stanoveny. Všechny překladatelské postupy, které byly v této kapitole představeny, se nicméně značně prolínají. Mnohdy se jedná o totožný přístup, který je pouze zaznamenán pod jiným názvem. Například Manova a Žváčková *záměna slovních druhů neboli transpozice a záměna trpných konstrukcí činnými* přesně odpovídají zpracování v podání Aleny Tionové, která však uvádí *transpozici slovního druhu a transpozici syntaktickou pasivum – aktivum (a naopak)*.

---

¹¹⁶ ŽVÁČEK, Dušan. *Kapitoly z teorie překladu: (Odb. překl.)*. Olomouc: Univerzita Palackého, 1995, s. 26.

¹¹⁷ ŽVÁČEK, Dušan. *Kapitoly z teorie překladu: (Odb. překl.)*. Olomouc: Univerzita Palackého, 1995, s. 27.

¹¹⁸ ŽVÁČEK, Dušan. *Kapitoly z teorie překladu: (Odb. překl.)*. Olomouc: Univerzita Palackého, 1995, s. 27.

6 ANALÝZA PŘEKLADATELSKÝCH POSTUPŮ UŽITÝCH V PŘEKLADECH ODBORNÝCH TEXTŮ

Tato kapitola představuje úvod do praktické části diplomové práce. Ta spočívá v podrobné a systematické analýze užitých překladatelských postupů v překladech vybraných novinových článků.

Analýza je zaměřena výhradně na překlady textů z francouzštiny do češtiny a zakládá se na teoretickém výkladu, který byl čerpán z učebnice Aleny Tionové *Francouzština pro pokročilé*¹¹⁹. Tato publikace byla pro podložení rozboru překladatelských metod vybrána zejména pro svůj didaktický charakter a obsahovou přehlednost, která umožňuje lépe demonstrovat různé typy překladatelských postupů v praxi, tj. na konkrétních překladech článků.

Výše zmíněná didaktická publikace byla pro realizaci praktické části této diplomové práce zvolena rovněž za účelem možnosti efektivnějšího využití provedené analýzy textů při výuce překladu, zejména pak překladu z francouzštiny do češtiny.

6.1 Představení portálu VoxEurop

Články zvolené pro analýzu byly čerpány z internetového serveru *VoxEurop* (dříve *Presseurop*)¹²⁰. Jedná se o bezplatný a nezávislý internetový server se sídlem v Paříži, na jehož vzniku se podílela zejména Evropská komise. Stabilní provoz internetových stránek pak zajišťuje především francouzská společnost *Courrier international*, italská firma *Internazionale*, polské *Forum* a portugalský *Courrier internacional*.¹²¹

VoxEurop nabízí denně svým čtenářům přehled těch nejzajímavějších událostí, které se objevily v tisku různých členských států Evropské unie. Uveřejněné zprávy se týkají zpravidla ekonomiky, politiky, kultury nebo

---

¹¹⁹ TIONOVÁ, Alena a kol. *Francouzština pro pokročilé*. Praha: LEDA, 2000, 526 s.

¹²⁰ *VoxEurop* [online]. [cit. 2015-02-18].

¹²¹ *Presseurop*. *VoxEurop* [online]. 3. května 2010 [cit. 2015-03-12].

životního prostředí. Webové stránky zpracovávají a následně uveřejňují články z více než 200 mezinárodních novin či časopisů s cílem zajistit co nejširší jazykovou dostupnost zpráv z celé Evropy. *VoxEurop* uvádí, že hlavním cílem jeho činnosti je „*poskytovat informace široké veřejnosti z kterékoli země EU a vytvořit veřejné informační médium v celoevropském měřítku*“.¹²²

Publikované zprávy jsou zpravidla k dispozici v angličtině, němčině, francouzštině, španělštině, italštině, portugalštině, holandštině, polštině, rumunštině či v češtině. Pro lepší ilustraci jsou texty obvykle doprovázeny fotografiemi, kreslenými obrázky, vtipy nebo krátkými filmy.¹²³

6.2 Kritéria výběru analyzovaných článků

Články zvolené pro účely analýzy této diplomové práce byly čerpány z webových stránek *VoxEurop* zejména pro její globální a mnohojazyčný charakter.

Jak již bylo naznačeno výše, server umožňuje vygenerovat totožné články současně v českém i ve francouzském jazyce (případně v dalších jazycích). Díky tomu bylo možné texty porovnat, důkladně zmapovat rozdíly mezi francouzskými verzemi a jejich českými překlady a následně vyhodnotit četnost jednotlivých překladatelských postupů. Výsledné hodnoty jsou pro větší názornost vyjádřeny pomocí několika grafů, do kterých lze nahlédnout v přílohách.

Dalším důvodem výběru uvedených internetových stránek je rovněž tematika publikovaných článků. Server *VoxEurop* poskytuje široký výběr různorodých typů textů, které se, jak již bylo řečeno, zpravidla zaměřují na dění v Evropské unii. Pro účely analýzy překladatelských postupů byly náhodně vybrány různé typy článků jak po stránce obsahové, tak

---

¹²² Presseurop. *VoxEurop* [online]. 3. května 2010 [cit. 2015-03-12].

¹²³ Presseurop. *VoxEurop* [online]. 3. května 2010 [cit. 2015-03-12].

i z hlediska jejich textového rozsahu. Cílem výběru bylo především zajistit statistickou hodnotu zjištěných výsledků.

Ve většině případů jsou originální verze analyzovaných textů záměrně čerpány z frankofonních médií, aby bylo alespoň částečně zajištěno, že se nejedná o články přeložené do češtiny například z angličtiny či z jiného jazyka namísto francouzštiny. K této situaci však může, vzhledem k širokému spektru jazykových verzí, které *VoxEurop* nabízí, snadno dojít i v případě, že je originální text původem francouzský. Tato skutečnost se pak projevuje zejména volnějším vyjádřením daných faktů v českém jazyce v porovnání s francouzskou verzí, což činí samotný rozbor překladu o poznání složitější.

Novinové články určené pro analýzu byly převzaty z následujících deníků či časopisů: americký deník *The New York Times*, francouzské deníky *Le Monde*, *Les Echos*, *Libération* a francouzský magazín *Slate*, belgické deníky *La Libre Belgique*, *Le Soir*, *De Standaard* a *De Morgen*, turecký deník *Zaman*, švýcarský deník *Le Temps* a španělský deník *El País*.

Drtivá většina vybraných textů byla publikována v průběhu roku 2013, tj. v době, kdy byl uvedený server ještě znám pod názvem *Presseurop*. Portál *VoxEurop* v současné době neposkytuje příliš široký výběr zpráv původně ve francouzském znění. Z toho důvodu bylo nutné zvolit články ne zcela aktuálního data.

Na závěr je třeba také uvést, že užití překladatelské postupy nejsou v práci hodnoceny pouze z hlediska kvantitativního, nýbrž také z hlediska kvalitativního. Kvalitou zpracování rozebíraných překladů se podrobněji zabývá poslední kapitola práce, která rovněž nabízí alternativní řešení některých překladatelských problémů.

6.3 Stručný popis analyzovaných článků

Cílem této podkapitoly je stručně představit novinové články, které jsou předmětem analýzy této diplomové práce. Uvedeno je vždy datum uveřejnění, název daného média a krátký popis obsahu každého z textů.

Obě verze, tj. francouzská i česká, jsou následně v plném znění k dispozici v přílohách, kde je k nahlédnutí rovněž kompletní rozbor provedených překladatelských úprav.

▫ Článek č. 1

První analyzovaný text byl publikován 4. srpna 2014 americkým deníkem *The New York Times* a pojednává o příjmech islamistické organizace Al-Káida. List informuje o vyplácení výkupného za rukojmí, které tvoří zhruba polovinu celkových příjmů zmíněné organizace. Únosci se zaměřují zejména na evropské občany, neboť právě evropské země jsou nejčastěji ochotny za rukojmí zaplatit. Za posledních 5 let se stala nejčastějším cílem organizace Francie, jejíž vláda tyto platby nicméně popírá. Častými plátcí výkupného jsou také Rakousko, Německo, Itálie, Švýcarsko, Finsko či Španělsko. Naopak USA a Spojené království na podmínky teroristů často nepřistoupí, díky čemuž mnoho zajatců nakonec umírá.

▫ Článek č. 2

Druhý článek, který je předmětem analýzy, byl uveřejněn 19. prosince 2013 francouzským deníkem *Le Monde* a pojednává o dohodě o bankovní unii, která byla přijata 18. prosince 2013 v Bruselu. Hlavním cílem dohody je stabilizovat evropský bankovní sektor prostřednictvím bankovního dohledu a řešení bankovní krize. Za tímto účelem dojde v eurozóně k přesunu pravomocí na Evropskou centrální banku, která bude nově dohlížet na všechny rizikové banky. Kromě toho budou mít členské státy povinnost vytvořit fond k řešení krizí. Dohodu musí ještě schválit hlavy členských států a Evropský parlament.

▫ Článek č. 3

Třetí vybraný text byl publikován 12. prosince 2013 francouzským deníkem *Le Monde*. Článek informuje čtenáře o konání pařížského summitu na podporu boje proti nezaměstnanosti v zemích Evropy, zejména pak ve Francii, Řecku, Itálii či ve Španělsku. Jedná se již o druhou konferenci tohoto typu. Výsledkem první konference, která se konala v Berlíně, bylo založení fondu na podporu nezaměstnanosti a vzdělání. Cílem druhého summitu je sestavení prvního návrhu opatření, které by mělo daným státům demonstrovat, jak efektivně využít finanční prostředky uvolněné na pomoc nezaměstnaným.

▫ Článek č. 4

Čtvrtý článek zvolený pro analýzu uveřejnil 26. září 2013 francouzský časopis *Slate*. Text pojednává o složité integraci přistěhovalců ve Francii – konkrétně o nelehké situaci Romů, kteří zde trvale pobývají. List uvádí, že problematika romské integrace začíná pronikat už i do předvolebních kampaní. Nedávný průzkum však ukázal, že drtivá většina Francouzů má z přítomnosti Romů strach a s jejich pobytem ve Francii nesouhlasí. Romové jsou považováni za nepřizpůsobivé především díky častému porušování zákonů a vysoké kriminální činnosti. Důvodem jejich pobytu ve Francii je pak zejména fakt, že se jedná o relativně bohatou zemi, která i chudým nabízí více možností. Řešení této tíživé situace je však zatím v nedohlednu.

▫ Článek č. 5

Pátý vybraný text, který uveřejnil 26. září 2013 belgický deník *La Libre Belgique*, pojednává o úpadku demokracie v Evropě. List znepokojuje zejména nízká volební účast, nárůst korupce a následná nedůvěra vůči politikům v zemích EU. Deník navíc hovoří o nerespektování lidských práv, jako je např. svoboda tisku či rovnost mezi muži a ženami. Tuto situaci pozorujeme zejména v Maďarsku, Řecku, Itálii nebo ve Španělsku.

V Nizozemsku a v Rakousku naopak značně vzrostla nesnášenlivost vůči národnostním menšinám.

▫ Článek č. 6

Šestý rozebíraný článek byl publikován 20. září 2013 francouzským deníkem *Les Echos*. List informuje o zahájení evropského programu na výrobu a využití bezpilotních letounů, na jehož realizaci se 19. listopadu dohodli ministři obrany sedmi evropských zemí. Projekt, jehož uskutečnění je plánováno na rok 2020, odsouhlasilo Německo, Francie, Španělsko, Řecko, Itálie, Nizozemsko a Polsko. Bepilotní letouny by, podle deníku, měly být užívány zároveň k vojenským i k civilním účelům. Program ještě čeká na schválení ze strany hlav států a vlád EU.

▫ Článek č. 7

Sedmý vybraný článek uveřejnil 25. září 2013 turecký deník *Zaman*, a později také švýcarský deník *Le Temps*. Text se zabývá vízovou povinností, která v současné době stále podmiňuje vstup tureckých občanů do zemí EU. Evropský soudní dvůr 24. září rozhodl, že Turecko i nadále nebude z vízové povinnosti vyňato, což vyvolalo velké zklamání a zároveň skepsi ohledně případného vstupu Turecka do EU. Turecký premiér označuje rozhodnutí za diskriminaci zejména proto, že bezvízový vstup do EU byl v nedávné době umožněn hned několika zemím Jižní Ameriky. Otázka vízové povinnosti není nicméně ještě definitivně uzavřena.

▫ Článek č. 8

Osmý text zvolený pro rozbor byl publikován belgickými deníky *Le Soir*, *De Standaard* a *De Morgen* 22. července 2013. Článek pojednává o korunovaci nového belgického krále, Alberta II., který na trůně nahradil svého otce, krále Filipa. Současný král je zastáncem větší samostatnosti a svéprávnosti belgických regionů, čím si získal mnoho sympatií. Cílem krále je sjednotit národy žijící v Belgii, ale zároveň nijak neohrozit jejich

vlastní identitu. Nový král má před sebou nicméně nelehký úkol už kvůli častým separatistickým iniciativám v zemi.

▫ Článek č. 9

Devátý analyzovaný text byl uveřejněn 14. května 2013 francouzským deníkem *Libération* a německým deníkem *Die Welt*. Článek informuje o nedávné studii institutu *Pew Research*, který zkoumal názor lidí na fungování EU v osmi členských zemích. Průzkum, kterého se zúčastnilo 7 600 osob, potvrdil, že nedůvěra k Evropské unii ve většině států i nadále roste. Většina respondentů, třebaže jsou ohledně EU skeptičtí, je nicméně pro zachování společné měny. S největšími názorovými rozdíly se pak setkáváme ve Francii, která je proti EU, a v Německu, které naopak institucím EU důvěřuje.

▫ Článek č. 10

Poslední vybraný novinový článek publikoval švýcarský deník *Le Temps* a následně také španělský deník *El País* 3. prosince 2013. Článek informuje o zprávě, která byla uveřejněna Evropským úřadem pro cenné papíry a trhy 2. prosince a která ostře kritizuje zejména management a nedostatečnou nestrannost analytiků ratingových agentur. Ty podle zprávy měly mimo jiné předávat citlivé informace týkající se státních závazků třetím osobám. Činnosti ratingových agentur však stále dominuje oligopol. V současné době je proto hlavním cílem umožnit vstup na trh také dalším nestranným agenturám.

6.4 Analytický rozbor překladatelských postupů

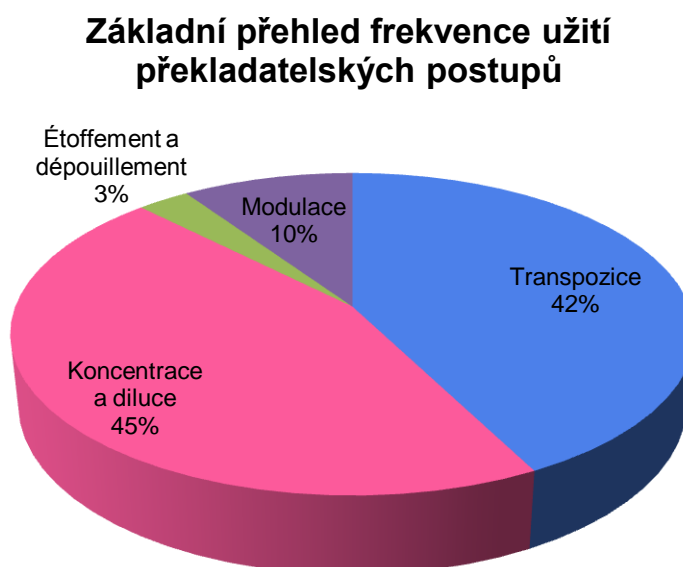
Tato kapitola systematicky předkládá zjištěné výsledky analytického rozboru překladatelských postupů, jehož realizace představuje hlavní náplň praktické části této diplomové práce.

Jak již bylo uvedeno, stěžejním cílem rozboru bylo zmapovat četnost užití překladatelských postupů, včetně jejich rozmanitých podkategorií, v překladech z francouzštiny do češtiny. Všechny využitě překladatelské metody byly důkladně zkoumány s cílem zajistit co nejpodrobnější a nejpresnější údaje. Zjištěná fakta jsou založena na analýze deseti výše představených novinových článků uveřejněných portálem *VoxEurop*.

První část této podkapitoly nabízí čtenáři stručné shrnutí zjištěných výsledků. V následující podkapitole jsou pak daná fakta představena podrobněji, přičemž jsou zároveň demonstrována na konkrétních příkladech vět čerpaných z analyzovaných textů.

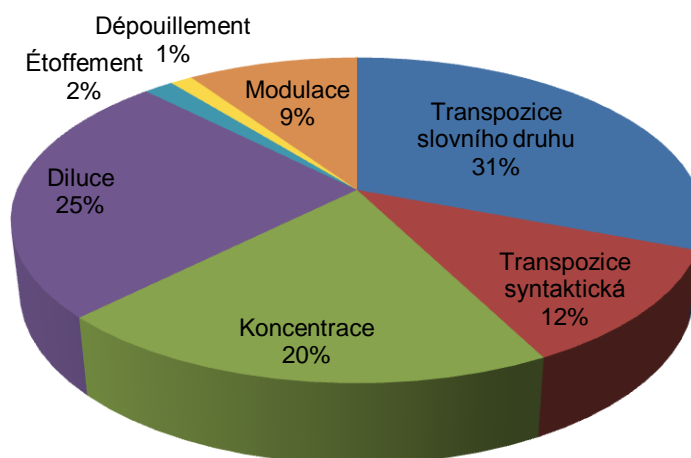
6.4.1 Stručný přehled výsledků analýzy překladatelských postupů

Jako první byla provedena analýza frekvence užití dle základního rozdělení překladatelských postupů, které ve své publikaci uvádí Alena Tionová, tj. transpozice, koncentrace a diluce, étoffement a dépouillement a modulace:

V následném srovnání četnosti užití pak byly vzaty v úvahu i jejich podkategorie:

Podrobný přehled frekvence užití překladatelských postupů

Výsledky analýzy dokládají, že všeobecně nejčastěji využívaným překladatelským postupem je transpozice slovního druhu. Její podíl činí 31 %, přičemž jí navíc podléhalo velmi široké spektrum slovních druhů.

Druhou nejužívanější překladatelskou metodou je diluce, ke které se překladatelé uchýlili ve 25 % případů. Ihned za dilucí pak následuje její protějšek, tj. koncentrace, která se podílí na užití překladatelských postupů dvaceti procenty.

Výše uvedené výsledky tedy ukazují, že v analyzovaných překladech z francouzštiny do češtiny zastává výsadní postavení, v rámci těchto dvou vzájemně se doplňujících překladatelských postupů, diluce. Tato skutečnost je překvapivá zejména z toho důvodu, že, jak již bylo uvedeno v teoretickém výkladu této diplomové práce, relevantní překladové a lingvistické příručky obecně uvádějí, že český jazyk je oproti francouzštině syntetičtější, tj. dokáže vyjádřit stejné myšlenky stručněji. Výsledky rozboru tuto informaci nicméně vyvrací. Zjištěná fakta se pravděpodobně odvíjí zejména od typologie analyzovaných textů, které jsou odbornějšího rázu. Překladatel byl tudíž často nucen za účelem zajištění lepšího porozumění pro českého čtenáře užít více slov, než bylo užito v originální verzi.

Rovněž je pak potřeba dodat, že třebaže se jednalo o náhodný výběr textů, který zaručuje vyšší spolehlivost odhadu, nelze z deseti analyzovaných článků vyvozovat obecně platné závěry.

Čtvrtým překladatelským postupem, který se v překladech článků s pravidelností objevoval, je syntaktická transpozice. Ta z celkového počtu užitých překladatelských postupů v rámci analyzovaných textů zaujímá 12 %, přičemž v sobě navíc zahrnuje několik podkategorií, jejichž podrobnější analýza bude provedena dále.

Páté místo ve frekvenci užití překladatelských metod dle výsledků analýzy zaujímá modulace. Tento překladatelský postup překladatelé využili v 9 % případů.

Zbývající procenta pak připadají na *étoffement*, se 2 %, a *dépouillement*, které se v českých překladech objevilo pouze v 1 % případů, čímž se také stává nejméně využívanou překladatelskou metodou.

V případě obou výše zmíněných přístupů výsledky analýzy nicméně opět popírají poznatky uvedené v příručkách teoretiků překladu. Ti totiž obvykle uvádějí, že *étoffement* je obecně častěji užíváno v rámci překladů z češtiny do francouzštiny a *dépouillement* je naopak častěji aplikováno při překladech z francouzštiny do češtiny. V rámci článků, které byly předmětem analýzy, však bylo v překladech z francouzštiny do češtiny zaznamenáno častější užití *étoffement* než jeho odstranění pomocí *dépouillement*.

Výše uvedená fakta, vzhledem k poměrně skromnému vzorku daných překladatelských metod, nicméně nelze považovat za definitivní.

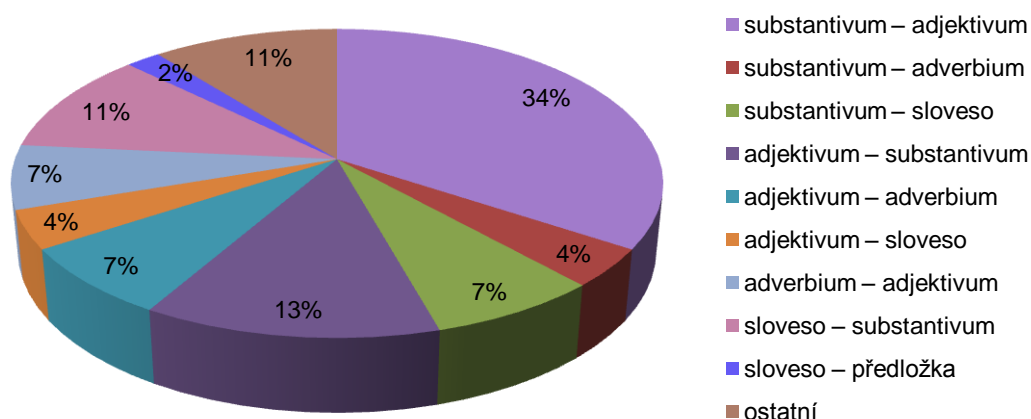
6.4.2 Podrobný náhled do výsledků analýzy překladatelských postupů

6.4.2.1 Transpozice slovního druhu

Jak již bylo zmíněno, v rámci vybraných překladů byla nejčastěji užívaným překladatelským postupem transpozice slovního druhu (31 %).

Slovních druhů existuje nicméně mnoho (v češtině jich obvykle rozlišujeme deset), což se následně promítá i do širokého spektra možností užití tohoto překladatelského postupu. Různé podtypy transpozice slovního druhu jsou pro lepší přehlednost podrobně znázorněny v samostatném grafu:

Podrobný přehled užití transpozice slovního druhu

V rámci transpozice slovního druhu docházelo ve vybraných textech nejčastěji k převodu francouzského substantiva pomocí českého adjektiva. S touto formou transpozice se setkáváme v celých 34 % případů, což představuje naprostou většinu. Jako příklad uveďme větu z šestého článku, v níž je francouzské substantivum nahrazeno českým adjektivem hned dvakrát: *Par ailleurs, ajoutez le journal, „L’Agence européenne de **Défense** a été chargée d’un programme commun de **recherche** sur le développement du double usage des drones, militaire et civil... – Deník dodává, že „Evropská **obránná** agentura byla pověřena dohledem nad společným **výzkumným** programem pro vývoj bezpilotních letounů, které mohou být využity jak k vojenským, tak k civilním účelům.*

V tomto případě se rovněž potvrdil předpoklad teoretiků překladu, že ke slovnědruhové transpozici dochází nejčastěji mezi francouzským substantivem s předložkou a českým adjektivem.

Dalším hojně užívaným podtypem zmíněné překladatelské metody je převod opačný, tj. překlad, v němž bylo francouzské adjektivum v češtině vyjádřeno podstatným jménem. Převod adjektivum – substantivum byl zaznamenán ve 13 % případů. Příklad tohoto druhu transpozice nacházíme hned v prvním článku: *Le Qatar et l'Oman auraient payé l'équivalenz¹²⁴ de 15,2 millions d'euros en lieu et nom de certains gouvernements européens pour assurer la libération d'otages **finlandais, autrichiens et suisses** détenus au Yémen. – Katar a Omán údajně zprostředkovaly evropským vládám platby ve výši 20.4 milionů dolarů (15.2 milionů eur), aby zajistily propuštění občanů **Finska, Rakouska a Švýcarska** držených v Jemenu.*

Transpozice slovního druhu, kdy dochází k přeměně francouzského slovesa v české podstatné jméno, představuje třetí nejfrekventovaněji užívanou formu dané překladatelské metody. Tento způsob překladu měl v analyzovaných textech procentuální podíl 11 %. Pro ilustraci uveďme překlad věty z článku č. 2: *Il permettra de **consolider** un secteur bancaire européen qui compte encore pas mal de canards boiteux. – Umožní **konsolidaci** evropského bankovního sektoru, který ještě na mnoha místech pokulhává.*

V tomto případě se tedy nepotvrdily předpoklady teoretiků, že ve francouzštině, pro kterou je charakteristické nominální vyjádření, se častěji vyjádří substantivem to, co je v češtině vyjádřeno slovesem. Jak je z překladu patrné, typ jazyka zde nehrál podstatnou roli, neboť překladatel mohl zvolit i překladovou variantu *umožní konsolidovat*.

Se 7 % zaujímají čtvrté místo v četnosti využití hned tři typy transpozice slovního druhu. Jedná se o slovnědruhovou transpozici substantivum – sloveso, transpozici adjektivum – adverbium a její opak, tj. transpozici adverbium – adjektivum.

---

¹²⁴ Text byl otištěn s chybou – správná verze je *équivalent*.

Příklad transpozice, při níž se francouzské podstatné jméno mění v české sloveso, můžeme pozorovat například v textu č. 9: ...*„les Français ont moins **confiance** dans les institutions de l'Union Européenne que les Italiens et les Espagnols. – „Francouzi navíc **důvěřují** institucím Evropské unie ještě méně než Italové a Španělé.*

Jako příklad převodu francouzského adjektiva na české adverbium uvedme větu ze čtvrtého článku: *En outre, plus on se sent rejeté et plus on risque de développer des comportements **asociaux**. – Čím víc se totiž člověk cítí být odmítán, tím větší je riziko, že se začne chovat **asociálně**.*

Opak tohoto typu převodu, tj. transpozice adverbium – adjektivum, se ve vybraných překladech, jak již bylo uvedeno, objevuje se stejnou frekvencí. Tento způsob překladu můžeme pozorovat v tomtéž článku, konkrétně u překladu souvětí: *Ces réalités suscitent d'autant **plus** de frayeur que la méfiance envers les “romanichels” reste ancrée dans la mémoire populaire. – Tyto skutečnosti vyvolávají o to **větší** obavy, čím pevněji je podezřívavost vůči „cikánům“ v lidové paměti zakořeněná.*

O páté místo se v rámci transpozice slovního druhu dělí dvě její podkategorie, a to transpozice substantivum – adverbium a adjektivum – sloveso. V analyzovaných textech každá z nich zaujímá 4 %.

Jako příklad transpozice substantivum – adverbium vyberme například větu z šestého analyzovaného textu: *„Le lancement de ces programmes devrait être validé par les chefs d'Etat et de gouvernement de l'UE au cours de leur sommet de décembre, consacré en **partie** à la défense.“ – Spuštění programů musí ještě schválit šéfové států a vlád EU během prosincového summitu, který bude **částečně** věnován otázkám obrany.*

K transpozici adjektivum – sloveso pak došlo například při překladu věty náležící k článku č. 9: *Bien loin de l'amertume des Français : avec 41% des habitants de l'Hexagone **favorables** à l'UE, c'est "la première fois [que] les attitudes des Français ressemblent à celles des Grecs"...*

– Na druhé straně Rýna naopak panuje hořkost – Unii **podporuje** pouze 41 % Francouzů. „Francouzský postoj tak poprvé připomíná Řecko“...

Zbývající 2 % pak připadají na transpozici slovního druhu, při níž dochází k překladu francouzského slovesa prostřednictvím české předložky. Pro ilustraci uveďme například větu z devátého novinového článku: *Les résultats, **commente** Libération, retracent "une histoire d'amour déchu" entre l'Europe et ses citoyens...* – Výsledky **podle** deníku *Libération*, ukazují na „historii zklamané lásky“ mezi Evropou a jejími obyvateli.

Zbývajících 11 % pak představují takové typy transpozice slovního druhu, které byly v analyzovaných textech zastoupeny pouze jedenkrát nebo dvakrát a jejichž výčet by tudíž neměl rozhodující statistickou hodnotu. Z tohoto důvodu byly dané překladatelské metody ve výsledných grafech sečteny a uvedeny pod společným názvem „ostatní“. Jedná se zpravidla o ojedinělé způsoby překladu, které jsou nicméně z hlediska zkoumání překladatelských postupů velmi zajímavé právě pro svou neotřelost.

Jako první uveďme transpozici francouzské substantivum – české zájmeno. Ta byla v analyzovaných textech zastoupena pouze jedenkrát, a to ve článku č. 4: *...une partie de ceux qui séjournent en France – et qui ne sont nullement représentatifs de la communauté Rom des pays de l'Est dans **son ensemble** – sont versés dans toute une série de trafics...* – ...část z těch, kteří ve Francii pobývají – a kteří v žádném případě nereprezentují východoevropskou romskou komunitu jako **takovou** – je zapletená do celé řady kriminálních činností...

V překladech se dále objevuje transpozice substantivum – číslovka, a to konkrétně v devátém článku: *Ainsi le Pew Research Center – un institut américain qui sonde et compare les points de vue des populations d'**une quarantaine** de pays chaque année – a baptisé son étude...* – Tak nazval americký institut Pew Research Center, který každoročně zkoumá

a srovnává názory populací v přibližně **čtyřiceti** zemích světa, svou nejnovější studii...

Převod francouzského substantiva prostřednictvím české předložky byl zaznamenán taktéž pouze v jednom případě, a to v textu č. 4: *Si 86% des personnes interrogées se déclarent opposées à une installation à proximité dans un campement prévu à cet effet, ils ne sont plus que 44% d'opposants à un camp de Roms légal. – S jejich stavbou na vyznačených tábořištích nesouhlasí 86 % dotazovaných, přičemž 44 % je i **proti** legálním romským táborem.*

Transpozice zájmeno – substantivum se v překladech rovněž objevila pouze jedenkrát. Její příklad nám nabízí opět článek č. 4: *En outre, plus **on** se sent rejeté et plus on risque de développer des comportements asociaux. – Čím víc se totiž **člověk** cítí být odmítán, tím větší je riziko, že se začne chovat asociálně.*

Dalším ojediněle se vyskytujícím typem transpozice slovního druhu je převod francouzského zájmena pomocí českého adjektiva. Tento postup překladu pozorujeme ve čtvrtém analyzovaném článku: *Si cette question fait régulièrement l'objet de polémiques, c'est parce qu'elle concentre beaucoup de problèmes de la France **elle-même**. – Kontroverzní a hojně diskutovaný problém se totiž dotýká řady problémů, s nimiž se potýká **celá** Francie.*

Ve vybraných překladech dále došlo k transpozici francouzského adverbia, které bylo v češtině nahrazeno pomocí substantiva, a to celkem ve dvou případech. Pro ilustraci uvedme například větu z prvního textu: *... "un passeport britannique équivaut **fondamentalement** à un acte de décès" pour quiconque est capturé par Al Qaeda. – ...pro zajatce Al-Káidy „je britský pas v **podstatě** úmrtním listem“.*

Provedený rozbor překladatelských metod dále zaznamenal poměrně neobvyklé převedení francouzského adverbia pomocí českého zájmena. Daná překladatelská situace nastala pouze jedenkrát, a sice u překladu

článku č. 4: *Le collectif national des droits de l'homme Romeurope a **fort** à faire pour combattre les préjugés les concernant au moyen d'une simple brochure.* – *Chce-li národní kolektiv pro lidská práva Romeurope proti předsudkům opravdu bojovat pomocí informačních brožurek, bude mít **co** dělat.*

V novinových člancích byla taktéž dvakrát zastoupena transpozice adverbium – předložka. Tuto přeměnu pozorujeme například u překladu článku č. 9: *Ainsi le Pew Research Center ... a baptisé son étude, effectuée en mars dernier sur **plus** de 7 600 personnes dans huit pays de l'UE...* – *Tak nazval americký institut Pew Research Center ... svou nejnovější studii, které se letos v březnu zúčastnilo **přes** 7600 osob v osmi zemích EU...*

K transpozici sloveso – adjektivum se překladatel uchýlil rovněž jen ve dvou případech. Jako příklad uveďme větu z článku č. 4: *Marine Le Pen a bien noté que la crainte des Roms, parfois installés dans des zones de faibles immigration et criminalité, pouvait permettre à son parti d'**élargir** son audience.* – *Marine Le Penová si správně povšimla, že strach z Romů, kteří se často usazují v oblastech s nízkou mírou přistěhovalectví i kriminality, by jí mohl pomoci oslovit **širší** publikum.*

Převod francouzského slovesa pomocí českého adverbia se pak ve vybraných člancích vyskytl pouze v jednom případě. Zaznamenán byl v novinovém článku č. 1: *Le fait que l'Europe et ses intermédiaires **continuent** à payer a enclenché un cercle vicieux.* – *Fakt, že Evropa a její prostředníci výkupné **nadále** platí, nicméně vytváří začarovaný kruh.*

Dalším typem slovnědruhovú transpozice, který měl v analyzovaných člancích své zastoupení, je transpozice předložka – substantivum. Tato překladatelská situace nastala taktéž pouze jednou. Její příklad nám poskytuje překlad textu č. 9: *En Allemagne, Die Welt constate que c'est notamment entre la France et l'Allemagne que "le fossé se creuse **quant** à l'opinion sur l'UE".* – *V Německu týdeník Die Welt podotýká, že*

„názorová propast v otázce Unie se prohloubila především mezi Francií a Německem“.

Způsob transpozice, při níž byla francouzská předložka nahrazena českým adverbium, pak nacházíme při rozboru čtvrtého článku: *Si les Roms ravivent ainsi, jusqu'à la caricature, la difficulté de la France à intégrer ses populations d'origine immigrée, ils braquent aussi crûment le projecteur sur les liens si souvent suggérés entre immigration et délinquance.* – Nejenže jsou Romové téměř karikaturou toho, jak těžké je pro Francii integrovat populace přistěhovaleckého původu, vrhají také nepříjemné světlo na často zmiňovanou souvislost mezi přistěhovalectvím a kriminalitou.

Skupinu ojedinele se vyskytujících typů transpozice slovního druhu uzavírá transpozice předložka – sloveso. K té došlo v překladu šestého vybraného článku: *Les ministres de la Défense ... ont décidé le 19 novembre de lancer des programmes communs de fabrication et d'utilisation de drones (avions sans pilotes) à partir de 2020...* – Ministři obrany ... rozhodli 19. listopadu o spuštění společného programu na výrobu a využití bezpilotních letounů, tzv. dronů. Program **by měl být zahájen** v roce 2020...

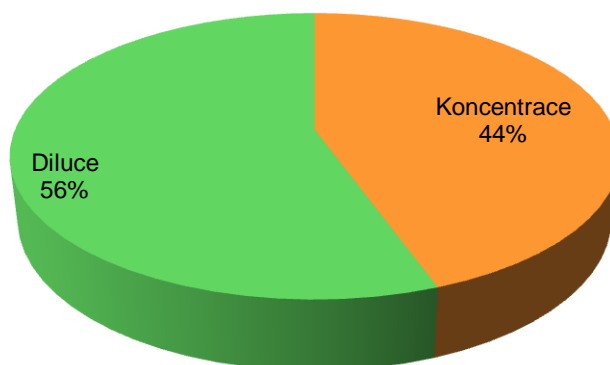
Jak ukazuje tento poslední příklad, v některých případech je velmi těžké rozhodnout, o jaký překladatelský postup se jedná. V uvedeném překladu věty se totiž zároveň jedná i o diluci.

6.4.2.2 Koncentrace a diluce

Na druhém místě se v rámci frekvence užití překladatelských postupů umístila diluce (25 %), která jen o kousek „předběhla“ svůj protějšek, tj. koncentraci (20 %).

Obě překladatelské metody byly následně porovnány v samostatném grafu. Statistika ukazuje, že diluce byla užita celkem v 56 % případů. Na koncentraci pak připadá zbylých 44 %:

Porovnání užití koncentrace a diluce v %

Zajímavý příklad hned několikanásobné diluce, který jen potvrzuje četnost užití této překladatelské metody, najdeme ve třetím analyzovaném článku: *L'objectif de l'initiative européenne, note Le Monde*, „est de faire en sorte qu'aucun jeune de moins de 24 ans soit plus de quatre mois sans emploi ni **formation**, en **misant** sur **l'apprentissage** et les métiers d'avenir (**numérique** et croissance verte). – Cílem evropské iniciativy je, **jak připomíná** le Monde, „zajistit, aby žádný člověk mladší 24 let nezůstal více než čtyři měsíce bez práce či **odborné přípravy**, přičemž **důraz klade** na **profesní vzdělávání** a zaměstnání budoucnosti (**digitální technologie**, zelený růst).

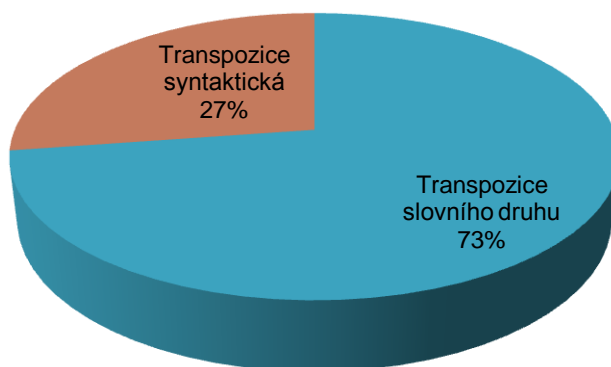
Jako příklad několikanásobné koncentrace pak můžeme uvést větu obsaženou v textu č. 8: *Côté flamand, De Standaard titre sur le “roi Philippe, l’unité dans la diversité”*, reprenant le nouveau **mot d’ordre**, exprimé dans les discours du monarque, du **Premier ministre** et du président de **la Chambre des représentants**. – *Vlámský De Standaard* přináší zprávu o korunovaci pod titulkem „Král Filip, jednota v rozmanitosti“, čímž se odvolává na **slogan**, jenž ve svém proslovu použil nejen nový král, ale **premiér** i předseda **sněmovny**.

6.4.2.3 Transpozice syntaktická

Syntaktická transpozice zaujímá v rámci frekvence využití, v porovnání s ostatními překladatelskými postupy, čtvrté místo (12 %).

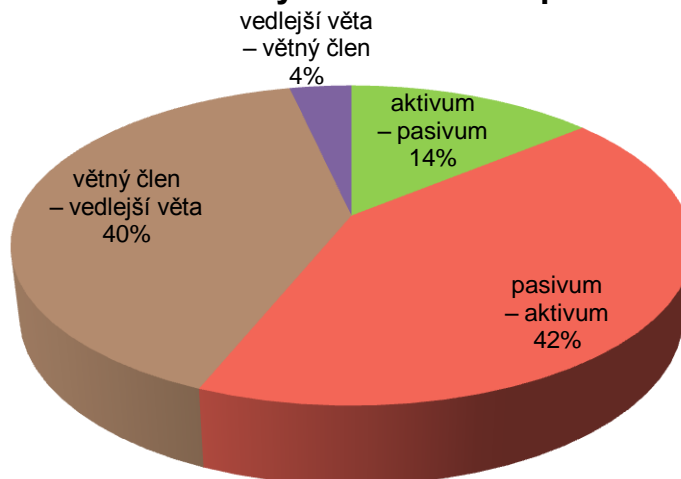
Oba typy transpozice, tj. výše zmíněná transpozice slovního druhu a transpozice syntaktická, byly pro lepší přehlednost rovněž porovnány v samostatném grafu. Ten ukazuje, že transpozice slovnědruhová byla ve vybraných překladech aplikována v 73 % případů. Na syntaktickou transpozici pak připadá zbylých 27 %:

Porovnání užití transpozice slovního druhu a syntaktické transpozice v %

Pojem syntaktická transpozice v sobě nicméně zahrnuje několik podkategorií. Stručný přehled jejich četnosti využití je znázorněn pomocí následujícího grafu:

Přehled užití syntaktické transpozice

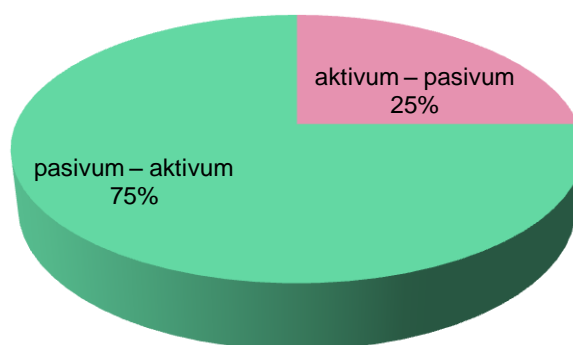

Uvedený graf upřesňuje, že v rámci syntaktické transpozice byla nejčastěji využívána přeměna pasivního tvaru slovesa ve tvar aktivní. Tento způsob převodu byl zaznamenán v celých 42 % případů. Pro jeho ilustraci uvedme například větu obsaženou ve druhém analyzovaném článku: *Produit d'un compromis entre le sud et le nord de la zone euro, l'accord de mercredi **doit être entériné** par les chefs d'Etat et de gouvernement de l'Union, puis **voté** par le Parlement européen.* – *Středeční dohodu, zrozenou z kompromisu mezi severní a jižní částí eurozóny, **musí ještě schválit** hlavy států a vlád Unie a **odhlasovat** Evropský parlament.*

Opačný způsob dané transpozice, tj. transpozice aktivum – pasivum měl v analyzovaných překladech 14% zastoupení. Jako příklad uvedme větu ze sedmého článku: *Le ministre des Affaires européennes, Egemen Bağış, a estimé que “des considérations politiques et non juridiques **ont influencé** le verdict”, a-t-il déclaré, cité par le journal.* – *Cituje například výrok ministra pro evropské záležitosti Egemena Bağışe, že „verdikt **byl ovlivněn** politickými a nikoliv právními faktory“.*

Oba výše zmíněné typy syntaktické transpozice jsou porovnány v následujícím grafu. Ten upřesňuje, že transpozice pasivum – aktivum byla v analyzovaných textech užita v 75 % případů. Zbýlých 25 % potom připadá na transpozici aktivum – pasivum:

Porovnání užití syntaktické transpozice aktivum – pasivum a pasivum – aktivum v %

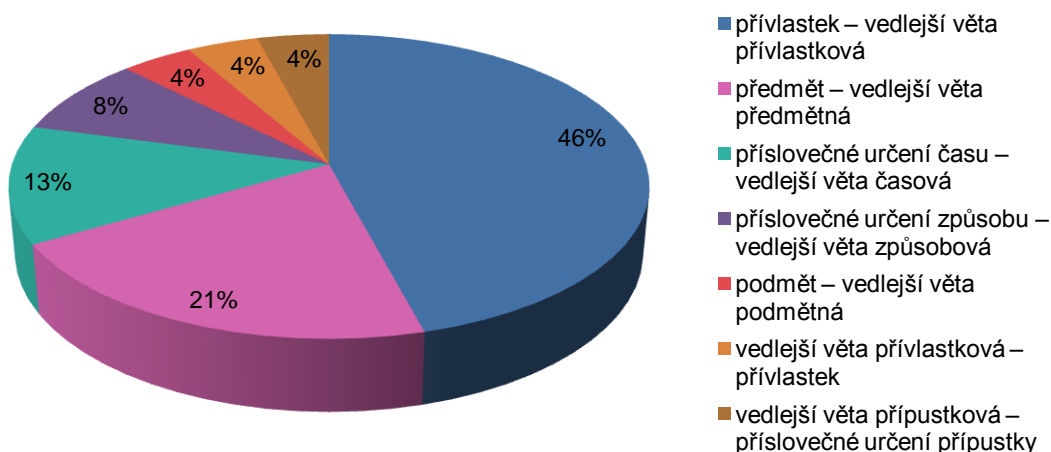

Dále měl ve vybraných člancích 40% zastoupení druh syntaktické transpozice, při němž došlo k přeměně větného členu ve vedlejší větu. Převod opačný, tj. vedlejší věta – větný člen, byl naopak zaznamenán pouze ve 4 % případů a stává se tak nejméně užívaným typem syntaktické transpozice.

Vzhledem k tomu, že rozlišujeme různé druhy vedlejších vět, zahrnuje v sobě zmíněný překladatelský postup rovněž řadu podkategorií. Jejich frekvence užití je podrobně znázorněna pomocí následujícího grafu:

Podrobný přehled užití syntaktické transpozice větný člen – vedlejší věta a vedlejší věta – větný člen

Graf upřesňuje, že nejčastěji užívaným typem transpozice větný člen – vedlejší věta (a naopak) byla v rámci analyzovaných textů transpozice francouzského přívlastku (shodného či neshodného) v českou vedlejší větu přívlastkovou. Tento postup byl aplikován ve 46 % případů.

Překladatelskou situaci tohoto typu můžeme pozorovat například při překladu souvětí ze sedmého článku, kde došlo transpozici přívlastku shodného: *Il trouve incompréhensible, sinon discriminatoire, que l'UE exempte des Sud-Américains de visa alors que les Turcs, économiquement et géographiquement proches, ne peuvent pas circuler librement.* – *Fakt, že EU zbavila vízové povinnosti několik jihoamerických států, zatímco Turci, kteří jsou jí hospodářsky*

i zeměpisně mnohem bližší, nemají na volný vstup na její území právo, považuje Erdogan za nepochopitelný, pokud ne rovnou za diskriminaci.

Ukázku transpozice přívlastek neshodný – vedlejší věta přívlastková potom poskytuje například článek č. 4: *Si cette question fait régulièrement l'objet de polémiques, c'est parce qu'elle concentre beaucoup de problèmes de la France elle-même.* – Kontroverzní a hojně diskutovaný problém se totiž dotýká řady problémů, **s nimiž se potýká celá Francie.**

V rámci daného typu syntaktické transpozice byl dále zaznamenán převod předmět–vedlejší věta předmětná. Tento postup měl ve vybraných překladech 21% zastoupení. Jako příklad uveďme úryvek z textu č. 7: *...estimant qu'en tant que potentielle bénéficiaire de services au sein de l'UE, elle ne pouvait bénéficier d'une exemption de visa.* – Důvodem zamítnutí její žaloby bylo, že její postavení jakožto potenciální příjemkyně služeb na vnitřním trhu EU jí nedává právo, **aby byla z vízové povinností vyňata.**

Ve 13 % případů se potom v analyzovaných textech objevoval typ syntaktické transpozice, při níž bylo francouzské příslovečné určení času v češtině vyjádřeno pomocí vedlejší věty časové. Tento způsob přeměny pozorujeme například v osmém článku: *Après la prestation de serment du nouveau roi, deux hymnes ont retenti dans la Chambre du Parlement: l'hymne national et l'hymne européen.* – **Poté, co král složil slavnostní přísahu, zazněly parlamentem dvě hymny: státní a evropská.**

Na transpozici příslovečné určení způsobu – vedlejší věta způsobová následně připadá 8 %. Pro ilustraci uveďme například souvětí z prvního textu: *...les filiales au Maghreb, au Yémen et en Somalie ... réduisent les risques pour leurs membres en "délocalisant la capture des otages à des groupes criminels qui travaillent sur commande".* – **Přidružené organizace v severní Africe, Jemenu a Somálsku ... snižují rizika tím, že „pro únosy rukojmích využívají zločinecké skupiny, kterým platí procenta z výkupného“.**

Zbývající typy transpozice větný člen – vedlejší věta (nebo transpozice opačné) byly ve vybraných člancích užity pouze jedenkrát a nejsou tudíž z hlediska statistiky relevantní. Na každý z nich připadají 4 %.

Prvním z těchto ojediněle užívaných druhů zmíněné transpozice je transpozice francouzského podmětu, který je v češtině vyjádřen vedlejší větou podmětnou. Uvedený postup byl zaznamenán v textu č. 5: *Autre mauvais point pour l'UE, "l'intolérance envers les minorités a crû aux Pays-Bas et en Autriche. – Další špatnou zprávou pro EU je, že v Nizozemsku a Rakousku vzrostla „nesnášenlivost vůči menšinám“.*

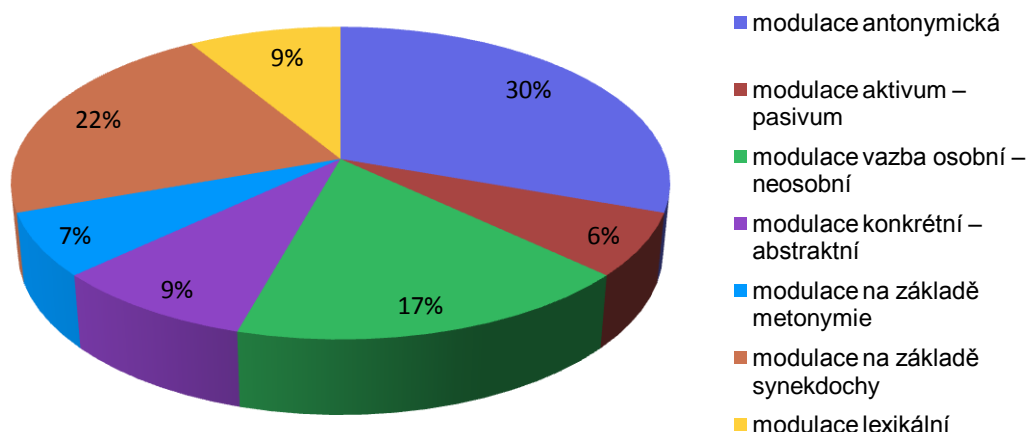
Transpozice vedlejší věta přívlastková – přívlastek neshodný pak byla užita při překladu věty ze čtvrtého článku: *Au-delà des trafics qui reposent sur des aller et retours, la présence de nombreux Roms relève plutôt d'une sorte d'immigration économique basique. – Pokud nepočítáme nejrůznější finty kolem příchodu a odchodu Romů ze země, jejich masivní přítomnost ve Francii představuje spíše určitou základní formu ekonomické migrace.*

Překlad, při němž došlo k záměně francouzské vedlejší věty přípustkové za české příslovečné určení přípustky, byl zaznamenán rovněž pouze jednou, a to ve druhém analyzovaném článku: *Il va dans le bon sens, même s'il reste incomplet. – I přes svou neúplnost je to krok správným směrem.*

6.4.2.4 Modulace

Na pátém místě se umístila modulace (9 %). Podobně jako ostatní překladatelské postupy i modulace v sobě zahrnuje rozmanité spektrum podtypů a druhů, které jsou demonstrovány prostřednictvím samostatného grafu:

Přehled užití modulace

Výsledky analýzy odhalily, že nejčastěji užívaným typem modulace je modulace antonymická. Ta byla, v rámci vybraných textů, užitá v celých 30 % případů. Jako příklad můžeme uvést souvětí ze čtvrtého článku, u něhož pozorujeme hned dvojnásobnou antonymickou modulaci: *Si 86% des personnes interrogées se déclarent opposées à une installation à proximité dans un campement prévu à cet effet, ils ne sont plus que 44% d'opposants à un camp de Roms légal. – S jejich stavbou na vyznačených tábořištích nesouhlasí 86 % dotazovaných, přičemž 44 % je i proti legálním romským táborům.*

Druhým podtypem modulace, který se v analyzovaných překladech objevoval nejčastěji, je pak modulace na základě synekdochy, na níž připadá celkem 22 %. Příklad takového typu modulace, při němž dochází k záměně části za celek (nebo naopak), poskytuje článek č. 6: *...ces avions pouvant se révéler très utiles dans la surveillance des zones frontalières ou des mers comme la Méditerranée. – Stroje by mohly být velmi užitečné při ostraze příhraničních zón nebo oblastí, jako je Středozemní moře.*

Modulace, při níž byla osobní vazba nahrazena konstrukcí neosobní, byla zaznamenána v 17 % případů. Pro ilustraci uveďme například větu z prvního analyzovaného textu: *...„alors qu'en 2003, les ravisseurs recevaient environ 200 000 dollars [149 000 euros] pour chaque otage, aujourd'hui, ils en empochent jusqu'à 10 millions [7,5 millions d'euros]... – ...„zatímco v roce 2003 inkasovali únosci kolem 200 tisíc dolarů [149 tisíc eur] za rukojmího, dnes je to až 10 milionů dolarů [7.5 milionů eur].*

Dalšími druhy modulací, ke kterým se překladatelé uchýlili, jsou modulace konkrétní – abstraktní a modulace lexikální. Na každou z nich připadá 9% využití.

Příklad modulace, při níž došlo k záměně abstraktního vyjádření vyjádřením konkrétním, poskytuje například článek č. 2: *Elle surveillera directement quelque 130 établissements à risques. – ... která tak bude přímo dohlížet na zhruba 130 rizikových bank.*

Jako příklad lexikální modulace uveďme souvětí z prvního novinového článku: *...les filiales au Maghreb, au Yémen et en Somalie ... réduisent les risques pour leurs membres en "délocalisant la capture des otages à des groupes criminels qui travaillent sur commande". – Přidružené organizace v severní Africe, Jemenu a Somálsku ... snižují rizika tím, že „pro únosy rukojmích využívají zločinecké skupiny, kterým platí procenta z výkupného“.*

Modulace, jež se zakládá na vnitřní podobnosti, tj. modulace na základě metonymie byla využita celkem v 7 % případů. Příklad daného překladatelského postupu nalezneme například v textu č. 10: *Dans son éditorial, El País estime que c'est une "note éliminatoire" qui a été attribuée aux agences de notation par l'Esma. – Podle redakčního článku deníku El País vystavila ESMA agenturám „červenou kartu“.*

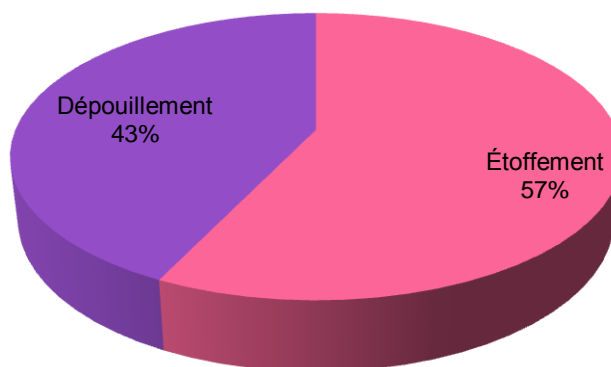
Přeměna aktivum – pasivum (a naopak) byla v rámci modulace užitá pouze v 6 % případů. Jako příklad této překladatelské metody uveďme větu ze čtvrtého článku, při jejímž překladu došlo k nahrazení pasivního tvaru slovesa tvarem aktivním: *Trois ans après Nicolas Sarkozy, le gouvernement socialiste français est lui aussi accusé par l'UE de discrimination envers les Roms.* – *Tři roky po Nicolasi Sarkozym čelí socialistický kabinet kritice Evropské unie kvůli údajné diskriminaci Romů.*

Ve výše uvedeném překladu nicméně došlo kromě změny gramatické rovněž ke změně lexikální – sloveso *accuser (obvinit)* bylo nahrazeno výrazem *čelit kritice*, a to zřejmě na základě asociace *čelit obvinění*.

6.4.2.5 Étoffement a dépouillement

Statistika ukázala, že v rámci analyzovaných překladů novinových článků byly nejméně užívanými překladatelskými postupy étoffement (2 %) a dépouillement (1 %). Pro lepší názornost je i zde procentuální podíl užití daných překladatelských metod porovnán v grafu:

Porovnání užití étoffement a dépouillement v %

Příklad étoffement najdeme hned v prvním analyzovaném článku: *En matière d'enlèvements, le réseau terroriste Al Qaeda vise avant tout des*

*ressortissants de pays européens parce que leurs gouvernements sont susceptibles de payer des rançons pour la libération des otages, révèle **une enquête de The New York Times**. – Z šetření provedeného listem The New York Times vyplývá, že radikální islamistická síť Al-Káida se zaměřuje na občany evropských zemí, protože existuje vyšší šance, že jejich vlády budou ochotné za rukojmí zaplatit výkupné.*

V textu č. 1 pak rovněž nalezneme příklad překladatelského postupu, který je opakem étoffement, tj. dépouillement: *Al Qaeda et ses filiales ont encaissé au moins 125 millions de dollars [93 millions d'euros] de recettes **provenant de kidnappings** depuis 2008... – Al-Káida a její přidružené organizace vydělaly od roku 2008 na příjmech z únosů přinejmenším 125 milionů dolarů [93 milionů eur].*

7 KRITICKÁ ANALÝZA VYBRANÝCH PŘEKLADŮ

Cílem této podkapitoly je poukázat na chyby či nevhodné způsoby vyjádření, které byly ve vybraných překladech z francouzštiny do češtiny objeveny v průběhu analýzy překladatelských postupů.

Důvodem je pravděpodobně zejména fakt, že novinové články jsou, za účelem poskytnutí co nejaktuálnějších informací v co možná nejkratším čase, překládány narychlo bez možnosti dostatečné kontroly. To se pak samozřejmě odráží také na kvalitě překladu.

Pro lepší přehlednost je vždy nejprve uvedeno číslo článku, v němž se určitá nesrovnalost vyskytla. Zjištěné chyby jsou pak v obou větách, francouzské i české, uvedeny tučně a jsou vždy doplněny o opravu či alternativní návrh, eventuálně návrhy, řešení konkrétní překladatelské situace.

▫ Článek č. 2

Il devrait rassurer épargnants et marchés. – Měla by **ubezpečit střadatele i trhy**. ⇒ Sloveso *ubezpečit*, které v českém překladu nahrazuje francouzské sloveso *rassurer*, v rámci daného kontextu nezní přirozeně, neboť se jedná o příliš doslovný překlad. Vhodnější alternativou překladu by bylo například slovní spojení **přinést větší jistoty střadatelům i trhům**.

Avec l'harmonisation budgétaire, les fonds de solidarité européens, et peut-être, demain, la coordination des politiques économiques, l'union bancaire donne corps à l'union monétaire. – Spolu s rozpočtovou harmonizací, evropskými fondy solidarity a **zítra** možná i koordinací ekonomických politik dá bankovní unie měnové unii konkrétní podobu. ⇒ V tomto případě se, podobně jako u předchozí věty, jedná o překlad, který je až příliš doslovný. V češtině by mohl nahradit příslovce *zítra* například výraz **v budoucnu**.

Elle cherche à briser les liens entre crise bancaire et dette souveraine. – Tato unie se snaží rozbít vztah mezi bankovní krizí a státním dluhem. ⇒ Slovní spojení *rozbít vztah* v tomto kontextu český jazyk příliš neužívá. Vhodnou alternativou by zde bylo užití diluce. Výraz *briser* by tak mohl být přeložen do češtiny například prostřednictvím slovního spojení **vyvarovat se vzájemného vztahu** nebo **zamezit vzájemnému vztahu**, eventuálně **zamezit nežádoucímu vztahu**.

Enfin, il est plus que fondé : les exemples grec, irlandais ou espagnol ont montré l'irresponsabilité de certains régulateurs nationaux... – *A konečně je i víc než odůvodněný: řecký, irský či španělský příklad odhalily neodpovědnost některých národních regulátorů...* ⇒ Při překladu výše uvedené věty se překladatel opět příliš upínal na původní verzi textu. Namísto slova *příklad* by bylo v češtině vhodnější užít například výraz *situace*, případně *problémy*. *Překlad by pak vypadal následovně: situace/problémy v Řecku, Irsku či Španělsku.*

Tout est encore fragile, mais prend la bonne direction. – Vše je ještě křehké, ale vyvíjí se dobrým směrem. ⇒ Alternativou doslovné verze překladu, ke které se uchýlil překladatel zvoleného článku, by mohlo být například: **vše je teprve v počátcích**.

▫ Článek č. 4

D'ores et déjà, plusieurs candidats aux élections municipales se sont emparés du problème pour tenter de gagner la faveur des populations locales. – Řada z kandidátů do komunálních voleb se už také pokusila si ji přivlastnit¹²⁵ a získat tak podporu místních obyvatel. ⇒ Při překladu výrazu *plusieurs candidats* použil překladatel nesprávnou vazbu *řada z kandidátů*, namísto **řada kandidátů**.

Rovněž doslovný překlad slovesa *emparer*, tj. *zmocnit se, ovládnout, přivlastnit si (něco nebo někoho)*, je v češtině v tomto případě nevhodný,

---

¹²⁵ Přivlastnit si romskou otázku.

jelikož slovní spojení *privlastnit si*, eventuálně *zmocnit se problému*, se v českém jazyce nepoužívá. Vhodnější varianta překladu by mohla vypadat například následovně: **Problematika romské integrace se již ocitla v centru pozornosti řady kandidátů do komunálních voleb, kteří se tímto způsobem snaží získat podporu místních obyvatel.**

Si les Roms ravivent ainsi, jusqu'à la caricature, la difficulté de la France à intégrer ses populations d'origine immigrée, ils braquent aussi crûment le projecteur sur les liens si souvent suggérés entre immigration et délinquance. – Nejenže **jsou Romové téměř karikaturou** toho, jak těžké je pro Francii integrovat populace přistěhovaleckého původu, vrhají také nepříjemné světlo na často zmiňovanou souvislost mezi přistěhovalectvím a kriminalitou. ⇒ Význam slovního spojení *raviver jusqu'à la caricature* je v podstatě následující: *ukazovat/poukazovat*, případně *vrhat světlo (na něco)*, neboť český ekvivalent slovesa *raviver* je *oživit/osvěžit (barvy)*. Zmíněný překlad by tedy mohl být zformulován například takto: **Nejenže romská otázka/problematika poukazuje na to/ukazuje, jak těžké je pro Francii integrovat populace přistěhovaleckého původu...**

Le triste sort des Roms met enfin en lumière un terrible contraste entre les grands discours qui font l'apologie de la diversité et un rejet de l'altérité qui s'exprime de plus en plus violemment dans la société. – **Smutný osud Romů nakonec také vrhá světlo na propast mezi diskurzem, který opěvuje diverzitu, a odmítáním odlišnosti, jež se ve společnosti projevuje čím dál zuřivěji.** ⇒ Zatímco ve francouzštině funguje slovo *discours* jako běžná součást slovní zásoby, v češtině je pocitováno jako cizí a stalo se termínem, který je používán mimo jiné v lingvistice. V českém překladu by bylo tudíž lepší nahradit převzaté slovo *diskurz* výrazem českého původu, který je pro náš jazyk přirozenější. Možnou variantou by pak mohl být například **výrok**, který by nicméně byl, stejně jako v originální verzi, užit v množném čísle.

Vhodné by zde rovněž bylo nahradit převzaté slovo *diverzitu*, a to například výrazem **rozmanitost**.

▫ Článek č. 5

La Libre Belgique résume ainsi le rapport sur la démocratie dans l'UE commandé par les députés européens socialistes et démocrates au think tank britannique Demos et publié le 26 septembre. – Shrnuje deník La Libre Belgique, který své tvrzení opírá o zprávu o demokracii v EU, kterou zadali evropští socialističtí poslanci britskému think tanku Demos.

⇒ V uvedeném případě se překladatel dopustil chyby, když z českého překladu věty vypustil adjektivum *démocrates*. Vhodné by bylo rovněž nahradit adjektivum *evropští* výrazem *Evropského parlamentu*. Správný překlad by tedy vypadal takto: **socialističtí a demokratičtí poslanci Evropského parlamentu**.

Enfin, la confiance envers le système démocratique "a connu une chute brutale" ces dernières années alors qu'elle n'enregistrait qu'un "léger déclin entre 2000 et 2008". – Ostatně i samotná důvěru v demokratický systém v posledních letech „zažívá prudký pád“, zatímco mezi lety 2000 a 2008 šlo jen „o lehký pokles“. ⇒ Zde došlo opět k drobné gramatické chybě v podobě špatně užitého mluvnického pádu. Překladatel při překladu francouzského podstatného jména *la confiance* v češtině nesprávně užil 4. pád namísto 1. pádu, tj. **důvěra**.

▫ Článek č. 6

...ces avions pouvant se révéler très utiles dans la surveillance des zones frontalières ou des mers comme la Méditerranée.“ – Stroje by mohly být velmi užitečné při ostraze příhraničních zón nebo oblastí, jako je Středozevní moře. ⇒ Výraz *ostraha* si v českém jazyce obvykle spojujeme s osobami. V uvedeném případě se nicméně jedná o stroje (bezpilotní letadla), proto by bylo lepší pro překlad užit například výrazy jako **kontrola** či **pozorování**, eventuálně **monitorování příhraničních zón**.

▫ Článek č. 7

Le soutien en Turquie en faveur de son adhésion à l'UE va être encore plus bas, craint Ayhan Kaya, directeur de l'Institut européen de l'Université Bilgi d'Istanbul. – Ředitel Evropského institutu při Univerzitě Bilgi v Istanbulu Ayhan Kaya se obává, že **podpora vstupu do EU v Turecku se ještě sníží**. ⇒ V tomto případě by bylo vhodné upravit poněkud „kostrbatý“ slovosled přeložené věty. Pokud by bylo zvrátne se vloženo před výraz *podpora*, věta by zněla v češtině přirozeněji: *Ayhan Kaya se obává, že se podpora vstupu do EU v Turecku ještě sníží*.

En juin, le commissaire à l'Elargissement, Stefan Füle, avait promis l'ouverture de négociations sur les visas. – V červnu slíbil **eurokomisař pro politiku rozšíření** Štefan Füle zahájení jednání o vízech. ⇒ Zde se jeví jako adekvátnější užít konkrétní ustálené označení, které dané funkci eurokomisaře v českém jazyce odpovídá, tj. **eurokomisař pro rozšíření a politiku sousedství**.

▫ Článek č. 8

Dans un pays profondément tiraillé entre néerlandophones et francophones, il a “scoré non seulement sur la forme, mais aussi sur le fond”... – V zemi, **níž panují hluboké rozdíly mezi vlámsky a francouzsky mluvící částí obyvatelstva**, Filip „**získal body nejen za formu, ale i za obsah**“... ⇒ V uvedeném překladu došlo k drobné chybě při převedení francouzské předložky *dans*. V české verzi totiž překladatel opomenul užít předložku *v*: **v níž panují hluboké rozdíly**.

Výše uvedenému překladu by navíc rovněž mohla být vytknuta přílišná doslovnost, a to zejména co se týče druhé části překládané věty, tj.: *Filip „získal body nejen za formu, ale i za obsah“*. Vhodnější variantou by zde bylo například: **Vyjádření nového krále sklídila úspěch, a to jak z hlediska formálního, tak i obsahového/jak po stránce formální, tak i obsahové**.

...en annonçant notamment avoir engagé des "contacts constructifs" avec les nombreuses **entités** de ce pays fédéral. – ...když oznámil, že navázal „konstruktivní kontakty“ se všemi **entitami** [jazykové komunity a regiony] v belgické federaci. ⇒ Pokud bychom se při převedení francouzského podstatného jména *entités* chtěli vyhnout doslovnému překladu, vhodnou alternativou by pak bylo například užití českého slovního spojení **správními celky**.

Mais c'est également un avertissement contre le morcellement du pays. – *Jde však i o varování před roztržštěností země.* ⇒ Zde se překladatel dopustil drobné gramatické chyby, když pro překlad francouzského substantiva *le morcellement* užil český ekvivalent v nesprávném pádě. Ve výše uvedené větě se jedná o varování před kým, čím (7. pád), tj. **varování před roztržštěností**, nikoliv *roztržštěností*. Není však vyloučeno, že se může jednat o tiskovou chybu.

▫ Článek č. 9

"Le nouvel homme malade de l'Europe : l'Union européenne". – „**Nový nemocný Evropy: Evropská unie.**“ ⇒ Doslovný překlad, tj. *nový nemocný*, v tomto případě není vhodný. Výraz *le nouvel homme malade* by mohl být v českém překladu nahrazen například jednoduše slovem **problém**, eventuálně **neduh** (pokud bychom chtěli ve větší míře zachovat smysl původní věty). Překlad by pak vypadal takto: „**Nový problém/neduh, se kterým se evropské země/země Evropy potýkají: Evropská unie.**“

Les résultats, commente Libération, retracent "une histoire d'amour déchu" entre l'Europe et ses citoyens... – *Výsledky podle deníku Libération, ukazují na „historii zklamané lásky“ mezi Evropou a jejími obyvateli.* ⇒ Slovní spojení *histoire zklamané lásky* zní v češtině poněkud zvláštně. Jedná se opět o způsob překladu, který je až příliš limitovaný původní verzí věty. V daném případě by tudíž bylo vhodnější užít překlad volný. Ten by pak mohl vypadat například následovně: **Deník Libération**

uvádí, že výsledky průzkumu odrážejí zklamání Evropanů z fungování evropské integrace/Evropské unie/Evropy.

"De 2012 à 2013, le soutien à l'UE est passé d'une **médiane** 60% à 45%"... – „Mezi lety 2012 a 2013 spadla **střední hodnota** podpory EU z 60 na 45 %.“ ⇒ V uvedené větě by bylo lepší užít namísto výrazu *střední hodnota* výraz **průměrná hodnota**. Český překlad by nicméně bylo vhodné celkově upravit. Jeho alternativní verze by mohla vypadat například takto: **Průměrný podíl obyvatel podporujících EU/s pozitivním pohledem na EU klesl mezi lety 2012 a 2013 z 60 na 45 %.**

...**une dégringolade qui mène à la conclusion** que "la popularité de l'Union européenne est à son niveau le plus bas [...] dans la plupart des pays européens". – **Prudký pokles znamená**, že „popularita Evropské unie je ve většině evropských zemí minimální.“ ⇒ Užití slovesa *znamenat* není v tomto případě vhodné. Lepší alternativou zmíněného překladu by pak bylo například: **Z prudkého poklesu vyplývá, že.../Prudký pokles poukazuje na to, že...**

"Pourtant", tempère l'éditorialiste du quotidien, "derrière **les sombres résultats** [...] il reste plusieurs raisons d'espérer en la solidité de l'édifice"... – Ve svém redakčním komentáři nicméně list čtenáře utěšuje, že „navzdory **chmurným výsledkům** [...] máme pořád mnoho důvodů, proč věřit v pevnost evropského projektu“... ⇒ V rámci češtiny může být *chmurný* například den, případně počasí. Z tohoto důvodu by bylo, vzhledem ke kontextu, lepší zvolit pro překlad francouzského adjektiva *sombres* jiného výrazu, a to například: *navzdory **špatným***, případně **nepříznivým výsledkům**.

Quelque 63% des sondés français veulent conserver **la devise** européenne... – Zachovat společnou **menu** by si přálo přibližně 63 % francouzských respondentů... ⇒ Zde se překladatel dopustil drobné gramatické chyby v podobě chybějícího háčku nad e: *společnou **měnu***. Ani v tomto případě však nelze vyloučit, že se jedná o tiskovou chybu.

"Des Allemands qui se distinguent par **la solidité de leur foi européenne**", explique Libération... – "Němci se vyznačují **svou pevnou vírou** v Evropskou unii," vysvětluje Libération. ⇒ Francouzské podstatné jméno *foi*, zde přeloženo jako *víra*, by mohlo být do češtiny rovněž převedeno pomocí výrazu **důvěra**, který se v rámci daného kontextu jeví jako vhodnější: **Němci se vyznačují svou neochvějnou důvěrou v Evropskou unii.**

▫ Článek č. 10

Communication à des tiers de l'évaluation d'un pays avant son annonce officielle, conflit d'intérêts et mauvaises gestion du personnel... – **Předávání informací o hodnocení států třetím osobám před oficiálním představením, střet zájmů a špatný management...** ⇒ V uvedené větě by bylo vhodnější zachovat v rámci překladu slovního spojení *l'évaluation d'un pays* jednotné číslo. Český překlad by navíc mohl být doplněn o adjektivum *určitého*: **předávání informací o hodnocení určitého státu.**

V následující části věty, tj. *před oficiálním představením*, pak chybí přivlastňovací zájmeno *jejich*. Kromě toho by bylo rovněž vhodné nahradit české substantivum *představením* například výrazem *vyhlášením*, případně *zveřejněním*, který lépe zapadá do daného kontextu: **před jejich oficiálním vyhlášením/zveřejněním.**

...les règles strictes édictées le 20 juin dernier par l'Union européenne dans ce domaine n'ont pas été appliquées par les grands acteurs du marché de la notation. – ...nezavedly velcí hráči ratingového trhu striktní pravidla vydané Evropskou unií 20. června loňského roku. ⇒ Ve výše uvedené větě se překladatel dopustil gramatické chyby při překladu francouzského přídavného jména *édictees*. V češtině se totiž jedná o ta *pravidla* (rod ženský). Správný překlad by tedy byl: **striktní pravidla vydaná Evropskou unií.**

Rovněž by pak bylo vhodné nahradit slovo *vydaná*, neboť pravidla se zpravidla vyhláší, případně nařizují, nikoliv vydávají. Překlad by pak

vypadal následovně: **striktní pravidla vyhlášená/nařízená Evropskou unií.**

...„*espérons seulement qu'il ne s'agit pas d'un épisode isolé.*
– ...„*můžeme jen doufat, že se nejedná o ojedinělou epizodu.* ⇒ Zde se jedná o příliš doslovný překlad, který působí v českém jazyce poněkud nepřírodně. Vhodnou alternativou českého substantiva *epizoda* by pak bylo například slovo *případ*: **ojedinělý případ.**

Il est nécessaire que l'oligopole qui domine cette activité disparaisse permettant ainsi l'accès à d'autres agences à ce marché. – *Je potřebova, aby zmizel oligopol, který této aktivitě dominuje, a uvolnil přístup dalších agentur na trh.* ⇒ V daném případě by bylo v rámci českého překladu vhodnější užít takové sloveso, které je svým významem bližší původně užitému francouzskému slovesu *permettre*. Kromě toho překladatel opomenul do české verze uvedené věty zahrnout adverbium *ainsi*. Alternativní verze překladu by tudíž mohla vypadat například takto: **umožnil tak přístup dalších agentur na trh**, případně **umožnil tak přístup na trh dalším agenturám.**

7.1 Zhodnocení výsledků kritické analýzy vybraných překladů

Kritická analýza zvolených článků odhalila množství lexikálních, gramatických a stylistických chyb společně s dalšími drobnými prohřešky, které, jak již bylo řečeno, pravděpodobně pramení z nedostatečné kontroly výsledných překladů, eventuálně z nedostatečných zkušeností dotyčných překladatelů.

V rámci gramatických chyb se zpravidla jednalo o nesprávně užitý mluvnický pád. Stylistické nesrovnalosti potom spočívaly především v nevhodně zvoleném výrazu či formulaci s přihlédnutím k danému kontextu. V několika případech byly rovněž zaznamenány nesrovnalosti týkající se slovosledu překládaných vět.

Jako největší problém se nicméně v rámci analyzovaných novinových článků jeví přílišné „kopírování“ originálů překládaných textů. Překladaelé často přistupovali k překladu některých výrazů, slovních spojení nebo i celých vět až „otrocky“. Výsledkem byl překlad příliš doslovný, který v češtině působí nepřírozně. Takto zformulovaný text je pak mnohdy pro českého čtenáře poměrně špatně srozumitelný.

Dalším problémem, který s výše zmiňovanou doslovností překladu úzce souvisí, je pak překládání francouzských výrazů pomocí totožných výrazů v češtině, tj. výrazů převzatých, které se však v českém jazyce ve většině případů v daném kontextu příliš neužívají. Jednalo se například o výrazy jako *diskurz*, *diverzita*, *entita* či *epizoda*.

Ve výsledku tedy shrňme, že překlady většiny textů, které byly předmětem zkoumání, nejsou z hlediska kvality příliš zdařilé. I přesto nicméně mohou v rámci výuky překladu najít své uplatnění. Z výsledků provedené analýzy a kritické analýzy mají studenti možnost získat přehled nejen o nejčastěji užívaných typech překladatelských metod, nýbrž také o nejčastějších chybách, kterých se překladaelé dopouštějí. Studenti se tak mohou případným překladatelským prohřeškům sami vyvarovat, eventuálně se pokusit výše zmíněné chyby v překladech vyhledat a najít vhodné alternativní řešení.

Překladatelské nesrovnalosti, které kritická analýza odhalila, jsou však zajímavé rovněž z hlediska zkoumání překladatelských postupů jako takových, a to především z toho důvodu, že umožňují zhodnocení komplexních myšlenkových postupů a rozhodnutí ze strany překladaele.

8 ZÁVĚR

Hlavním cílem této diplomové práce bylo zmapování problematiky překladatelských postupů v překladech z francouzštiny do češtiny z hlediska teoretického i praktického za účelem poskytnutí uceleného náhledu na dané téma. Z tohoto důvodu byla diplomová práce rozdělena do dvou částí, a to do části teoretické a praktické.

V teoretické části práce byla čtenáři nejprve představena obecná teorie překladu se zaměřením na překlad odborných textů. Dále pak byly podrobně popsány a vysvětleny jednotlivé etapy překladatelského procesu spolu s konkrétními problémy, s nimiž se překladatel setkává. Teoretická část práce následně rovněž poskytla ucelený náhled na nejčastěji užívané překladatelské postupy a jejich teoretické zpracování v podání Aleny Tionové, Vlasty Strakové, Oldřicha Mana a Dušana Žváčka.

Přehled překladatelských metod, který byl v rámci teoretické části práce vypracován, umožnil srovnání různých přístupů k překladu a poskytl tak čtenáři různé pohledy na danou problematiku. Z uvedených teorií překladu vyplývá, že se všechny zmiňované překladatelské postupy značně prolínají a doplňují, třebaže jejich názvy či označení nejsou stále všeobecně stanoveny. Docházíme tudíž k závěru, že každý teoretik přistupuje k problematice překladu více či méně odlišně, což také vysvětluje rozmanitou škálu popisovaných překladatelských metod.

Praktická část diplomové práce spočívala v systematické analýze deseti novinových článků, které byly náhodně vybrány z internetového portálu *VoxEurop*. Hlavním cílem výše zmíněné části práce bylo zejména zhodnocení četnosti užití překladatelských metod, jež byly představeny v části teoretické. Analýza zvolených textů se opírala o učebnici Aleny Tionové s názvem *Francouzština pro pokročilé*. Výsledky analýzy byly znázorněny pomocí několika grafů doplněných o krátký popis a příklady vět z vybraných článků.

Z výsledků provedeného rozboru vyplývá, že nejčastěji užívanou překladatelskou metodou byla transpozice slovního druhu. Hned za ní pak následovaly na druhém místě diluce a koncentrace na místě třetím. Čtvrtým nejčastěji užívaným překladatelským postupem byla syntaktická transpozice. Páté místo pak připadá na modulaci. Nejméně užívanými překladatelskými metodami byly *étoffement* a *dépouillement*.

V rámci praktické části práce byla dále rovněž provedena kritická analýza zvolených překladů. Ta spočívala v detekci chyb a nevhodných vyjádření, které byly následně doplněny návrhem alternativního řešení konkrétní překladatelské situace.

Výsledky výše zmíněné analýzy dokládají, že největším prohřeškem v rámci vybraných textů byla přílišná doslovnost a „svázanost“ českého překladu s jeho francouzskou předlohou, která vedla v mnoha případech k užití nevhodného nebo nepřirozeného vyjádření v cílovém jazyce. V analyzovaných člancích se pak rovněž objevilo několik gramatických chyb.

Na závěr je nicméně třeba ještě jednou připomenout, že poznatky zjištěné v rámci provedené analýzy a kritické analýzy překladů nelze vzhledem k nízkému počtu porovnávaných textů a jejich specifičnosti považovat za obecně platné.

9 BIBLIOGRAFIE

9.1 Tištěné zdroje

- [1] BEČKA, Josef Václav. *Vybrané kapitoly z české stylistiky*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1966, 241 s. ISBN neuvedeno.
- [2] HRDLIČKA, Milan. Odborný text a jeho translace. In HRALA, M., ed. *Translatologica Pragensia IV. Acta Universitatis Carolinae. Philologica 4/1990*. Praha: Karolinum, 1992, s. 69 – 80. ISSN 0567-8269.
- [3] KNITTLOVÁ, Dagmar. *K teorii i praxi překladu*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2000, 215 s. ISBN 80-244-0143-6.
- [4] KOLÁŘÍKOVÁ, Dagmar. *Historie a současnost odborného překladu u nás* [disertační práce]. Plzeň: Západočeská univerzita, Fakulta filozofická, 2007.
- [5] KUFNEROVÁ, Zlata. a kol. *Překládání a čeština*. Jinočany: H & H, 1994, 260 s. ISBN 80-857-8714-8.
- [6] MAN, Oldřich. Otázky ekvivalence v odborném překladu. In POPOVIČ, A., ed. *Překlad odborného textu*. Bratislava: Slovenské pedagogické nakladatelstvo, 1977, s. 51 - 60.
- [7] POLDAUF, Ivan, Konfrontační lingvistika ve vztahu k odbornému překladu. In POPOVIČ, A., ed. *Překlad odborného textu*. Bratislava: Slovenské pedagogické nakladatelstvo, 1977, s. 71 - 89.
- [8] TIONOVÁ, Alena a kol. *Francouzština pro pokročilé*. Praha: LEDA, 2000, 526 s. ISBN 80-859-2780-2.
- [9] ŽVÁČEK, Dušan. *Kapitoly z teorie překladu: (Odb. překl.)*. Olomouc: Univerzita Palackého, 1995. ISBN 80-706-7489-X.

9.2 Internetové zdroje

- [10] Belgique : Le roi qui devra tenir le pays. *VoxEurop, Le Soir, De Standaard, De Morgen* [online]. 22. července 2013 [cit. 2015-03-06]. Dostupný z: <http://www.voxeurop.eu/fr/content/news-brief/3990651-le-roi-qui-devra-tenir-le-pays>.
- [11] COLLAS, Aurélie. Les enseignants apprennent encore bien peu à enseigner. *Le Monde* [online]. 9. října 2014 [cit. 2015-01-27]. Dostupný z: <http://www.lemonde.fr/societe/article/2014/10/09/les->

enseignants-apprennent-encore-bien-peu-a-enseigner_4503144_3224.html.

- [12] ČESKÝ-JAZYK. *Aktuální větné členění* [online]. 17. listopadu 2008 [cit. 2015-01-26]. Dostupný z: <http://www.cesky-jazyk.cz/slovnicek-pojmu/aktualni-vetne-cleneni/#ixzz3GzTIIDAw>.
- [13] Drones militaires : Alliance entre sept pays européens. *VoxEurop, Les Echos* [online]. 20. září 2013 [cit. 2015-03-04]. Dostupný z: <http://www.voxeurop.eu/fr/content/news-brief/4335351-alliance-entre-sept-pays-europeens>.
- [14] Étude du Pew Research Center : La foi en l'UE sérieusement ébranlée. *VoxEurop, Libération, Die Welt* [online]. 14. května 2013 [cit. 2015-03-06]. Dostupný z: <http://www.voxeurop.eu/fr/content/news-brief/3772921-la-foi-en-l-ue-serieusement-ebranlee>.
- [15] Chômage : Nouvelle grand-messe européenne sur l'emploi des jeunes. *VoxEurop, Le Monde* [online]. 12. prosince 2013 [cit. 2015-02-25]. Dostupný z: <http://www.voxeurop.eu/fr/content/news-brief/4312861-nouvelle-grand-messe-europeenne-sur-l-emploi-des-jeunes>.
- [16] Marchés financiers : Un rapport "sans concession" étrille les agences de notation. *VoxEurop, Libération, Die Welt* [online]. 3. prosince 2013 [cit. 2015-03-06]. Dostupný z: <http://www.voxeurop.eu/fr/content/news-brief/4372621-un-rapport-sans-concession-etrille-les-agences-de-notation>.
- [17] Presseurop. *VoxEurop* [online]. 3. května 2010 [cit. 2015-03-12]. Dostupný z: <http://www.voxeurop.eu/cs/content/source-information/1941-presseurop>.
- [18] Roms : Une obsession française. *VoxEurop, Slate.fr* [online]. 26. září 2013 [cit. 2015-02-26]. Dostupný z: <http://www.voxeurop.eu/fr/content/article/4178541-une-obsession-francaise>.
- [19] Terrorisme : Comment l'Europe finance Al Qaeda à coups de rançons. *VoxEurop, The New York Times* [online]. 4. srpna 2014 [cit. 2015-02-12]. Dostupný z: <http://www.voxeurop.eu/fr/content/news-brief/4803235-comment-l-europe-finance-al-qaeda-coups-de-rancons>.
- [20] UE-Turquie : Pas de libre circulation pour les Turcs. *VoxEurop, Zaman, Le Temps* [online]. 25. září 2013 [cit. 2015-03-04]. Dostupný z: <http://www.voxeurop.eu/fr/content/news-brief/4174441-pas-de-libre-circulation-pour-les-turcs>.

- [21] Union bancaire : Le grand bond en avant. *VoxEurop, Le Monde* [online]. 19. prosince 2013 [cit. 2015-02-24]. Dostupný z: <http://www.voxeurop.eu/fr/content/article/4419191-le-grand-bond-en-avant>.
- [22] Union européenne : La démocratie se porte de moins en moins bien *VoxEurop, La Libre Belgique* [online]. 26. září 2013 [cit. 2015-03-03]. Dostupný z: <http://www.voxeurop.eu/fr/content/news-brief/4177721-la-democratie-se-porte-de-moins-en-moins-bien>.
- [23] *VoxEurop* [online]. [cit. 2015-02-18]. Dostupný z: <http://www.voxeurop.eu/cs>.

10 RÉSUMÉ

10.1 Résumé v češtině

Diplomová práce poskytuje náhled na problematiku překladatelského procesu z hlediska teoretického i praktického se zaměřením na překlad odborných textů z francouzštiny do češtiny.

Teoretická část práce předkládá poznatky z oblasti teorie překladu odborných textů, popisuje jednotlivé etapy překladatelského procesu a uvádí širokou škálu překladatelských postupů a metod, jež vycházejí ze zpracování několika teoretiků za účelem možnosti srovnání odlišných přístupů k otázce překladu.

Praktická část diplomové práce spočívá v podrobné analýze četnosti užití uvedených překladatelských postupů ve vybraných novinových článcích. Výsledky analýzy jsou následně detailně popsány a znázorněny pomocí grafů. Součástí praktické části práce je rovněž kritická analýza vybraných překladů, jejímž cílem je poukázat na lexikální, gramatické a stylistické chyby, kterých se překladatelé často dopouštějí, a zároveň navrhnout jejich adekvátní řešení.

10.2 Résumé ve francouzštině

Le présent mémoire de master porte sur la problématique du processus de traduction du point de vue théorique et pratique en se concentrant sur la traduction des textes spécialisés du français vers le tchèque.

La partie théorique de ce mémoire présente les connaissances concernant la théorie de la traduction de textes spécialisés, décrit des phases particulières du processus de traduction et fournit un grand nombre de procédés et de méthodes de traduction qui sont fondés sur des publications de plusieurs théoriciens pour pouvoir comparer les différentes interprétations des questions de traduction.

La partie pratique de ce mémoire de master est basée sur une analyse détaillée de la fréquence d'emploi des procédés de traduction susmentionnés dans les articles de presse choisis. Les résultats de cette analyse sont ensuite décrits en détail et représentés par plusieurs graphiques. Une analyse critique des traductions, dont l'objectif est d'indiquer des fautes lexicales, grammaticales et stylistiques souvent commises par les traducteurs et de proposer leurs solutions adéquates en même temps, fait également partie intégrante de la partie pratique du présent mémoire.

11 PŘÍLOHY

11.1 Článek č. 1

Terrorisme : Comment l'Europe finance Al Qaeda à coups de rançons¹²⁶

4 août 2014

VoxEurop

The New York Times

En matière d'enlèvements, le réseau terroriste Al Qaeda vise avant tout des ressortissants de pays européens parce que leurs gouvernements sont susceptibles de payer des rançons pour la libération des otages, révèle une enquête de The New York Times.

Basant ses recherches sur des entretiens avec des anciens otages, des négociateurs, des diplomates et des représentants de plusieurs gouvernements en Europe, en Afrique et au Moyen-Orient, le journal rapporte que –

„Al Qaeda et ses filiales ont encaissé au moins 125 millions de dollars [93 millions d'euros] de recettes provenant de kidnappings depuis 2008, dont 66 millions [49 millions d'euros] rien que l'année dernière. [...] Ces paiements ont été faits presque exclusivement par des gouvernements européens, qui ont fait parvenir l'argent à travers un réseau d'intermédiaires, et en les masquant parfois en aide humanitaire.“

La France a été à la fois le pays le plus visé et celui qui a payé les rançons les plus élevées ces cinq dernières années, avec l'équivalent de 43,4 millions d'euros versés à Al Qaeda au Maghreb islamique à travers la libération de dix otages (Areva et le gouvernement français nient payer des rançons).

Le rapport affirme que l'Autriche, l'Allemagne, l'Italie et la Suisse ont également payé des rançons (tous démentent), tout comme la Finlande et l'Espagne. Le Qatar et l'Oman auraient payé l'équivalent de 15,2 millions d'euros en lieu et nom de certains gouvernements européens pour assurer la libération d'otages finlandais, autrichiens et suisses détenus au Yémen.

Les Etats-Unis et le Royaume-Uni refusent quant à eux de payer des rançons, souligne le quotidien américain, c'est pour cela qu'*"alors que des dizaines d'Européens ont été relâchés sains et saufs, très peu de ressortissants américains ou britanniques s'en sont sortis vivants"*. Le frère d'Edwin Dyer, un Britannique tué par ses ravisseurs au Mali, affirme au journal qu'*"un passeport britannique équivaut fondamentalement à un acte de décès"* pour quiconque est capturé par Al Qaeda.

Les activités de kidnapping du réseau sont devenues plus sophistiquées au cours des dix dernières années : les filiales au Maghreb, au Yémen et en Somalie suivent à présent un protocole commun coordonné depuis le Pakistan et réduisent les risques pour leurs membres en *"délocalisant la capture des otages à des groupes criminels qui travaillent sur commande"*. Au point que la pratique est devenue terriblement lucrative :

„alors qu'en 2003, les ravisseurs recevaient environ 200 000 dollars [149 000 euros] pour chaque otage, aujourd'hui, ils en empochent jusqu'à 10 millions [7,5 millions d'euros] ; une somme que le numéro deux d'Al Qaeda a récemment qualifié de la moitié des revenus opérationnels de l'organisation.“

Pour plusieurs hauts diplomates interrogés par The New York Times, le dilemme que représente une prise d'otage réalisée par Al Qaeda oblige les gouvernements à faire –

„un terrible calcul : répondre à la demande des terroristes, ou permettre que des innocents soient tués, souvent de manière cruelle et devant une caméra ? Le fait que l'Europe et ses intermédiaires continuent à payer a enclenché un cercle vicieux.“

---

¹²⁶ Terrorisme : Comment l'Europe finance Al Qaeda à coups de rançons. VoxEurop, The New York Times [online]. 4. srpna 2014 [cit. 2015-02-12].

Terorismus: Jak Evropa podporuje Al-Káidu

7. srpen 2014

VoxEurop

The New York Times

Z šetření provedeného listem The New York Times vyplývá, že radikální islamistická síť Al-Káida se zaměřuje na občany evropských zemí, protože existuje vyšší šance, že jejich vlády budou ochotné za rukojmí zaplatit výkupné.

Výzkum založený na rozhovorech s bývalými rukojmími, vyjednaváči, diplomaty a vládními úředníky ze zemí Evropy, Afriky a Středního východu zjistil, že –

„Al-Káida a její přidružené organizace vydělaly od roku 2008 na příjmech z únosů přinejmenším 125 milionů dolarů [93 milionů eur]. Z toho 66 milionů dolarů [49 milionů eur] jen za minulý rok. [...] Výkupné platily téměř výhradně evropské vlády, které platby uskutečňovaly pomocí sítě prostředníků a někdy je vydávaly za rozvojovou pomoc.“

V posledních pěti letech byla nejčastějším terčem Al-Káidy Francie, která současně vyplatila na výkupných nejvíc peněz. Údajně předala Al-Káidě v islámském Maghrebu přes 58.1 milionů dolarů (43.4 milionů eur) prostřednictvím společností financovaných státem. Například skupina Areva, působící v oblasti jaderné energetiky, zaplatila výkupné za deset rukojmích (jak Areva, tak francouzská vláda tyto platby popírají).

Zpráva tvrdí, že výkupné zaplatily také Rakousko, Německo, Itálie a Švýcarsko (všechny tyto země to popírají), dále pak Finsko a Španělsko. Katar a Omán údajně zprostředkovaly evropským vládám platby ve výši 20.4 milionů dolarů (15.2 milionů eur), aby zajistily propuštění občanů Finska, Rakouska a Švýcarska držených v Jemenu.

Dále list tvrdí, že USA a Velká Británie naopak výkupné platit odmítají. S tím souvisí, že *„zatímco Evropanů byly bez z újmy propuštěny desítky, občanů USA a Velké Británie přežilo únos jen několik.“* Bratr Edwina Dyera, Brita zabitého jeho únoscí v Mali, řekl listu, že pro zajatce Al-Káidy *„je britský pas v podstatě úmrtním listem“.*

Únosy sítě Al-Káidy nabyly za posledních deset let na sofistikovanosti. Přidružené organizace v severní Africe, Jemenu a Somálsku se řídí jednotným postupem koordinovaným z Pákistánu a snižují rizika tím, že *„pro únosy rukojmích využívají zločinecké skupiny, kterým platí procenta z výkupného“.* Tato činnost se stala neuvěřitelně výnosnou –

„zatímco v roce 2003 inkasovali únoscí kolem 200 tisíc dolarů [149 tisíc eur] za rukojmího, dnes je to až 10 milionů dolarů [7.5 milionů eur]. Tyto peníze tvoří podle nedávného vyjádření jednoho z velitelů Al-Káidy polovinu příjmů organizace.“

Řada diplomatů v rozhovoru uvedla, že dilema vyplývající z výše popsané situace nutí vlády k –

„nesnadnému rozhodování: přistoupit na požadavky teroristů, anebo dopustit, aby byli zabíjeni nevinní lidé, často nelidským způsobem a veřejně. Fakt, že Evropa a její prostředníci výkupné nadále platí, nicméně vytváří začarovaný kruh.“

Užité překladatelské postupy:

Transpozice

- Transpozice slovního druhu

*Basant ses recherches sur des entretiens avec des anciens otages, des négociateurs, des diplomates et des représentants de plusieurs **gouvernements** en Europe, en Afrique et au Moyen-Orient, le journal rapporte que...*

*Výzkum založený na rozhovorech s bývalými rukojmími, vyjednaváči, diplomaty a **vládními** úředníky ze zemí Evropy, Afriky a Středního východu zjistil, že... (substantivum – adjektivum)*

*Ces **paiements** ont été faits presque exclusivement par des gouvernements européens...*

*Výkupné **platily** téměř výhradně evropské vlády... (substantivum – sloveso)*

*La France a été à la fois le pays **le plus visé** et celui qui a payé les rançons **les plus élevées** ces cinq dernières années...*

*V posledních pěti letech byla **nejčastějším terčem** Al-Káidy Francie, která současně vyplatila na výkupných **nejvíc** peněz. (adverbium – adjektivum; adjektivum – substantivum; adjektivum – adverbium)*

Areva et le gouvernement français nient **payer** des rançons.

Jak Areva, tak francouzská vláda tyto **platby** popírájí. (sloveso – substantivum)

Le Qatar et l'Oman auraient payé l'équivalent de 15,2 millions d'euros en lieu et nom de certains gouvernements européens pour assurer la libération d'otages **finlandais, autrichiens et suisses** détenus au Yémen.

Katar a Omán údajně zprostředkovaly evropským vládám platby ve výši 20.4 milionů dolarů (15.2 milionů eur), aby zajistily propuštění občanů **Finska, Rakouska a Švýcarska** držení v Jemenu. (adjektivum – substantivum; adjektivum – substantivum; adjektivum – substantivum)

...c'est pour cela qu'"alors que des dizaines d'Européens ont été relâchés **sains et saufs**, très peu de ressortissants **américains** ou **britanniques** s'en sont sortis vivants".

S tím souvisí, že „zatímco Evropanů byly **bez z újmy** propuštěny desítky, občanů **USA a Velké Británie** přežilo únos jen několik.“ (adjektiva – substantivum; adjektivum – substantivum; adjektivum – substantivum)

Le frère d'Edwin Dyer, un Britannique tué par ses ravisseurs au Mali, affirme au journal qu'"un passeport britannique équivaut **fondamentalement** à un acte de **décès**" pour quiconque **est capturé** par Al Qaeda.

Bratr Edwina Dyera, Brita zabitého jeho únosci v Mali, řekl listu, že pro **zajatce** Al-Káidy „je britský pas v **podstatě úmrtním** listem“. (adverbium – substantivum; substantivum – adjektivum; sloveso – substantivum)

Les activités de kidnapping du réseau sont devenues plus **sophistiquées** au cours des dix dernières années...

Únosy sítě Al-Káidy nabyly za posledních deset let na **sofistikovanosti**. (adjektivum – substantivum)

...une somme que le numéro deux d'Al Qaeda **a récemment qualifié** de la moitié des revenus opérationnels de l'organisation.“

Tyto peníze tvoří **podle nedávného vyjádření** jednoho z velitelů Al-Káidy polovinu příjmů organizace.“ (adverbium – adjektivum; sloveso – substantivum)

Pour **plusieurs** hauts diplomates interrogés par The New York Times, le dilemme que représente une prise d'otage réalisée par Al Qaeda oblige les gouvernements à faire...

Rada diplomatů v rozhovoru uvedla, že dilema vyplývající z výše popsané situace nutí vlády k... (adjektivum – substantivum)

Le fait que l'Europe et ses intermédiaires **continuent** à payer a enclenché un cercle vicieux.

Fakt, že Evropa a její prostředníci výkupné **nadále** platí, nicméně vytváří začarovaný kruh. (sloveso – adverbium)

▫ Transpozice syntaktická

Ces paiements **ont été faits** presque exclusivement par des gouvernements européens...

Výkupné **platily** téměř výhradně evropské vlády... (pasivum – aktivum)

...les filiales au Maghreb, au Yémen et en Somalie ... réduisent les risques pour leurs membres **en "délocalisant la capture des otages à des groupes criminels** qui travaillent sur commande".

Přidružené organizace v severní Africe, Jemenu a Somálsku ... snižují rizika **tím, že „pro únosy rukojmích využívají zločinecké skupiny, kterým platí procenta z výkupného“**. (větný člen – vedlejší věta = příslovečné určení způsobu – vedlejší věta způsobová)

Koncentrace a diluce

▫ Koncentrace

La France a été **à la fois** le pays le plus visé et celui qui a payé les rançons les plus élevées ces cinq dernières années...

V posledních pěti letech byla nejčastějším terčem Al-Káidy Francie, která **současně** vyplatila na výkupných nejvíc peněz.

...c'est pour cela qu'"alors que des dizaines d'Européens ont été relâchés **sains et saufs**, très peu de ressortissants américains ou britanniques **s'en sont sortis vivants**".

S tím souvisí, že „zatímco Evropanů byly **bez z újmy** propuštěny desítky, občanů USA a Velké Británie **přežilo** únos jen několik.“

Les activités de kidnapping du réseau sont devenues plus sophistiquées au cours des dix dernières années...

Únosy sítě Al-Káidy nabyly za posledních deset let na sofistikovanosti.

...une somme que le numéro deux d'Al Qaeda a récemment qualifié de la moitié des **revenus opérationnels** de l'organisation.“

Tyto peníze tvoří podle nedávného vyjádření jednoho z velitelů Al-Káidy polovinu **příjmů** organizace.“

...répondre à la demande des terroristes, ou permettre que des innocents soient tués, souvent de manière cruelle et **devant une caméra** ?

...přistoupit na požadavky teroristů, anebo dopustit, aby byli zabíjeni nevinní lidé, často nelidským způsobem a **veřejně**.

▫ Diluce

En matière d'enlèvements, le réseau **terroriste** Al Qaeda vise avant tout des ressortissants de pays européens...

Z šetření provedeného listem The New York Times vyplývá, že **radikální islamistická síť** Al-Káida se zaměřuje na občany evropských zemí...

Al Qaeda et ses **filiales** ont encaissé au moins 125 millions de dollars [93 millions d'euros] de recettes provenant de kidnappings depuis 2008...

Al-Káida a její **přidružené organizace** vydělaly od roku 2008 na příjmech z únosů přinejmenším 125 milionů dolarů [93 milionů eur].

La France a été à la fois le pays le plus visé et celui qui a payé les rançons **les plus élevées** ces cinq dernières années...

V posledních pěti letech byla nejčastějším terčem Al-Káidy Francie, která současně vyplatila na výkupných **nejvíc peněz**.

Le rapport affirme que l'Autriche, l'Allemagne, l'Italie et la Suisse ont également payé des rançons (**tous** démentent)...

Zpráva tvrdí, že výkupné zaplatily také Rakousko, Německo, Itálie a Švýcarsko (**všechny tyto země to popírají**)...

Le Qatar et l'Oman **auraient payé** l'équivalent de 15,2 millions d'euros en lieu et nom de certains gouvernements européens pour assurer la libération d'otages finlandais, autrichiens et suisses détenus au Yémen.

Katar a Omán údajně **zprostředkovaly** evropským vládám **platby** ve výši 20.4 milionů dolarů (15.2 milionů eur), aby zajistily propuštění občanů Finska, Rakouska a Švýcarska držení v Jemenu.

...“un passeport britannique équivaut **fondamentalement** à un acte de décès” pour quiconque est capturé par Al Qaeda.

...pro zajatce Al-Káidy „je britský pas **v podstatě** úmrtním listem“.

...les filiales au **Maghreb**, au Yémen et en Somalie suivent à présent un protocole commun coordonné depuis le Pakistan

Přidružené organizace v **severní Africe**, Jemenu a Somálsku se řídí jednotným postupem koordinovaným z Pákistánu

Pour plusieurs hauts diplomates **interrogés** par The New York Times, le dilemme que représente une prise d'otage réalisée par Al Qaeda oblige les gouvernements à faire...

Řada diplomatů **v rozhovoru uvedla**, že dilema vyplývající z výše popsané situace nutí vlády k...

...répondre à la demande des terroristes, ou permettre que des **innocents** soient tués, souvent de manière cruelle et devant une caméra ?

...přistoupit na požadavky teroristů, anebo dopustit, aby byli zabíjeni **nevinní lidé**, často nelidským způsobem a veřejně.

Étoffement a dépouillement

▫ Étoffement

En matière d'enlèvements, le réseau terroriste Al Qaeda vise avant tout des ressortissants de pays européens parce que leurs gouvernements sont susceptibles de payer des rançons pour la libération des otages, révèle **une enquête de The New York Times**.

Z **šetření provedeného** listem The New York Times vyplývá, že radikální islamistická síť Al-Káida se zaměřuje na občany evropských zemí, protože existuje vyšší šance, že jejich vlády budou ochotné za rukojmí zaplatit výkupné.

Basant ses recherches sur des entretiens avec des anciens otages, des négociateurs, des diplomates et des représentants de plusieurs gouvernements **en Europe, en Afrique et au Moyen-Orient**, le journal rapporte que...

Výzkum založený na rozhovorech s bývalými rukojmími, vyjednávači, diplomaty a vládními úředníky **ze zemí** Evropy, Afriky a Středního východu zjistil, že...

▫ Dépouillement

Al Qaeda et ses filiales ont encaissé au moins 125 millions de dollars [93 millions d'euros] de recettes **provenant de kidnappings** depuis 2008...

Al-Káida a její přidružené organizace vydělaly od roku 2008 na příjmech **z únosů** přinejméním 125 milionů dolarů [93 milionů eur].

Modulace

Ces paiements ont été faits presque exclusivement par des gouvernements européens, qui ont fait parvenir l'**argent** à travers un réseau d'intermédiaires, et en les masquant parfois en aide humanitaire."

Výkupné platily téměř výhradně evropské vlády, které **platby** uskutečňovaly pomocí sítě prostředníků a někdy je vydávaly za rozvojovou pomoc." (modulace na základě synekdochy = část – celek)

...les filiales au **Maghreb**, au Yémen et en Somalie suivent à présent un protocole commun coordonné depuis le Pakistan et réduisent les risques pour leurs membres en "délocalisant la capture des otages à des groupes criminels **qui travaillent sur commande**".

Přidružené organizace v **severní Africe**, Jemenu a Somálsku se řídí jednotným postupem koordinovaným z Pákistánu a snižují rizika tím, že „pro únosy rukojmích využívají zločinecké skupiny, **kterým platí procenta z výkupného**“." (modulace na základě synekdochy = část – celek; modulace lexikální)

...„alors qu'en 2003, les ravisseurs recevaient environ 200 000 dollars [149 000 euros] pour chaque otage, aujourd'hui, **ils en empochent jusqu'à 10 millions** [7,5 millions d'euros] ; **une somme que le numéro deux** d'Al Qaeda a récemment qualifié de la moitié des revenus opérationnels de l'organisation.“

...„zatímco v roce 2003 inkasovali únosci kolem 200 tisíc dolarů [149 tisíc eur] za rukojmího, dnes **je to až 10 milionů dolarů** [7.5 milionů eur]. Tyto **peníze** tvoří podle nedávného vyjádření **jednoho z velitelů** Al-Káidy polovinu příjmů organizace.“ (modulace vazba osobní – neosobní; modulace na základě synekdochy = část – celek; modulace lexikální)

11.2 Článek č. 2

Union bancaire : Le grand bond en avant¹²⁷

19 décembre 2013
Le Monde, Paris

L'accord conclu le 18 décembre par les ministres européens des Finances permet une surveillance commune des banques et prévoit à terme un mécanisme de sauvetage. Un pas essentiel mais pas définitif vers la réalisation d'une véritable union monétaire.

C'est un bon jour pour l'Europe, ou plutôt ce fut une bonne nuit. L'accord sur l'union bancaire, acquis tard dans la soirée du mercredi 18 décembre à Bruxelles, marque une avancée importante dans l'intégration européenne. Il va dans le bon sens, même s'il reste incomplet.

Il devrait rassurer épargnants et marchés. Il permettra de consolider un secteur bancaire européen qui compte encore pas mal de canards boiteux. Dans la foulée du séisme de 2008, les Etats-Unis ont été plus rapides pour assainir leurs banques. Mais, plus fondamentalement, l'union bancaire vient compléter l'architecture d'une zone euro dont la crise a montré à quel point elle était aussi bancale que fragile.

Avec l'harmonisation budgétaire, les fonds de solidarité européens, et peut-être, demain, la coordination des politiques économiques, l'union bancaire donne corps à l'union monétaire. Il était temps. Elle cherche à briser les liens entre crise bancaire et dette souveraine. Il s'agit d'empêcher ces effets de contagion qui ont fait que des banques gérées de façon calamiteuse – à Athènes, à Dublin, à Madrid ou à Chypre – ont amené des Etats au bord de la faillite et menacé la survie de l'ensemble de la zone euro.

Produit d'un compromis entre le sud et le nord de la zone euro, l'accord de mercredi doit être entériné par les chefs d'Etat et de gouvernement de l'Union, puis voté par le Parlement européen. Il organise l'union bancaire autour de deux missions : la supervision des banques, la résolution des crises bancaires.

La BCE surveillera 130 établissements

Le premier chapitre est le plus radical et le plus novateur. Il enlève la supervision des banques aux régulateurs nationaux pour la confier à la Banque centrale européenne, la BCE, la plus performante des institutions de l'Union. Elle surveillera directement quelque 130 établissements à risques.

C'est un saut de souveraineté comme l'UE n'en a pas connu depuis longtemps. Il est le bienvenu. Il est logique au sein d'une même zone monétaire. Enfin, il est plus que fondé : les exemples grec, irlandais ou espagnol ont montré l'irresponsabilité de certains régulateurs nationaux – voire l'absence totale de régulation...

Le chapitre de la résolution des crises bancaires – recapitalisation ou mise en faillite ordonnée d'un établissement – est moins novateur. Il est marqué par la défiance de l'Allemagne à l'égard tout ce qui ressemble à un "transfert" au sein de la zone euro. Pas question ici de constituer un fonds public géré par l'une des institutions de l'Union – la Commission était candidate – pour délivrer une aide directe à une banque en difficulté.

Pour l'essentiel, on reste dans le champ national. Dans chaque pays concerné, le secteur bancaire devra abonder pour constituer un fonds de résolution. Cette assurance sera mise en place de façon progressive pour n'être vraiment mutualisée qu'à partir de 2026, date à laquelle elle devra pouvoir mobiliser 60 milliards d'euros.

Ainsi se poursuit le lent rétablissement de la zone euro. L'accord de mercredi accompagne le retour sur les marchés de l'Espagne et de l'Irlande. Tout est encore fragile, mais prend la bonne direction.

---

¹²⁷ Union bancaire : Le grand bond en avant. *VoxEurop, Le Monde* [online]. 19. prosince 2013 [cit. 2015-02-24].

Bankovní unie: Velký skok vpřed

19. prosinec 2013

Le Monde, Paříž

Překlad: Lenka Grafnetterová

Dohoda, kterou 18. prosince uzavřeli ministři financí EU, umožní společný dohled nad bankami a počítá s brzkým zavedením záchranného mechanismu. Je to zásadní, nikoliv ale konečný krok ke skutečné měnové unii.

Pro Evropu to byl dobrý den, respektive dobrá noc. Dohoda o bankovní unii, přijatá v Bruselu ve středu 18. prosince v pozdních nočních hodinách, znamená výrazný posun v evropské integraci. I přes svou neúplnost je to krok správným směrem.

Měla by ubezpečit střadatele i trhy. Umožní konsolidaci evropského bankovního sektoru, který ještě na mnoha místech pokulhává. Po zemětřesení v roce 2008 ozdravily Spojené státy své banky rychleji. Především ale bankovní unie završila výstavbu eurozóny, jejíž krize ukázala, do jaké míry byla nestabilní a křehká.

Spolu s rozpočtovou harmonizací, evropskými fondy solidarity a zítra možná i koordinací ekonomických politik dá bankovní unie měnové unii konkrétní podobu. Už bylo načase. Tato unie se snaží rozbít vztah mezi bankovní krizí a státním dluhem. Jde o to, aby se nerozšířila nákaza, která způsobila, že katastrofálně řízené banky v Aténách, Dublinu, Madridu nebo na Kypru přivedly státy na okraj propasti a ohrozily existenci celé eurozóny.

Vítaný posun

Středeční dohodu, zrozenou z kompromisu mezi severní a jižní částí eurozóny, musí ještě schválit hlavy států a vlád Unie a odhlasovat Evropský parlament. Bankovní unie je v jejím pojetí vystavěna na dvou pilířích: bankovním dohledu a řešení bankovních krizí.

První kapitola je radikálnější a novátorštější. Národní regulátory zbavuje dohledu nad bankami a předává tuto pravomoc Evropské centrální bance (ECB), nejvýkonnější instituci EU, která tak bude přímo dohlížet na zhruba 130 rizikových bank.

Takový přesun pravomocí Unie už dlouho nezažila. Je to krok vítaný. V rámci téže měnové zóny logický. A konečně je i víc než odůvodněný: řecký, irský či španělský příklad odhalily neodpovědnost některých národních regulátorů, ne-li naprosto chybějící regulaci...

Obnova eurozóny

Kapitola týkající se řešení bankovních krizí – formou rekapitalizace nebo kontrolovaného bankrotu – je méně novátorská a poznamenána nedůvěrou Německa vůči všemu, co se podobá „přesunu pravomocí“ v eurozóně. Možnost založit veřejný fond, který by spravovala některá z institucí EU (kandidátkou byla Komise) a který by poskytoval bankám s finančními problémy přímou pomoc, je vyloučena.

To zásadní se ale bude nadále odehrávat na poli národním. V každé zainteresované zemi bude muset bankovní sektor věnovat peníze na vytvoření fondu k řešení krizí. Tento záruční mechanismus bude zaváděn postupně a na evropské úrovni bude harmonizován až od roku 2026, kdy by měl být připraven uvolnit až 60 miliard eur.

Tímto způsobem pokračuje pomalá obnova eurozóny. Středeční dohoda provází návrat Španělska a Irska na trhy. Vše je ještě křehké, ale vyvíjí se dobrým směrem.

Užité překladatelské postupy:

Transpozice

- Transpozice slovního druhu

*L'accord conclu le 18 décembre par les ministres européens des Finances permet une surveillance commune des banques et prévoit à **terme** un mécanisme de **sauvetage**.*

*Dohoda, kterou 18. prosince uzavřeli ministři financí EU, umožní společný dohled nad bankami a počítá s **brzkým** zavedením **záchranného** mechanismu. (substantivum – adjektivum; substantivum – adjektivum)*

*L'accord sur l'union bancaire, acquis **tard** dans **la soirée** du mercredi 18 décembre à Bruxelles, marque une avancée importante dans l'intégration européenne.*

Dohoda o bankovní unii, přijatá v Bruselu ve středu 18. prosince v **pozdních nočních** hodinách, znamená výrazný posun v evropské integraci. (adverbium – adjektivum; substantivum – adjektivum)

Il permettra de **consolider** un secteur bancaire européen qui compte encore pas mal de canards **boiteux**.

Umožní **konsolidaci** evropského bankovního sektoru, který ještě na mnoha místech **pokulhává**. (sloveso – substantivum; adjektivum – sloveso)

Dans la foulée du séisme de 2008, les Etats-Unis ont été **plus rapides** pour assainir leurs banques.

Po zemětřesení v roce 2008 ozdravily Spojené státy své banky **rychleji**. (adjektivum – adverbium)

Il était **temps**.

Už bylo **načase**. (substantivum – adverbium)

Il s'agit d'empêcher ces effets de contagion qui ont fait que des banques gérées de façon **calamiteuse** – à Athènes, à Dublin, à Madrid ou à Chypre – ont amené des Etats au bord de la faillite et menacé la survie de **l'ensemble** de la zone euro.

Jde o to, aby se nerozšířila nákaza, která způsobila, že **katastrofálně** řízené banky v Aténách, Dublinu, Madridu nebo na Kypru přivedly státy na okraj propasti a ohrozily existenci **celé** eurozóny. (adjektivum – adverbium; substantivum – adjektivum)

Produit d'un compromis entre **le sud** et **le nord** de la zone euro, l'accord de **mercredi** doit être entériné par les chefs d'Etat et de gouvernement de l'Union, puis voté par le Parlement européen.

Středeční dohodu, zrozenou z kompromisu mezi **severní** a **jižní** částí eurozóny, musí ještě schválit hlavy států a vlád Unie a odhlasovat Evropský parlament. (substantivum – adjektivum; substantivum – adjektivum; substantivum – adjektivum)

Il organise l'union bancaire autour de deux missions : la supervision des **banques**, la résolution des crises bancaires.

Bankovní unie je v jejím pojetí vystavěna na dvou pilířích: **bankovním** dohledu a řešení bankovních krizí. (substantivum – adjektivum)

Elle surveillera directement quelque 130 établissements à **risques**.

... která tak bude přímo dohlížet na zhruba 130 **rizikových** bank. (substantivum – adjektivum)

Il est **le bienvenu**.

Je to krok **vítaný**. (substantivum – adjektivum)

Pour **l'essentiel**, on reste dans le champ national.

To **zásadní** se ale bude nadále odehrávat na poli národním. (substantivum – adjektivum)

Cette **assurance** sera mise en place de façon **progressive** pour n'être vraiment mutualisée qu'à partir de 2026, date à laquelle elle devra pouvoir mobiliser 60 milliards d'euros.

Tento **záruční** mechanismus bude zaváděn **postupně** a na evropské úrovni bude harmonizován až od roku 2026, kdy by měl být připraven uvolnit až 60 miliard eur. (substantivum – adjektivum; adjektivum – adverbium)

Enfin, il est plus que fondé : les exemples grec, irlandais ou espagnol ont montré l'irresponsabilité de certains régulateurs nationaux – voire **l'absence totale** de régulation...

A konečně je i víc než odůvodněný: řecký, irský či španělský příklad odhalily neodpovědnost některých národních regulátorů, ne-li **naprosto chybějící** regulaci... (substantivum – adjektivum; adjektivum – adverbium)

L'accord de **mercredi** accompagne le retour sur les marchés de l'Espagne et de l'Irlande.

Středeční dohoda provází návrat Španělska a Irska na trhy. (substantivum – adjektivum)

▫ Transpozice syntaktická

*L'accord **conclu** le 18 décembre par les ministres européens des Finances permet une surveillance commune des banques et prévoit à terme un mécanisme de sauvetage.*

*Dohoda, kterou 18. prosince **uzavřeli** ministři financí EU, umožní společný dohled nad bankami a počítá s brzkým zavedením záchranného mechanismu. (pasivum – aktivum)*

*Il va dans le bon sens, **même s'il reste incomplet**.*

***I přes svou neúplnost** je to krok správným směrem. (vedlejší věta – větný člen = vedlejší věta přípustková – příslovečné určení přípustky)*

*Dans la foulée du séisme de 2008, les Etats-Unis **ont été plus rapides pour assainir** leurs banques.*

*Po zemětřesení v roce 2008 **ozdravily** Spojené státy své banky **rychleji**. (pasivum – aktivum)*

*Produit d'un compromis entre le sud et le nord de la zone euro, l'accord de mercredi **doit être entériné** par les chefs d'Etat et de gouvernement de l'Union, puis **voité** par le Parlement européen.*

*Středeční dohodu, zrozenou z kompromisu mezi severní a jižní částí eurozóny, **musí** ještě **schválit** hlavy států a vlád Unie a **odhlasovat** Evropský parlament. (pasivum – aktivum; pasivum – aktivum)*

***Il organise** l'union bancaire autour de deux missions : la supervision des banques, la résolution des crises bancaires.*

*Bankovní unie **je** v jejím pojetí **vystavěna** na dvou pilířích: bankovním dohledu a řešení bankovních krizí. (aktivum – pasivum)*

*Pas question ici de constituer un fonds public **géré** par l'une des institutions de l'Union – la Commission était candidate – pour délivrer une aide directe à une banque en difficulté.*

*Možnost založit veřejný fond, který by **spravovala** některá z institucí EU (kandidátkou byla Komise) a který by poskytoval bankám s finančními problémy přímou pomoc, je vyloučena. (pasivum – aktivum)*

*Cette assurance sera mise en place de façon progressive pour n'être vraiment mutualisée qu'à partir de 2026, date à laquelle elle devra **pouvoir** mobiliser 60 milliards d'euros.*

*Tento záruční mechanismus bude zaváděn postupně a na evropské úrovni bude harmonizován až od roku 2026, kdy by měl **být připraven** uvolnit až 60 miliard eur. (aktivum – pasivum)*

Koncentrace a diluce

▫ Koncentrace

*Le grand bond **en avant**
Velký skok **vpřed***

***Dans la foulée** du séisme de 2008, les Etats-Unis ont été plus rapides pour assainir leurs banques.*

***Po** zemětřesení v roce 2008 ozdravily Spojené státy své banky rychleji.*

*Mais, **plus fondamentalement**, l'union bancaire vient compléter l'architecture d'une zone euro dont la crise a montré à quel point elle était aussi bancaire que fragile.*

***Především** ale bankovní unie završila výstavbu **eurozóny**, jejíž krize ukázala, do jaké míry byla nestabilní a křehká.*

*Il s'agit d'empêcher ces **effets de contagion** qui ont fait que des banques gérées de façon **calamiteuse** – à Athènes, à Dublin, à Madrid ou à Chypre – ont amené des Etats au bord de la faillite et menacé la survie de l'ensemble de la zone euro.*

*Jde o to, aby se nerozšířila **nákaza**, která způsobila, že **katastrofálně** řízené banky v Aténách, Dublinu, Madridu nebo na Kypru přivedly státy na okraj propasti a ohrozily existenci celé **eurozóny**.*

*C'est un saut de souveraineté comme **l'UE** n'en a pas connu depuis longtemps.*

*Takový přesun pravomocí **Unie** už dlouho nezažila.*

Le chapitre de la résolution des crises bancaires – recapitalisation ou **mise en faillite** ordonnée d'un établissement – est moins novateur.

Kapitola týkající se řešení bankovních krizí – formou rekapitalizace nebo kontrolovaného **bankrotu** – je méně novátorská...

Il est marqué par la défiance de l'Allemagne à l'**égard** tout ce qui ressemble à un "transfert" **au sein de** la zone euro.

... a poznamenaná nedůvěrou Německa **vůči** všemu, co se podobá „přesunu pravomocí“ v eurozóně.

Le chapitre de la résolution des crises bancaires – recapitalisation ou mise en faillite **ordonnée d'un établissement** – est moins novateur.

Kapitola týkající se řešení bankovních krizí – formou rekapitalizace nebo **kontrolovaného** bankrotu – je méně novátorská...

Pas question ici de constituer un fonds public géré par l'une des institutions de l'Union – la Commission était candidate – pour délivrer une aide directe à une banque en difficulté.

Možnost založit veřejný fond, který by spravovala některá z institucí EU (kandidátkou byla Komise) a který by poskytoval bankám s finančními problémy přímou pomoc, je **vyloučena**.

Cette assurance sera **mise en place de façon progressive** pour n'être vraiment mutualisée qu'à partir de 2026, **date à laquelle** elle devra pouvoir mobiliser 60 milliards d'euros.

Tento záruční mechanismus bude **zaváděn postupně** a na evropské úrovni bude harmonizován až od roku 2026, **kdy** by měl být připraven uvolnit až 60 miliard eur.

Ainsi se poursuit le lent rétablissement de **la zone euro**.

Tímto způsobem pokračuje pomalá obnova **eurozóny**.

▫ Diluce

L'accord conclu le 18 décembre par les ministres **européens** des Finances permet une surveillance commune des banques et prévoit à **terme** un mécanisme de sauvetage.

Dohoda, kterou 18. prosince uzavřeli ministři financí **EU**, umožní společný dohled nad bankami a počítá s **brzkým zavedením** záchranného mechanismu.

L'accord sur l'union bancaire, acquis tard dans la **soirée** du mercredi 18 décembre à Bruxelles, marque une avancée importante dans l'intégration européenne.

Dohoda o bankovní unii, přijatá v Bruselu ve středu 18. prosince v pozdních **nočních hodinách**, znamená výrazný posun v evropské integraci.

Avec l'harmonisation budgétaire, les fonds de solidarité européens, et peut-être, demain, la coordination des politiques économiques, l'union bancaire donne **corps** à l'union monétaire.

Spolu s rozpočtovou harmonizací, evropskými fondy solidarity a zítra možná i koordinací ekonomických politik dá bankovní unie měnové unii **konkrétní podobu**.

Produit d'un compromis entre **le sud** et le nord de la zone euro, l'accord de mercredi doit être entériné par les chefs d'Etat et de gouvernement de l'Union, puis voté par le Parlement européen.

Středeční dohodu, zrozenou z kompromisu mezi severní a **jižní částí** eurozóny, musí ještě schválit hlavy států a vlád Unie a odhlasovat Evropský parlament.

Il enlève la supervision des banques aux régulateurs nationaux pour **la** confier à la Banque centrale européenne, la BCE, la plus performante des institutions de **l'Union**.

Národní regulátory zbavuje dohledu nad bankami a předává **tuto pravomoc** Evropské centrální bance (ECB), nejvýkonnější instituci **EU**...

Il est **le bienvenu**.

Je to **krok vítaný**.

Le chapitre de la résolution des crises bancaires – **recapitalisation** ou mise en faillite ordonnée d'un établissement – est moins novateur.

Kapitola týkající se řešení bankovních krizí – **formou rekapitalizace** nebo kontrolovaného bankrotu – je méně novátorská...

Il est marqué par la défiance de l'Allemagne à l'égard tout ce qui ressemble à un **“transfert”** au sein de la zone euro.

...poznávaná nedůvěrou Německa vůči všemu, co se podobá **„přesunu pravomocí“** v eurozóně.

Pas question ici de **constituer** un fonds public géré par l'une des institutions de l'Union – la Commission était candidate – pour délivrer une aide directe à une banque **en difficulté**.

Možnost založit veřejný fond, který by spravovala některá z institucí EU (kandidátkou byla Komise) a který by poskytoval bankám **s finančními problémy** přímou pomoc, je vyloučena.

Pour l'essentiel, on **reste** dans le champ national.

To zásadní **se ale bude nadále odehrávat** na poli národním.

Dans chaque pays concerné, le secteur bancaire devra **abonder** pour constituer un fonds **de résolution**.

V každé zainteresované zemi bude muset bankovní sektor **věnovat peníze** na vytvoření fondu **k řešení krizí**.

Cette **assurance** sera mise en place de façon progressive pour **n'être** vraiment **mutualisée** qu'à partir de 2026, date à laquelle elle devra pouvoir mobiliser 60 milliards d'euros.

Tento **záruční mechanismus** bude zaváděn postupně a **na evropské úrovni bude harmonizován** až od roku 2026, kdy by měl být připraven uvolnit až 60 miliard eur.

Ainsi se poursuit le lent rétablissement de la zone euro.

Tímto způsobem pokračuje pomalá obnova eurozóny.

Étoffement a dépouillement

▫ Étoffement

Le chapitre **de** la résolution des crises bancaires – recapitalisation ou mise en faillite ordonnée d'un établissement – est moins novateur.

Kapitola **týkající se** řešení bankovních krizí – formou rekapitalizace nebo kontrolovaného bankrotu – je méně novátorská...

▫ Dépouillement

Un pas essentiel mais pas définitif **vers la réalisation** d'une véritable union monétaire.

Je to zásadní, nikoliv ale konečný krok **ke** skutečné měnové unii.

Modulace

Il permettra de consolider un secteur bancaire européen qui **compte** encore **pas mal** de canards boiteux.

Umožní konsolidaci evropského bankovního sektoru, který ještě **na mnoha místech** pokulhává. (modulace antonymická)

Mais, plus fondamentalement, l'union bancaire vient compléter **l'architecture** d'une zone euro dont la crise a montré à quel point elle était aussi bancaire que fragile.

Především ale bankovní unie završila **výstavbu** eurozóny, jejíž krize ukázala, do jaké míry byla nestabilní a křehká. (modulace na základě synekdochy = celek – část)

Il s'agit d'**empêcher** ces effets de contagion qui ont fait que des banques gérées de façon calamiteuse – à Athènes, à Dublin, à Madrid ou à Chypre – ont amené des Etats au bord de la faillite et menacé la survie de l'ensemble de la zone euro.

Jde o to, aby se **nerozšířila** nákaza, která způsobila, že katastrofálně řízené banky v Aténách, Dublinu, Madridu nebo na Kypru přivedly státy na okraj propasti a ohrozily existenci celé eurozóny. (modulace antonymická)

Produit d'un compromis entre le sud et le nord de la zone euro, l'accord de mercredi doit être entériné par les **chefs** d'Etat et de gouvernement de l'Union, puis voté par le Parlement européen.

Střední dohodu, zrozenou z kompromisu mezi severní a jižní částí eurozóny, musí ještě schválit **hlavy** států a vlád Unie a odhlasovat Evropský parlament. (modulace konkrétní – abstraktní)

Elle surveillera directement quelque 130 établissements à risques.
... která tak bude přímo dohlížet na zhruba 130 rizikových bank. (modulace abstraktní – konkrétní)

11.3 Článek č. 3

Chômage : Nouvelle grand-messe européenne sur l'emploi des jeunes¹²⁸

12 novembre 2013

Presseurop

Le Monde

Ce 12 novembre, les chefs d'Etat et de gouvernement de 24 des 28 pays de l'UE, ainsi que leurs ministres du travail et les dirigeants des institutions européennes, devaient se retrouver à Paris pour un deuxième sommet consacré à la lutte contre le chômage des jeunes, un phénomène qui touche 7,5 millions d'Européens entre 15 et 24 ans, rappelle *Le Monde*.

Lancée elle aussi à l'initiative de l'Allemagne et de la France, la première conférence de ce type s'était déroulée à Berlin en juin, et avait abouti à la création d'un fonds destiné à l'emploi et à la formation des jeunes des pays les plus frappés par la crise.

L'objectif de l'initiative européenne, note *Le Monde*, „est de faire en sorte qu'aucun jeune de moins de 24 ans soit plus de quatre mois sans emploi ni formation, en misant sur l'apprentissage et les métiers d'avenir (numérique et croissance verte). Pour autant, aucune nouvelle mesure ne devrait être annoncée, mardi. Les dirigeants réunis à Paris devraient se contenter de faire un premier bilan, peu spectaculaire, des mesures sur la table depuis des mois. Il s'agit en particulier d'inciter les Etats à faire bon usage des 6 milliards d'euros qui doivent financer des aides aux jeunes chômeurs dans les pays les plus frappés, dont la France, la Grèce, l'Italie et l'Espagne. Seul problème: ces fonds ne sont pas disponibles, puisque les lignes budgétaires n'ont pas encore été adoptées.“

L'enjeu est de taille, car, poursuit le journal, „à quelques mois des élections européennes de mai 2014, la mobilisation est d'autant plus importante que les dirigeants européens craignent la montée des extrêmes, en raison des tensions sociales et du chômage massif qui persiste, en dépit d'une fragile reprise.“

Un troisième sommet devrait se dérouler au printemps 2014 en Italie ou en Grèce.

Nezaměstnanost: Další evropská veleschůze o zaměstnanosti mladých

12. listopad 2013

Presseurop

Le Monde

Hlavy států a vlád 24 z 28 zemí EU se sejdou 12. listopadu spolu se zástupci evropských institucí a ministry práce v Paříži na druhém summitu věnovaném boji proti nezaměstnanosti mladých, která dnes postihuje 7,5 milionu Evropanů ve věku 15-24 let, píše *Le Monde*.

První konference tohoto druhu, která se konala rovněž z podnětu Německa a Francie, proběhla v červnu v Berlíně a vedla k vytvoření fondu na podporu zaměstnanosti a vzdělání mladých lidí ze zemí nejvíce postižených krizí.

Cílem evropské iniciativy je, jak připomíná *le Monde*, „zajistit, aby žádný člověk mladší 24 let nezůstal více než čtyři měsíce bez práce či odborné přípravy, přičemž důraz klade na profesní vzdělávání a zaměstnání budoucnosti (digitální technologie, zelený růst). Žádné nové opatření ale v úterý zřejmě oznámeno nebude. Účastníci pařížské konference by měli sestavit pouze první, nijak závratnou bilanci opatření, která mají už řadu měsíců na stole. Jde především o to podnítit státy k efektivnímu využití 6 miliard eur, které mají financovat pomoc nezaměstnaným mladým lidem v nejpostiženějších zemích, jako je Francie, Řecko, Itálie nebo

---

¹²⁸ Chômage : Nouvelle grand-messe européenne sur l'emploi des jeunes. *VoxEurop, Le Monde* [online]. 12. prosince 2013 [cit. 2015-02-25].

Španělsko. Jediným problémem je, že peníze zatím nejsou k dispozici, protože ještě nebyly schváleny příslušné rozpočtové položky.“

V sázce je hodně, pokračuje deník: „Mobilizace je před evropskými volbami v květnu 2014 důležitá o to víc, že se evropští představitelé obávají nárůstu extremismu z důvodu sociálního napětí a masové nezaměstnanosti, která navzdory křehkému oživení přetrvává.“

Třetí konference se bude konat na jaře příštího roku v Itálii nebo v Řecku.

Užité překladatelské postupy:

Transpozice

▫ Transpozice slovního druhu

*Lancée elle aussi à l'initiative de l'Allemagne et de la France, la première conférence de ce type s'était déroulée à Berlin en juin, et avait abouti à la création d'un fonds **destiné** à l'emploi...*

*První konference tohoto druhu, která se konala rovněž z podnětu Německa a Francie, proběhla v červnu v Berlíně a vedla k vytvoření fondu na **podporu** zaměstnanosti... (adjektivum – substantivum)*

*...faire en sorte qu'aucun jeune de **moins** de 24 ans soit plus de quatre mois sans emploi ni formation...*

*...,zajistit, aby žádný člověk **mladší** 24 let nezůstal více než čtyři měsíce bez práce či odborné přípravy... (adverbium – adjektivum)*

*Les dirigeants **réunis à Paris** devraient se contenter de faire un premier bilan, peu spectaculaire, des mesures sur la table depuis des mois.*

*Účastníci **pařížské konference** by měli sestavit pouze první, nijak závratnou bilanci opatření, která mají už řadu měsíců na stole. (adjektivum – substantivum; substantivum – adjektivum)*

*Il s'agit en particulier d'inciter les Etats à faire bon usage des 6 milliards d'euros qui doivent financer des aides aux jeunes **chômeurs** dans les pays les plus frappés, dont la France, la Grèce, l'Italie et l'Espagne.*

*Jde především o to podnítit státy k efektivnímu využití 6 miliard eur, které mají financovat pomoc **nezaměstnaným** mladým lidem v nejpostiženějších zemích, jako je Francie, Řecko, Itálie nebo Španělsko. (substantivum – adjektivum)*

*Seul problème: ces fonds ne sont pas **disponibles**, puisque les lignes budgétaires n'ont pas encore été adoptées.“*

*Jediným problémem je, že peníze zatím nejsou k **dispozici**, protože ještě nebyly schváleny příslušné rozpočtové položky.“ (adjektivum – substantivum)*

*L'enjeu est de **taille**, car, poursuit le journal...*

*V sázce je **hodně**, pokračuje deník... (substantivum – adverbium)*

▫ Transpozice syntaktická

*Les dirigeants réunis à Paris devraient se contenter de faire un premier bilan, peu spectaculaire, des mesures **sur la table depuis des mois**.*

*Účastníci pařížské konference by měli sestavit pouze první, nijak závratnou bilanci opatření, **která mají už řadu měsíců na stole**. (větný člen – vedlejší věta = přívlastek neshodný – vedlejší věta přívlastková)*

Koncentrace a diluce

▫ Koncentrace

*L'objectif de l'initiative européenne, note Le Monde, „est de **faire en sorte** qu'aucun jeune de moins de 24 ans soit plus de quatre mois sans emploi ni formation...“*

*Cílem evropské iniciativy je, jak připomíná le Monde, „**zajistit**, aby žádný člověk mladší 24 let nezůstal více než čtyři měsíce bez práce či odborné přípravy...“*

***Pour autant**, aucune nouvelle mesure ne devrait être annoncée, mardi.*

Žádné nové opatření **ale** v úterý zřejmě oznámeno nebude.

Il s'agit **en particulier** d'inciter les Etats à faire bon usage des 6 milliards d'euros qui doivent financer des aides aux jeunes chômeurs dans les pays les plus frappés, dont la France, la Grèce, l'Italie et l'Espagne.

Jde **především** o to podnítit státy k efektivnímu využití 6 miliard eur, které mají financovat pomoc nezaměstnaným mladým lidem v nejpostiženějších zemích, jako je Francie, Řecko, Itálie nebo Španělsko.

„à quelques mois des élections européennes de mai 2014, la mobilisation est d'autant plus importante que les dirigeants européens craignent la montée des extrêmes, en raison des tensions sociales et du chômage massif qui persiste, **en dépit** d'une fragile reprise.“

„Mobilizace je **před** evropskými volbami v květnu 2014 důležitá o to víc, že se evropští představitelé obávají nárůstu extremismu z důvodu sociálního napětí a masové nezaměstnanosti, která **navzdory** křehkému oživení přetrvává.“

▫ Diluce

...un phénomène qui touche 7,5 millions d'Européens **entre** 15 et 24 ans, rappelle Le Monde.

...která dnes postihuje 7,5 milionu Evropanů **ve věku** 15-24 let, píše Le Monde.

...avait abouti à la création d'un fonds destiné à l'emploi et à la formation des **jeunes** des pays les plus frappés par la crise.

...vedla k vytvoření fondu na podporu zaměstnanosti a vzdělání **mladých lidí** ze zemí nejvíce postižených krizí.

L'objectif de l'initiative européenne, **note** Le Monde, „est de faire en sorte qu'aucun jeune de moins de 24 ans soit plus de quatre mois sans emploi ni **formation**, en **misant** sur **l'apprentissage** et les métiers d'avenir (**numérique** et croissance verte).

Cílem evropské iniciativy je, **jak připomíná** le Monde, „zajistit, aby žádný člověk mladší 24 let nezůstal více než čtyři měsíce bez práce či **odborné přípravy**, přičemž **důraz klade** na **profesní vzdělávání** a zaměstnání budoucnosti (**digitální technologie**, zelený růst).

Les dirigeants réunis à Paris devraient se contenter de faire un premier bilan, peu spectaculaire, des mesures sur la table depuis des **mois**.

Účastníci pařížské konference by měli sestavit pouze první, nijak závratnou bilanci opatření, která mají už **řadu měsíců** na stole.

Il s'agit en particulier d'inciter les Etats à faire bon usage des 6 milliards d'euros qui doivent financer des aides aux jeunes **chômeurs** dans les pays les plus frappés, **dont** la France, la Grèce, l'Italie et l'Espagne.

Jde především o to podnítit státy k efektivnímu využití 6 miliard eur, které mají financovat pomoc **nezaměstnaným mladým lidem** v nejpostiženějších zemích, **jako je** Francie, Řecko, Itálie nebo Španělsko.

Seul problème: ces fonds ne sont pas disponibles, puisque **les lignes budgétaires** n'ont pas encore été adoptées.“

Jediným problémem je, že peníze zatím nejsou k dispozici, protože ještě nebyly schváleny **příslušné rozpočtové položky**.“

Un troisième sommet devrait se dérouler au printemps **2014** en Italie ou en Grèce.

Třetí konference se bude konat na jaře **příštího roku** v Itálii nebo v Řecku.

Étoffement a dépouillement

▫ Dépouillement

Il s'agit en particulier d'inciter les Etats à faire bon **usage** des 6 milliards d'euros qui doivent financer des aides aux jeunes chômeurs dans les pays les plus frappés, dont la France, la Grèce, l'Italie et l'Espagne.

Jde především o to podnítit státy k efektivnímu **využití** 6 miliard eur, které mají financovat pomoc nezaměstnaným mladým lidem v nejpostiženějších zemích, jako je Francie, Řecko, Itálie nebo Španělsko.

Modulace

Ce 12 novembre, **les chefs d'Etat et de gouvernement de 24 des 28 pays de l'UE**, ainsi que leurs ministres du travail et les dirigeants des institutions européennes, devaient se retrouver à Paris...

Hlavy států a vlád 24 z 28 zemí EU se sejdou 12. listopadu spolu se zástupci evropských institucí a ministry práce v Paříži... (modulace konkrétní – abstraktní)

Seul problème: ces **fonds** ne sont pas disponibles, puisque les lignes budgétaires n'ont pas encore été adoptées.“

Jediným problémem je, že **peníze** zatím nejsou k dispozici, protože ještě nebyly schváleny příslušné rozpočtové položky.“ (modulace na základě synekdochy = celek – část)

11.4 Článek č. 4

Roms : Une obsession française¹²⁹

26 septembre 2013

Slate.fr Paris

Eric Dupin

Trois ans après Nicolas Sarkozy, le gouvernement socialiste français est lui aussi accusé par l'UE de discrimination envers les Roms. Si cette question fait régulièrement l'objet de polémiques, c'est parce qu'elle concentre beaucoup de problèmes de la France elle-même. Extraits.

Tout le monde le répète, mais ce n'est malheureusement pas faux pour autant : la question rom risque fort d'être au centre des prochaines campagnes électorales [municipales en France en mars 2014 et européennes en mai 2014]. D'ores et déjà, plusieurs candidats aux élections municipales se sont emparés du problème pour tenter de gagner la faveur des populations locales. Les Roms ne seraient que 20 000 à séjourner sur le territoire d'après les estimations du ministre de l'Intérieur. Pas moins de 70% des sondés se déclarent cependant "préoccupés par la présence des Roms en France".

La question des Roms s'invite avec insistance dans le débat public parce qu'elle révèle, à sa manière, bon nombre de problèmes qui hantent notre pays. Un premier est celui de la difficulté, pour l'Etat, à faire respecter la légalité. C'est bien l'installation sauvage de campements roms qui est rejeté. Si 86% des personnes interrogées se déclarent opposées à une installation à proximité dans un campement prévu à cet effet, ils ne sont plus que 44% d'opposants à un camp de Roms légal. Or l'opinion est aussi agacée par la lenteur avec laquelle les pouvoirs publics démantèlent les camps illégaux, soumis qu'ils sont à la lourdeur des procédures voire à l'ingéniosité des Roms, que par l'inefficacité de ces mesures.

Si les Roms ravivent ainsi, jusqu'à la caricature, la difficulté de la France à intégrer ses populations d'origine immigrée, ils braquent aussi crûment le projecteur sur les liens si souvent suggérés entre immigration et délinquance. Sur ce sujet délicat, la dénégation naïve est en vive concurrence avec l'amalgame le plus cynique.

Frayeur et méfiance

Dans le cas des Roms, il ne fait hélas guère de doute qu'une partie de ceux qui séjournent en France – et qui ne sont nullement représentatifs de la communauté Rom des pays de l'Est dans son ensemble – sont versés dans toute une série de trafics, allant de la mendicité organisée à la prostitution en passant par différents types de vols. Ces réalités suscitent d'autant plus de frayeur que la méfiance envers les "romanichels" reste ancrée dans la mémoire populaire. [La chef du Front national] Marine Le Pen a bien noté que la crainte des Roms, parfois installés dans des zones de faibles immigration et criminalité, pouvait permettre à son parti d'élargir son audience.

---

¹²⁹ Roms : Une obsession française. *VoxEurop, Slate.fr* [online]. 26. září 2013 [cit. 2015-02-26].

La question rom met également en cause l'Europe. De deux choses l'une. Si la Roumanie – dont est issue la majorité des Roms venus en France – ne respecte pas les droits de cette minorité et se montre coupable de discriminations à son endroit, on ne comprend pas ce qu'elle fait dans une Union européenne dont elle ne respecterait pas les valeurs. Mais si tel n'est pas le cas, on ne voit guère les raisons d'accueillir en France une population démunie massivement venue d'un autre pays de l'Union.

Au-delà des trafics qui reposent sur des aller et retours, la présence de nombreux Roms relève plutôt d'une sorte d'immigration économique basique. La pauvreté dans un pays riche offre plus d'opportunités. Là encore, les règles européennes sont de la partie. La liberté de circulation et d'établissement est l'un des grands principes de l'Union. La disparition, en 2014, des restrictions qui limitaient les droits des citoyens roumains et bulgares n'ira pas sans risques dans une Europe aussi hétérogène économiquement.

L'enfer, c'est l'autre

Le triste sort des Roms met enfin en lumière un terrible contraste entre les grands discours qui font l'apologie de la diversité et un rejet de l'altérité qui s'exprime de plus en plus violemment dans la société. Le collectif national des droits de l'homme Romeurope a fort à faire pour combattre les préjugés les concernant au moyen d'une simple brochure.

La peur de l'étranger au mode de vie si différent ne peut qu'être profonde dans une société angoissée par la crise, souffrant déjà de la petite délinquance et d'une piètre intégration des populations d'origine immigrée. Les responsables politiques devraient pourtant rappeler tout ce que les Roms, venus d'Inde en Europe dès le Moyen-Age, ont enduré au cours de leur histoire.

De leur persécution en France ou en Allemagne dès cette époque lointaine à leur mise en esclavage en Roumanie jusqu'au génocide nazi, peu d'épreuves leur auront été épargnées. Ces malheurs ont conduit les Roms à se replier sur eux-mêmes, pour reprendre une expression galvaudée qui prend ici tout son sens. Leur singularité culturelle, préservée par réaction, a contribué à les isoler. En outre, plus on se sent rejeté et plus on risque de développer des comportements asociaux. Ce n'est assurément pas sur les tréteaux d'une campagne électorale que l'on trouvera les voies et moyens de résoudre un problème aussi douloureux et complexe.

Romové: Francouzská posedlost

26. září 2013

Slate.fr Paříž

Překlad: Kristina Valentinová a Lenka Grafnetterová

Tři roky po Nicolasi Sarkozym čelí socialistický kabinet kritice Evropské unie kvůli údajné diskriminaci Romů. Kontroverzní a hojně diskutovaný problém se totiž dotýká řady problémů, s nimiž se potýká celá Francie. Úryvek z původního článku.

Všichni to opakují a mají bohužel pravdu – hrozí nebezpečí, že romská otázka se ocitne v samém popředí volebních kampaní [před francouzskými komunálními volbami v březnu 2014 a volbami do EP v květnu 2014]. Řada z kandidátů do komunálních voleb se už také pokusila si ji přivlastnit a získat tak podporu místních obyvatel. Podle odhadů ministerstva vnitra pobývá v současné době na francouzském území jen asi 20 000 Romů. Přitom až 70 % respondentů v nedávném průzkumu uvedlo, že mají „z přítomnosti Romů ve Francii strach“.

Romská otázka je pravidelně předmětem veřejné debaty, jelikož svým způsobem ukazuje na řadu problémů, se kterými se naše země potýká. Prvním je fakt, že stát má velký problém zaručit dodržování zákonů. Lidé především odmítají improvizované romské tábory. S jejich stavbou na vyznačených tábořištích nesouhlasí 86 % dotazovaných, přičemž 44 % je i proti legálním romským táborům. Veřejnosti však také vadí, jak pomalu se úřadům daří ilegální tábory likvidovat, ať už se tak děje z důvodů byrokratické zátěže, vynalézavosti Romů nebo neúčinnosti opatření.

Nejenže jsou Romové téměř karikaturou toho, jak těžké je pro Francii integrovat populace přistěhovaleckého původu, vrhají také nepříjemné světlo na často zmiňovanou souvislost mezi přistěhovalectvím a kriminalitou. V této otázce jsme svědky jak naivního popírání reality, tak cynismu nejhrubšího zrna.

Rizika volného pohybu osob

V případě Romů lze bohužel jen stěží pochybovat o tom, že část z těch, kteří ve Francii pobývají – a kteří v žádném případě nereprezentují východoevropskou romskou komunitu jako takovou – je zapletená do celé řady kriminálních činností, od organizovaného žebrání po prostituci, včetně různých typů krádeží. Tyto skutečnosti vyvolávají o to větší obavy, čím pevněji je podezřívavost vůči „cikánům“ v lidové paměti zakořeněná. Marine Le Penová si správně povšimla, že strach z Romů, kteří se často usazují v oblastech s nízkou mírou přistěhovalectví i kriminality, by jí mohl pomoci oslovit širší publikum.

Romská otázka je ale zároveň i evropskou otázkou. Pokud Rumunsko – odkud pochází většina Romů, kteří se ve Francii zdržují – nerespektuje práva této menšiny a dopouští se vůči ní diskriminace, vzniká otázka, co dělá v Evropské unii, jejíž hodnoty tím popírá. Pokud tomu ale tak není, jaké existují důvody, aby Francie souhlasila s přítomností velmi chudé populace z jiné země Unie?

Pokud nepočítáme nejrůznější finty kolem příchodu a odchodu Romů ze země, jejich masivní přítomnost ve Francii představuje spíše určitou základní formu ekonomické migrace. Chudoba v bohatší zemi nabízí více příležitostí. I zde jsou součástí problému evropská pravidla.

Svoboda volného pohybu osob je jedním z nejzákladnějších principů Unie. Až budou v roce 2014 zrušena omezení tohoto práva, která v současné době platí pro rumunské a bulharské občany, jistě se to v natolik ekonomicky různorodé Evropě neobejde bez rizik.

Peklo jsou ti druzí

Smutný osud Romů nakonec také vrhá světlo na propast mezi diskurzem, který opěvuje diverzitu, a odmítáním odlišnosti, jež se ve společnosti projevuje čím dál zuřivěji. Chce-li národní kolektiv pro lidská práva Romeurope proti předsudkům opravdu bojovat pomocí informačních brožurek, bude mít co dělat.

Je logické, že ve společnosti trpící úzkostí z krize, ve které je drobná kriminalita a špatná míra integrace přistěhovaleckých populací už beztak velký problém, panuje vůči cizincům s natolik odlišným stylem života hluboký strach. Političtí lídři by však měli občanům připomínat, co všechno už Romové, kteří do Evropy přišli z Indie už ve středověku, ve své historii museli vytrpět.

Od perzekuce, kterou už v těchto dávných dobách zakusili ve Francii a v Německu, až po jejich zotročení v Rumunsku nebo nacistickou genocidu je dějiny moc nešetřily. Tato neštěstí je donutila, aby se uzavřeli sami do sebe, použijeme-li poněkud vyčpělého výrazu, který má nicméně v případě Romů smysl. Jejich kulturní jedinečnost, která byla touto reakcí zachována, je zpětně ještě víc izolovala. Čím víc se totiž člověk cítí být odmítán, tím větší je riziko, že se začne chovat asociálně. Nalézt řešení tak bolestného a složitého problému se nám ale jistě nepodaří na pódiích předvolební kampaně.

Užité překladatelské postupy:

Transpozice

▫ Transpozice slovního druhu

*Si cette question fait régulièrement l'objet de **polémiques**, c'est parce qu'elle concentre beaucoup de problèmes de la France **elle-même**.*

*Kontroverzní a hojně **diskutovaný** problém se totiž dotýká řady problémů, s nimiž se potýká **celá** Francie. (substantivum – adjektivum; zájmeno – adjektivum)*

*...la question rom risque **fort** d'être au centre des prochaines campagnes électorales [municipales en **France** en mars 2014 et européennes en mai 2014].*

*...hrozí **nebezpečí**, že romská otázka se ocitne v samém popředí volebních kampaní [před **francouzskými** komunálními volbami v březnu 2014 a volbami do EP v květnu 2014]. (adverbium – substantivum; substantivum – adjektivum)*

*D'ores et déjà, **plusieurs** candidats aux élections municipales se sont emparés du problème...*

***Řada** z kandidátů do komunálních voleb se už také pokusila si ji přivlastnit... (adjektivum – substantivum)*

La question des **Roms** s'invite avec insistance dans le débat public parce qu'elle révèle, à sa manière, bon nombre de problèmes qui hantent notre pays.

Romská otázka je pravidelně předmětem veřejné debaty, jelikož svým způsobem ukazuje na řadu problémů, se kterými se naše země potýká. (substantivum – adjektivum)

Un premier est celui de la difficulté, pour l'Etat, à faire **respecter la légalité**.

Prvním je fakt, že stát má velký problém zaručit **dodržování** zákonů. (sloveso – substantivum)

Si 86% des personnes interrogées se déclarent **opposées** à une installation à proximité dans un campement prévu à cet effet, ils ne sont plus que 44% d'**opposants** à un camp de **Roms** légal.

S jejich stavbou na vyznačených tábořištích **nesouhlasí** 86 % dotazovaných, přičemž 44 % je i **proti** legálním **romským** táborům. (adjektivum – sloveso; substantivum – předložka; substantivum – adjektivum)

Or l'opinion est aussi agacée par **la lenteur** avec laquelle les pouvoirs publics démantèlent les camps illégaux, soumis qu'ils sont à la lourdeur des **procédures** voire à l'ingéniosité des Roms, que par l'inefficacité de ces mesures.

Veřejnosti však také vadí, jak **pomalou** se úřadům daří ilegální tábory likvidovat, ať už se tak děje z důvodů **byrokratické** zátěže, vynalézavosti Romů nebo neúčinnosti opatření. (substantivum – adverbium; substantivum – adjektivum)

Si les Roms ravivent ainsi, **jusqu'à** la caricature, **la difficulté** de la France à intégrer ses populations d'origine immigrée, ils braquent aussi **crûment** le projecteur sur les liens si souvent suggérés entre immigration et délinquance.

Nejenže jsou Romové **téměř** karikaturou toho, jak **těžké** je pro Francii integrovat populaci přistěhovaleckého původu, vrhají také **nepříjemné** světlo na často zmiňovanou souvislost mezi přistěhovalectvím a kriminalitou. (předložka – adverbium; substantivum – adjektivum; adverbium – adjektivum)

Sur ce sujet délicat, la dénégation naïve est en vive concurrence avec l'amalgame le plus **cynique**.

V této otázce jsme svědky jak naivního popírání reality, tak **cynismu** nejhrubšího zrna. (adjektivum – substantivum)

Dans le cas des Roms, il ne fait hélas guère de **doute** qu'une partie de ceux qui séjournent en France – et qui ne sont nullement **représentatifs** de la communauté Rom des pays de l'**Est** dans **son ensemble**...

V případě Romů lze bohužel jen stěží **pochybovat** o tom, že část z těch, kteří ve Francii pobývají – a kteří v žádném případě **nereprezentují východoevropskou** romskou komunitu jako **takovou**... (substantivum – sloveso; adjektivum – sloveso; substantivum – adjektivum; substantivum – zájmeno)

Ces réalités suscitent d'autant **plus** de frayeur que la méfiance envers les "romanichels" reste ancrée dans la mémoire populaire.

Tyto skutečnosti vyvolávají o to **větší** obavy, čím pevněji je podezřívavost vůči „cikánům“ v lidové paměti zakořeněná. (adverbium – adjektivum)

Marine Le Pen a bien noté que la crainte des Roms, parfois installés dans des zones de faibles immigration et criminalité, pouvait permettre à son parti d'**élargir** son audience.

Marine Le Penová si správně povšimla, že strach z Romů, kteří se často usazují v oblastech s nízkou mírou přistěhovalectví i kriminality, by jí mohl pomoci oslovit **širší** publikum. (sloveso – adjektivum)

La question rom met également en cause **l'Europe**.

Romská otázka je ale zároveň i **evropskou** otázkou. (substantivum – adjektivum)

La disparition, en 2014, des restrictions qui limitaient les droits des citoyens roumains et bulgares n'ira pas sans risques dans une Europe aussi hétérogène économiquement.

Až budou v roce 2014 **zrušena** omezení tohoto práva, která v současné době platí pro rumunské a bulharské občany, jistě se to v natolik ekonomicky různorodé Evropě neobejde bez rizik. (substantivum – sloveso)

Le collectif national des droits de **l'homme** Romeurope a **fort** à faire pour combattre les préjugés les concernant au moyen d'une simple brochure.

Chce-li národní kolektiv pro **lidská** práva Romeurope proti předsudkům opravdu bojovat pomocí informačních brožurek, bude mít **co** dělat. (substantivum – adjektivum; adverbium – zájmeno)

En outre, plus **on** se sent rejeté et **plus** on **risque** de développer des **comportements sociaux**.

Čím víc se totiž **člověk** cítí být odmítán, tím **větší** je **riziko**, že se začne **chovat asociálně**. (zájmeno – substantivum; adverbium – adjektivum; sloveso – substantivum; substantivum – sloveso; adjektivum – adverbium)

Ce n'est assurément pas sur les tréteaux d'une campagne électorale que l'on trouvera les voies et moyens de **résoudre** un problème aussi douloureux et complexe.

Nalézt **řešení** tak bolestného a složitého problému se nám ale jistě nepodaří na pódiích předvolební kampaně. (sloveso – substantivum)

▫ Transpozice syntaktická

Si cette question fait régulièrement l'objet de polémiques, c'est parce qu'elle concentre beaucoup de problèmes **de la France elle-même**.

Kontroverzní a hojně diskutovaný problém se totiž dotýká řady problémů, **s nimiž se potýká celá Francie**. Úryvek z původního článku. (větný člen – vedlejší věta = přívlastek neshodný – vedlejší věta přívlastková)

...la question rom risque fort **d'être au centre des prochaines campagnes électorales** [municipales en France en mars 2014 et européennes en mai 2014].

...hrozí nebezpečí, **že romská otázka se ocitne v samém popředí volebních kampaní** [před francouzskými komunálními volbami v březnu 2014 a volbami do EP v květnu 2014]. (větný člen – vedlejší věta = předmět – vedlejší věta předmětná)

Pas moins de 70% des sondés se déclarent cependant "**préoccupés** par la présence des Roms en France".

Přítom až 70 % respondentů v nedávném průzkumu uvedlo, že **mají** „z přítomnosti Romů ve Francii **strach**“. (pasivum – aktivum)

C'est bien l'installation sauvage de campements roms **qui est rejeté**.

Lidé především **odmítají** improvizované romské tábory. (pasivum – aktivum)

Or l'opinion **est** aussi **agacée** par la lenteur avec laquelle les pouvoirs publics démantèlent les camps illégaux...

Veřejnosti však také **vadí**, jak pomalu se úřadům daří ilegální tábory likvidovat... (pasivum – aktivum)

Si les Roms ravivent ainsi, jusqu'à la caricature, **la difficulté de la France à intégrer ses populations d'origine immigrée**...

Nejenže jsou Romové téměř karikaturou toho, **jak těžké je pro Francii integrovat populace přistěhovaleckého původu**... (větný člen – vedlejší věta = předmět – vedlejší věta předmětná)

...la crainte des Roms, parfois **installés** dans des zones de faibles immigration et criminalité, pouvait permettre à son parti d'élargir son audience.

...strach z Romů, kteří se často **usazují** v oblastech s nízkou mírou přistěhovalectví i kriminality, by jí mohl pomoci oslovit širší publikum. (pasivum – aktivum)

Si la Roumanie – dont **est issue** la majorité des Roms **venus en France** – ne respecte pas les droits de cette minorité et se montre coupable de discriminations à son endroit, on ne comprend pas ce qu'elle fait dans une Union européenne dont elle ne respecterait pas les valeurs.

Pokud Rumunsko – odkud **pochází** většina Romů, **kteří se ve Francii zdržují** – nerespektuje práva této menšiny a dopouští se vůči ní diskriminace, vzniká otázka, co dělá v Evropské unii, jejíž hodnoty tím popírá. (pasivum – aktivum; větný člen – vedlejší věta = přívlastek shodný – vedlejší věta přívlastková)

Au-delà des trafics **qui reposent sur des aller et retours**, la présence de nombreux Roms relève plutôt d'une sorte d'immigration économique basique.

Pokud nepočítáme nejrůznější finty **kolem příchodu a odchodu Romů ze země**, jejich masivní přítomnost ve Francii představuje spíše určitou základní formu ekonomické migrace. (vedlejší věta – větný člen = vedlejší věta přívlastková – přívlastek neshodný)

De leur persécution en France ou en Allemagne dès cette époque lointaine à leur mise en esclavage en Roumanie jusqu'au génocide nazi, peu d'épreuves leur **auront été épargnées**.

Od perzekuce, kterou už v těchto dávných dobách zakusili ve Francii a v Německu, až po jejich zotročení v Rumunsku nebo nacistickou genocidu je dějiny moc **nešetřily**. (pasivum – aktivum)

Ces malheurs ont conduit les Roms à **se replier sur eux-mêmes**, pour reprendre une expression galvaudée qui prend ici tout son sens.

Tato neštěstí je donutila, **aby se uzavřeli sami do sebe**, použijeme-li poněkud vyčpělého výrazu, který má nicméně v případě Romů smysl. (větný člen – vedlejší věta = předmět – vedlejší věta předmětná)

Leur singularité culturelle, **préservée par réaction**, a contribué à les isoler.

Jejich kulturní jedinečnost, **kteřá byla touto reakcí zachována**, je zpětně ještě víc izolovala. (větný člen – vedlejší věta = přívlastek shodný – vedlejší věta přívlastková)

Koncentrace a diluce

▫ Koncentrace

Tout le monde le répète, mais ce n'est malheureusement pas faux pour autant...

Všichni to opakují a mají bohužel pravdu...

D'ores et déjà, plusieurs candidats aux élections municipales se sont emparés du problème...

Řada z kandidátů do komunálních voleb se **už** také pokusila si ji přivlastnit...

Les Roms **ne seraient que** 20 000 à **séjourner** sur le territoire d'après les estimations du ministre de l'Intérieur.

Podle odhadů ministerstva vnitra **pobývá** v současné době na francouzském území jen asi 20 000 Romů.

La question des Roms s'invite avec insistance dans le débat public parce qu'elle révèle, à sa manière, **bon nombre** de problèmes qui hantent notre pays.

Romská otázka je pravidelně předmětem veřejné debaty, jelikož svým způsobem ukazuje na **řadu** problémů, se kterými se naše země potýká.

Si 86% des **personnes interrogées se déclarent opposées** à une installation à proximité dans un campement **prévu à cet effet**...

S jejich stavbou na **vyznačených** tábořištích **nesouhlasí** 86 % **dotazovaných**...

Or l'opinion est aussi agacée par la lenteur avec laquelle **les pouvoirs publics** démantèlent les camps illégaux...

Veřejnosti však také vadí, jak pomalu se **úřadům** daří ilegální tábory likvidovat...

Sur ce **sujet délicat**, la dénégation naïve est en vive concurrence avec l'amalgame le plus cynique.

V této **otázce** jsme svědky jak naivního popírání reality, tak cynismu nejhrubšího zrna.

Dans le cas des Roms, il ne **fait** hélas guère **de doute** qu'une partie de ceux qui séjournent en France – et qui ne sont nullement représentatifs de la communauté Rom des **pays de l'Est** dans son ensemble – sont versés dans toute une série de trafics, **allant de** la mendicité organisée à la prostitution **en passant par** différents types de vols.

V případě Romů lze bohužel jen stěží **pochybovat** o tom, že část z těch, kteří ve Francii pobývají – a kteří v žádném případě nereprezentují **východoevropskou** romskou komunitu jako takovou – je zapletená do celé řady kriminálních činností, **od** organizovaného žebřání po prostituci, **včetně** různých typů krádeží.

Marine Le Pen a bien noté que la crainte des Roms, parfois installés dans des zones de faibles immigration et criminalité, pouvait permettre à **son parti** d'élargir son audience.

Marine Le Penová si správně povšimla, že strach z Romů, kteří se často usazují v oblastech s nízkou mírou přistěhovalectví i kriminality, by jí mohl pomoci oslovit širší publikum.

La question rom **met également en cause** l'Europe.
Romská otázka **je** ale zároveň i evropskou otázkou.

Si la Roumanie – dont est issue la majorité des Roms venus en France – ne respecte pas les droits de cette minorité et **se montre coupable** de discriminations à son endroit, on ne comprend pas ce qu'elle fait dans une Union européenne dont elle ne respecterait pas les valeurs.

Pokud Rumunsko – odkud pochází většina Romů, kteří se ve Francii zdržují – nerespektuje práva této menšiny a **dopouští se** vůči ní diskriminace, vzniká otázka, co dělá v Evropské unii, jejíž hodnoty tím popírá.

Au-delà des trafics **qui reposent sur** des aller et retours, la présence de nombreux Roms relève plutôt d'**une sorte d'immigration économique** basique.

Pokud nepočítáme nejrůznější finty **kolem** příchodu a odchodu Romů ze země, jejich masivní přítomnost ve Francii představuje spíše **určitou** základní formu ekonomické migrace.

Là encore, les règles européennes sont **de la partie**.
I zde jsou **součástí** problému evropská pravidla.

Le triste sort des Roms met enfin en lumière **un terrible contraste** entre **les grands discours qui font l'apologie** de la diversité et un rejet de l'altérité qui s'exprime de plus en plus violemment dans la société.

Smutný osud Romů nakonec také vrhá světlo na **propast** mezi **diskurzem**, který **opěvuje** diverzitu, a odmítáním odlišnosti, jež se ve společnosti projevuje čím dál zuřivěji.

Le collectif national des droits de l'homme Romeurope a fort à faire pour combattre les préjugés les concernant **au moyen d'une simple brochure**.

Chce-li národní kolektiv pro lidská práva Romeurope proti předsudkům opravdu bojovat **pomocí** informačních brožurek, bude mít co dělat.

De leur persécution en France ou en Allemagne dès cette époque lointaine à leur **mise en esclavage** en Roumanie jusqu'au génocide nazi, peu d'épreuves leur auront été épargnées.

Od perzekuce, kterou už v těchto dávných dobách zakusili ve Francii a v Německu, až po jejich **zotročení** v Rumunsku nebo nacistickou genocidu je dějiny moc nešetřily.

Ce n'est assurément pas sur les tréteaux d'une campagne électorale que l'on trouvera **les voies et moyens de résoudre** un problème aussi douloureux et complexe.

Nalézt **řešení** tak bolestného a složitého problému se nám ale jistě nepodaří na pódiích předvolební kampaně.

▫ Diluce

...la question rom **risque** fort d'être au **centre** des prochaines campagnes électorales [**municipales** en France en mars 2014 et européennes en mai 2014].

...**hrozí nebezpečí**, že romská otázka se ocitne v **samém popředí** volebních kampaní [před francouzskými **komunálními volbami** v březnu 2014 a volbami do EP v květnu 2014].

Pas moins de 70% des **sondés** se déclarent cependant "**préoccupés** par la présence des Roms en France".

Přitom až 70 % **respondentů v nedávném průzkumu** uvedlo, že **mají** „z přítomnosti Romů ve Francii **strach**“.

La question des Roms **s'invite** avec insistance dans le débat public parce qu'elle révèle, à sa manière, bon nombre de problèmes qui hantent notre pays.

Romská otázka **je** pravidelně **předmětem** veřejné debaty, jelikož svým způsobem ukazuje na řadu problémů, se kterými se naše země potýká.

Or l'opinion est aussi agacée par la lenteur avec laquelle les pouvoirs publics **démantèlent** les camps illégaux...

Veřejnosti však také vadí, jak pomalu se úřadům **daří** ilegální tábory **likvidovat**...

Dans le cas des Roms, il ne fait hélas guère de doute qu'une partie de ceux qui séjournent en France – et qui ne sont **nullement** représentatifs de la communauté Rom des pays de l'Est dans son ensemble – sont versés dans toute une série de **trafics**, allant de la mendicité organisée à la prostitution en passant par différents types de vols.

V případě Romů lze bohužel jen stěží pochybovat o tom, že část z těch, kteří ve Francii pobývají – a kteří **v žádném případě** nereprezentují východoevropskou romskou komunitu jako takovou – je zapletená do celé řady **kriminálních činností**, od organizovaného žebrání po prostituci, včetně různých typů krádeží.

Marine Le Pen a bien noté que la crainte des Roms, parfois installés dans des zones de **faibles** immigration et criminalité, pouvait permettre à son parti d'**élargir** son audience.

Marine Le Penová si správně povšimla, že strach z Romů, kteří se často usazují v oblastech **s nízkou mírou** přistěhovalectví i kriminality, by jí mohl pomoci **oslovit širší publikum**.

Mais si tel n'est pas le cas, on ne voit guère les raisons d'**accueillir** en France une population démunie massivement venue d'un autre pays de l'Union.

Pokud tomu ale tak není, jaké existují důvody, aby Francie **souhlasila s přítomností** velmi chudé populace z jiné země Unie? 12

Au-delà des **trafics** qui reposent sur des aller et retours, la présence de nombreux Roms relève plutôt d'une sorte d'immigration économique **basique**.

Pokud nepočítáme nejruznější finty kolem příchodu a odchodu Romů ze země, jejich masivní přítomnost ve Francii představuje spíše určitou **základní formu** ekonomické migrace.

La liberté de **circulation** et d'établissement est l'un des grands principes de l'Union.

Svoboda **volného pohybu osob** je jedním z nejzákladnějších principů Unie.

La peur de l'étranger au mode de vie si différent ne peut qu'être profonde dans une société angoissée par la crise, souffrant déjà de la petite délinquance et d'une **piètre** intégration des populations d'origine immigrée.

Je logické, že ve společnosti trpící úzkostí z krize, ve které je drobná kriminalita a **špatná míra** integrace přistěhovaleckých populací už beztak velký problém, panuje vůči cizincům s natolik odlišným stylem života hluboký strach.

Ces malheurs ont conduit les Roms à se replier sur eux-mêmes, pour reprendre une expression galvaudée qui prend **ici** tout son sens.

Tato neštěstí je donutila, aby se uzavřeli sami do sebe, použijeme-li poněkud vyčpělého výrazu, který má nicméně **v případě Romů** smysl.

Leur singularité culturelle, préservée par **réaction**, a contribué à les isoler.

Jejich kulturní jedinečnost, která byla **touto reakcí** zachována, je zpětně ještě víc izolovala.

Étoffement a dépouillement

▫ Étoffement

De leur persécution en France ou **en** Allemagne dès cette époque lointaine à leur mise en esclavage en Roumanie jusqu'au génocide nazi, peu d'épreuves leur auront été épargnées.

Od perzekuce, kterou už v těchto dávných dobách **zakusili ve Francii** a v Německu, až po jejich zotročení v Rumunsku nebo nacistickou genocidu je dějiny moc nešetřily.

▫ Dépouillement

...sont versés dans toute une série de trafics, **allant de** la mendicité organisée à la prostitution en passant par différents types de vols.

...je zapletená do celé řady **kriminálních činností**, **od** organizovaného žebrání po prostituci, včetně různých typů krádeží.

Mais si tel n'est pas le cas, on ne voit guère les raisons d'accueillir en France une population démunie massivement **venue d'un autre pays** de l'Union.

Pokud tomu ale tak není, jaké existují důvody, aby Francie souhlasila s přítomností velmi chudé populace z jiné země Unie?

Modulace

Trois ans après Nicolas Sarkozy, le gouvernement socialiste français **est lui aussi accusé** par l'UE de discrimination envers les Roms.

Tři roky po Nicolasi Sarkozym **čelí** socialistický kabinet **kritice** Evropské unie kvůli údajné diskriminaci Romů. (modulace pasivum – aktivum)

Tout le monde le répète, mais **ce n'est** malheureusement **pas faux** pour autant : la question rom **risque** fort d'être au centre des prochaines campagnes électorales [municipales en France en mars 2014 et européennes en mai 2014].

Všichni to opakují a **mají** bohužel **pravdu** – **hrozí nebezpečí**, že romská otázka se ocitne v samém popředí volebních kampaní [před francouzskými komunálními volbami v březnu 2014 a volbami do EP v květnu 2014]. (modulace antonymická; modulace vazba osobní – neosobní)

Pas moins de 70% des sondés se déclarent cependant "préoccupés par la présence des Roms en France".

Přitom **až 70 %** respondentů v nedávném průzkumu uvedlo, že mají „z přítomnosti Romů ve Francii strach“. (modulace antonymická)

C'est bien **l'installation** sauvage **de campements** roms qui est rejeté.

Lidé především odmítají improvizované romské **tábory**. (modulace na základě synekdochy = činnost – výsledek činnosti)

Si 86% des personnes interrogées **se déclarent opposées** à une installation à proximité dans un campement prévu à cet effet, ils **ne sont plus** que 44% d'opposants à un camp de Roms légal.

S jejich stavbou na vyznačených tábořištích **nesouhlasí** 86 % dotazovaných, přičemž 44 % je i proti legálním romským táborům. (modulace antonymická; modulace antonymická)

...ne respecte pas les droits de cette minorité et se montre coupable de discriminations à son endroit, **on ne comprend pas** ce qu'elle fait dans une Union européenne dont **elle ne respecterait pas les valeurs**.

...nerespektuje práva této menšiny a dopouští se vůči ní diskriminace, **vzniká otázka**, co dělá v Evropské unii, jejíž **hodnoty** tím **popírá**. (modulace antonymická; modulace antonymická)

Mais si tel n'est pas le cas, **on ne voit guère les raisons** d'accueillir en France une population démunie massivement venue d'un autre pays de l'Union.

Pokud tomu ale tak není, **jaké existují důvody**, aby Francie souhlasila s přítomností velmi chudé populace z jiné země Unie? (modulace antonymická)

La disparition, en 2014, des restrictions qui limitaient les droits des citoyens roumains et bulgares **n'ira pas sans risques** dans une Europe aussi hétérogène économiquement.

Až budou v roce 2014 zrušena omezení tohoto práva, která v současné době platí pro rumunské a bulharské občany, jistě **se to** v natolik ekonomicky různorodé Evropě **neobejde bez rizik**. (modulace vazba osobní – neosobní)

11.5 Článek č. 5

Union européenne : La démocratie se porte de moins en moins bien¹³⁰

26 septembre 2013

Presseurop

La Libre Belgique

"La montée des partis populistes et xénophobes, les faibles taux de participation aux élections, la hausse de la corruption et la méfiance envers les élites politiques [...] témoignent

---

¹³⁰ Union européenne : La démocratie se porte de moins en moins bien VoxEurop, La Libre Belgique [online]. 26. září 2013 [cit. 2015-03-03].

d'un malaise démocratique en Europe, aggravé par la crise socio-économique" : La Libre Belgique résume ainsi le rapport sur la démocratie dans l'UE commandé par les députés européens socialistes et démocrates au think tank britannique Demos et publié le 26 septembre.

Concentré sur les années 2000, 2008 et 2011, "La démocratie en Europe ne peut plus être tenue pour acquise" détaille quelques reculs notoires : „En matière de corruption et de respect de l'Etat de droit, la Hongrie et la Grèce, ainsi que l'Italie, ont le plus reculé par rapport à 2000. En matière de droits fondamentaux, la Hongrie (séparation des pouvoirs), l'Italie (liberté de la presse) et l'Espagne (écart salarial homme/femme) accusent le plus net recul.“

Autre mauvais point pour l'UE, "l'intolérance envers les minorités a crû aux Pays-Bas et en Autriche. La Hongrie, la Grèce et Chypre sont les cas les plus préoccupants".

La participation citoyenne est en baisse dans l'Union, "notamment dans un pays comme la Suède". Enfin, la confiance envers le système démocratique "a connu une chute brutale" ces dernières années alors qu'elle n'enregistrait qu'un "léger déclin entre 2000 et 2008".

En conclusion, Jonathan Birdwell, le chef du projet, recommande que „pour être crédible dans son rôle de gardien, l'Union doit peut-être revoir son fonctionnement et ses structures“.

Evropská unie: Demokracii se vede čím dál hůř

26. září 2013

Presseurop

La Libre Belgique

„Nárůst populistických a xenofobních stran, nízká míra volební účasti, nárůst korupce a nedůvěra vůči politickým elitám [...] vypovídají o špatném stavu demokracie v Evropě, který se kvůli sociálně-hospodářské krizi ještě zhoršil“: shrnuje deník La Libre Belgique, který své tvrzení opírá o zprávu o demokracii v EU, kterou zadali evropští socialističtí poslanci britskému think tanku Demos.

Zpráva z 26. září se zaměřila na roky 2000, 2008 a 2011 a vyplývá z ní, že „demokracie už v Evropě nemůže být považována za samozřejmost“. Její úpadek pak popisuje podrobně:

„Stav korupce a respektování lidských práv se od roku 2000 zhoršil v Maďarsku, Řecku a také v Itálii. Největší propad byl zaznamenán v oblasti základních lidských práv v Maďarsku, kde se nedodrží dělba moci, v Itálii svoboda tisku a ve Španělsku platová rovnost mezi muži a ženami.“

Další špatnou zprávou pro EU je, že v Nizozemsku a Rakousku vzrostla „nesnášenlivost vůči menšinám“. Nejnepokojivějšími případy jsou Maďarsko, Řecko a Kypr.

Občanská účast voličů v Unii slábne, a to „i například v zemi jako je Švédsko“. Ostatně i samotná důvěra v demokratický systém v posledních letech „zažívá prudký pád“, zatímco mezi lety 2000 a 2008 šlo jen „o lehký pokles“.

V závěru zprávy šéf výzkumu Jonathan Birdwell doporučuje následující: „Aby byla Unie důvěryhodná v roli ochránce demokracie, měla by reformovat své fungování.“

Užité překladatelské postupy:

Transpozice

- Transpozice slovního druhu

"La montée des partis populistes et xénophobes, les faibles taux de participation aux élections, la hausse de la corruption et la méfiance envers les élites politiques [...] témoignent d'un malaise **démocratique** en Europe, aggravé par la crise socio-économique"...

„Nárůst populistických a xenofobních stran, nízká míra **volební** účasti, nárůst korupce a nedůvěra vůči politickým elitám [...] vypovídají o špatném stavu **demokracie** v Evropě, který se kvůli sociálně-hospodářské krizi ještě zhoršil“... (substantivum – adjektivum; adjektivum – substantivum)

Concentré sur les années 2000, 2008 et 2011, "La démocratie en Europe ne peut plus être tenue pour **acquise**"...

Zpráva z 26. září se zaměřila na roky 2000, 2008 a 2011 a vyplývá z ní, že „demokracie už v Evropě nemůže být považována za **samozřejmost**“... (adjektivum – substantivum)

La participation citoyenne est en **baisse** dans l'Union, "notamment dans un pays comme la Suède".

Občanská účast voličů v Unii **slábne**, a to „i například v zemi jako je Švédsko“. (substantivum – sloveso)

▫ Transpozice syntaktická

...témoignent d'un malaise démocratique en Europe, **aggravé** par la crise socio-économique"...

...vypovídají o špatném stavu demokracie v Evropě, který se kvůli sociálně-hospodářské krizi ještě **zhoršil**"... (pasivum – aktivum)

La Libre Belgique résume ainsi le rapport sur la démocratie dans l'UE **commandé** par les députés européens socialistes et démocrates au think tank britannique Demos...

...shrnuje deník La Libre Belgique, který své tvrzení opírá o zprávu o demokracii v EU, kterou **zadali** evropští socialističtí poslanci britskému think tanku Demos. (pasivum – aktivum)

En matière de droits fondamentaux, la Hongrie (séparation des pouvoirs), l'Italie (liberté de la presse) et l'Espagne (écart salarial homme/femme) **accusent** le plus net recul."

Největší propad **byl zaznamenán** v oblasti základních lidských práv v Maďarsku, kde se nedodrzuje dělba moci, v Itálii svoboda tisku a ve Španělsku platová rovnost mezi muži a ženami." (aktivum – pasivum)

Autre mauvais point pour l'UE, "**l'intolérance envers les minorités a crû aux Pays-Bas et en Autriche.**

Další špatnou zprávou pro EU je, že v **Nizozemsku a Rakousku vzrostla „nesnášenlivost vůči menšinám“**. (větný člen – vedlejší věta = podmět – vedlejší věta podmětná)

Koncentrace a diluce

▫ Koncentrace

..."La démocratie en Europe ne peut plus être tenue pour acquise" détaille **quelques reculs notoires**...

...„demokracie už v Evropě nemůže být považována za samozřejmost“. Její **úpadek** pak popisuje podrobně...

En matière de corruption et de respect de l'Etat de droit, la Hongrie et la Grèce, ainsi que l'Italie, ont le plus reculé par rapport à 2000.

„**Stav** korupce a respektování lidských práv se od roku 2000 zhoršil v Maďarsku, Řecku a také v Itálii.

La participation citoyenne **est en baisse** dans l'Union, "notamment dans un pays comme la Suède".

Občanská účast voličů v Unii **slábne**, a to „i například v zemi jako je Švédsko“.

En conclusion, Jonathan Birdwell, le chef du projet, recommande que „pour être crédible dans son rôle de gardien, l'Union doit peut-être revoir **son fonctionnement et ses structures**“.

V závěru zprávy šéf výzkumu Jonathan Birdwell doporučuje následující: „Aby byla Unie důvěryhodná v roli ochránce demokracie, měla by reformovat **své fungování**“.

▫ Diluce

...témoignent d'un **malaise** démocratique en Europe, aggravé par la crise socio-économique"...

...vypovídají o **špatném stavu** demokracie v Evropě, který se kvůli sociálně-hospodářské krizi ještě zhoršil" ...

...**détaille** quelques reculs notoires...

Její **úpadek** pak **popisuje podrobně**...

En matière de droits **fondamentaux**, la Hongrie (séparation des pouvoirs), l'Italie (liberté de la presse) et l'Espagne (écart salarial **homme/femme**) accusent le plus net recul.

Největší propad byl zaznamenán v oblasti **základních lidských práv** v Maďarsku, kde se nedodrží dělbá moci, v Itálii svoboda tisku a ve Španělsku platová rovnost **mezi muži a ženami**.

La participation citoyenne est en baisse dans l'Union, "notamment dans un pays **comme la Suède**".

Občanská **účast voličů** v Unii slábne, a to „i například v zemi **jako je Švédsko**“.

En conclusion, Jonathan Birdwell, le chef du projet, recommande que „pour être crédible dans son rôle de **gardien**, l'Union doit peut-être revoir son fonctionnement et ses structures“.

V závěru zprávy šéf výzkumu Jonathan Birdwell doporučuje následující: „Aby byla Unie důvěryhodná v roli **ochránce demokracie**, měla by reformovat své fungování.“

Modulace

Union européenne : La démocratie se porte **de moins en moins bien**

Evropská unie: Demokracii se vede **čím dál hůř** (modulace antonymická)

En matière de droits fondamentaux, la Hongrie (séparation des pouvoirs), l'Italie (liberté de la presse) et l'Espagne (**écart** salarial homme/femme) accusent le plus net recul.“

Největší propad byl zaznamenán v oblasti základních lidských práv v Maďarsku, kde se nedodrží dělbá moci, v Itálii svoboda tisku a ve Španělsku platová **rovnost** mezi muži a ženami.“ (modulace antonymická)

Enfin, la confiance envers le système démocratique "a connu une chute brutale" ces dernières années alors qu'**elle n'enregistre** qu'un "léger déclin entre 2000 et 2008".

Ostatně i samotná důvěra v demokratický systém v posledních letech „zažívá prudký pád“, zatímco mezi lety 2000 a 2008 **šlo** jen „o lehký pokles“. (modulace vazba osobní – neosobní)

11.6 Článek č. 6

Drones militaires : Alliance entre sept pays européens¹³¹

20 novembre 2013

Presseurop

Les Echos

Les ministres de la Défense de sept pays européens – l'Allemagne, la France, l'Espagne, la Grèce, l'Italie, les Pays-Bas et la Pologne – ont décidé le 19 novembre de lancer des programmes communs de fabrication et d'utilisation de drones (avions sans pilotes) à partir de 2020, rapportent *Les Echos*.

La coopération prévue par l'accord porte sur "l'entraînement, la certification, la logistique, la maintenance et le développement des avions pilotés à distance", précise le quotidien, qui ajoute que „les pays européens utilisent actuellement des drones militaires américains ou israéliens, mais sans la possibilité d'obtenir la certification de vol dans l'espace aérien européen“.

Trois grands groupes industriels qui avaient déjà présenté un projet de drone – EADS, le français Dassault Aviation et l'italien Finmeccanica – sont pressentis, précisent *Les Echos* : „Le lancement de ces programmes devrait être validé par les chefs d'Etat et de gouvernement de l'UE au cours de leur sommet de décembre, consacré en partie à la défense.“

Par ailleurs, ajoute le journal, „L'Agence européenne de Défense a été chargée d'un programme commun de recherche sur le développement du double usage des drones, militaire et civil, ces avions pouvant se révéler très utiles dans la surveillance des zones frontalières ou des mers comme la Méditerranée.“

---

¹³¹ Drones militaires : Alliance entre sept pays européens. *VoxEurop, Les Echos* [online]. 20. září 2013 [cit. 2015-03-04].

Vojenské bezpilotní letouny: Spojenectví sedmi evropských zemí

20. listopad 2013

Presseurop

Les Echos

Ministři obrany sedmi evropských zemí – Německa, Francie, Španělska, Řecka, Itálie, Nizozemska a Polska – rozhodli 19. listopadu o spuštění společného programu na výrobu a využití bezpilotních letounů, tzv. dronů. Program by měl být zahájen v roce 2020, informuje deník *Les Echos*.

Dohoda počítá se spoluprací v oblastech „*tréninku, certifikace, logistiky, údržby a vývoje na dálku řízených letadel*“, vysvětluje deník, který dodává, že „*Evropské země v současné době využívají americká nebo izraelská vojenská bezpilotní letadla, nemají však povolení vstoupit s nimi do evropského leteckého prostoru*.“

Podle *Les Echos* se počítá s účastí tří velkých průmyslových skupin, které již představily své projekty na výrobu těchto strojů. Jsou jimi EADS, francouzský Dassault Aviation a italská Finmeccanica. Spuštění programů musí ještě schválit šéfové států a vlád EU během prosincového summitu, který bude částečně věnován otázkám obrany.

Deník dodává, že „*Evropská obranná agentura byla pověřena dohledem nad společným výzkumným programem pro vývoj bezpilotních letounů, které mohou být využity jak k vojenským, tak k civilním účelům. Stroje by mohly být velmi užitečné při ostraze příhraničních zón nebo oblastí, jako je Středozemní moře*.“

Užití překladatelské postupy:

Transpozice

▫ Transpozice slovního druhu

*Les ministres de la Défense de sept pays européens – l'Allemagne, la France, l'Espagne, la Grèce, l'Italie, les Pays-Bas et la Pologne – ont décidé le 19 novembre de **lancer** des programmes communs de fabrication et d'utilisation de drones (avions sans **pilotes**) à **partir** de 2020, rapportent Les Echos.*

*Ministři obrany sedmi evropských zemí – Německa, Francie, Španělska, Řecka, Itálie, Nizozemska a Polska – rozhodli 19. listopadu o **spuštění** společného programu na výrobu a využití **bezpilotních** letounů, tzv. dronů. Program **by měl být zahájen** v roce 2020, informuje deník Les Echos. (sloveso – substantivum; substantivum – adjektivum; předložka – sloveso)*

*La coopération prévue par l'accord **porte sur** "l'entraînement, la certification, la logistique, la maintenance et le développement des avions pilotés à distance"...*

*Dohoda počítá se spoluprací **v oblastech** „tréninku, certifikace, logistiky, údržby a vývoje na dálku řízených letadel“... (sloveso – substantivum)*

*...qui ajoute que „les pays européens utilisent **actuellement** des drones militaires américains ou israéliens, mais sans la possibilité d'obtenir la certification de **vol** dans l'espace aérien européen“.*

*...který dodává, že „Evropské země v **současné** době využívají americká nebo izraelská vojenská bezpilotní letadla, nemají však povolení **vstoupit** s nimi do evropského leteckého prostoru.“ (adverbium – adjektivum; substantivum – sloveso)*

*Trois grands groupes industriels qui avaient déjà présenté un projet de drone – EADS, le français Dassault Aviation et l'italien Finmeccanica – sont pressentis, **précisément** Les Echos...*

***Podle** Les Echos se počítá s účastí tří velkých průmyslových skupin, které již představily své projekty na výrobu těchto strojů. Jsou jimi EADS, francouzský Dassault Aviation a italská Finmeccanica. (sloveso – předložka)*

*„Le lancement de ces programmes devrait être validé par les chefs d'Etat et de gouvernement de l'UE au cours de leur sommet de **décembre**, consacré en **partie** à la défense.“*

*Spuštění programů musí ještě schválit šéfové států a vlád EU během **prosincového** summitu, který bude **částečně** věnován otázkám obrany. (substantivum – adjektivum; substantivum – adverbium)*

Par ailleurs, ajoute le journal, „L'Agence européenne de **Défense** a été chargée d'un programme commun de **recherche** sur le développement du double usage des drones, militaire et civil...

Deník dodává, že „Evropská **obránná** agentura byla pověřena dohledem nad společným **výzkumným** programem pro vývoj bezpilotních letounů, které mohou být využity jak k vojenským, tak k civilním účelům. (substantivum – adjektivum; substantivum – adjektivum)

▫ Transpozice syntaktická

La coopération **prévue** par l'accord porte sur "l'entraînement, la certification, la logistique, la maintenance et le développement des avions pilotés à distance", précise le quotidien...

Dohoda **počítá** se spoluprací v oblastech „tréninku, certifikace, logistiky, údržby a vývoje na dálku řízených letadel,“ vysvětluje deník... (pasivum – aktivum)

„Le lancement de ces programmes devrait être **validé** par les chefs d'Etat et de gouvernement de l'UE au cours de leur sommet de décembre, **consacré en partie à la défense**.“

Spuštění programů musí ještě **schválit** šéfové států a vlád EU během prosincového summitu, **který bude částečně věnován otázkám obrany**. (pasivum – aktivum; větný člen – vedlejší věta = přívlastek shodný – vedlejší věta přívlastková)

Par ailleurs, ajoute le journal, „L'Agence européenne de Défense a été chargée d'un programme commun de recherche sur le développement du **double usage des drones, militaire et civil**...“

Deník dodává, že „Evropská obranná agentura byla pověřena dohledem nad společným výzkumným programem pro vývoj bezpilotních letounů, **které mohou být využity jak k vojenským, tak k civilním účelům**. (větný člen – vedlejší věta = přívlastek neshodný – vedlejší věta přívlastková)

Koncentrace a diluce

▫ Koncentrace

...„les pays européens utilisent actuellement des drones militaires américains ou israéliens, mais **sans la possibilité d'obtenir** la certification de vol dans l'espace aérien européen“.

...„Evropské země v současné době využívají americká nebo izraelská vojenská bezpilotní letadla, **nemají** však povolení vstoupit s nimi do evropského leteckého prostoru.“

„Le lancement de ces programmes devrait être validé par les chefs d'Etat et de gouvernement de l'UE **au cours de** leur sommet de décembre, consacré **en partie** à la défense.“

Spuštění programů musí ještě schválit šéfové států a vlád EU **během** prosincového summitu, který bude **částečně** věnován otázkám obrany.

▫ Diluce

Drones militaires : Alliance entre sept pays européens

Vojenské **bezpilotní letouny**: Spojenectví sedmi evropských zemí

...qui ajoute que „les pays européens utilisent **actuellement** des **drones** militaires américains ou israéliens, mais sans la possibilité d'obtenir la certification de vol dans l'espace aérien européen“.

...který dodává, že „Evropské země **v současné době** využívají americká nebo izraelská vojenská **bezpilotní letadla**, nemají však povolení vstoupit s nimi do evropského leteckého prostoru.“

Trois grands groupes industriels qui avaient déjà présenté un projet de **drone** – EADS, le français Dassault Aviation et l'italien Finmeccanica – **sont pressentis**, précisent Les Echos...

Podle Les Echos **se počítá s účastí** tří velkých průmyslových skupin, které již představily své projekty **na výrobu těchto strojů**. Jsou jimi EADS, francouzský Dassault Aviation a italská Finmeccanica.

„Le lancement de ces programmes devrait être validé par les chefs d'Etat et de gouvernement de l'UE au cours de leur sommet de décembre, consacré en partie à **la défense**.“

Spuštění programů musí ještě schválit šéfové států a vlád EU během prosincového summitu, který bude částečně věnován **otázkám obrany**.

Par ailleurs, ajoute le journal, „L'Agence européenne de Défense a été **chargée** d'un programme commun de recherche sur le développement du double usage des drones, militaire et civil...“

Deník dodává, že „Evropská obranná agentura **byla pověřena dohledem** nad společným výzkumným programem pro vývoj bezpilotních letounů, které mohou být využity jak k vojenským, tak k civilním účelům.

...ces avions pouvant se révéler très utiles dans la surveillance des zones frontalières ou des mers comme **la Méditerranée**.“

Stroje by mohly být velmi užitečné při ostraze příhraničních zón nebo oblastí, jako je **Středozemní moře**.“

Modulace

...ces avions pouvant se révéler très utiles dans la surveillance des zones frontalières ou des mers comme la Méditerranée.“

Stroje by mohly být velmi užitečné při ostraze příhraničních zón nebo oblastí, jako je Středozemní moře.“ (modulace na základě synekdochy = část – celek)

11.7 Článek č. 7

UE-Turquie : Pas de libre circulation pour les Turcs¹³²

25 septembre 2013

Presseurop

Zaman, Le Temps

La Cour de justice de l'Union européenne (CJUE) a décidé le 24 septembre que l'UE n'a pas l'obligation d'accorder aux citoyens turcs le droit d'entrer sur son territoire sans visa. La Cour a débouté une plaignante turque qui s'était vue refuser un visa pour rendre visite à un parent résident en Allemagne en 2007, estimant qu'en tant que potentielle bénéficiaire de services au sein de l'UE, elle ne pouvait bénéficier d'une exemption de visa.

L'arrête de la CJUE *“constitue un précédent pour les Turcs voyageant dans l'UE”*, note Zaman. Le quotidien stambouliote fait également part de la déception avec laquelle le verdict a été accueilli en Turquie. Le ministre des Affaires européennes, Egemen Bağış, a estimé que *“des considérations politiques et non juridiques ont influencé le verdict”*, a-t-il déclaré, cité par le journal. Zaman ajoute que *„Le soutien en Turquie en faveur de son adhésion à l'UE va être encore plus bas, craint Ayhan Kaya, directeur de l'Institut européen de l'Université Bilgi d'Istanbul. [...] Mais selon Cengiz Aktar, chef du programme sur les affaires européennes de l'Université Bahçeşehir, la décision de la CJUE n'affectera pas négativement les négociations en cour entre l'UE et la Turquie sur la simplification des procédures de visa.“*

“Ce verdict était suivi de près à Ankara”, note pour sa part Le Temps. Pour le quotidien suisse, *„Le premier ministre Recep Tayyip Erdogan en a fait une affaire personnelle au même titre que la question de l'adhésion de son pays à l'UE. Il trouve incompréhensible, sinon discriminatoire, que l'UE exempte des Sud-Américains de visa alors que les Turcs, économiquement et géographiquement proches, ne peuvent pas circuler librement. [...] En juin, le commissaire à l'élargissement, Stefan Füle, avait promis l'ouverture de négociations sur les visas. Une porte-parole de la Commission a confirmé [le 24 septembre] que le dialogue informel se poursuit.“*

¹³² UE-Turquie : Pas de libre circulation pour les Turcs. VoxEurop, Zaman, Le Temps [online]. 25. září 2013 [cit. 2015-03-04].

EU-Turecko: Turci nebudou mít právo volného pohybu

25. září 2013

Presseurop

Zaman, Le Temps

Soudní dvůr Evropské unie 24. září rozhodl, že EU není povinna udělit tureckým občanům právo bezvízového vstupu na své území. Soud tak nedal za pravdu turecké žalobkyni, které bylo v roce 2007 odmítnuto vízum, když chtěla navštívit jednoho ze svých rodičů žijícího v Německu. Důvodem zamítnutí její žaloby bylo, že její postavení jakožto potenciální příjemkyně služeb na vnitřním trhu EU jí nedává právo, aby byla z vízové povinnosti vyňata.

Rozhodnutí Soudu „je precedentem pro turecké občany cestující do EU,“ píše turecký deník Zaman. Podle listu rozsudek vyvolal v Turecku velké zklamání. Cituje například výrok ministra pro evropské záležitosti Egemena Bağıše, že „verdikt byl ovlivněn politickými a nikoliv právními faktory“. Deník dále dodává, že „Ředitel Evropského institutu při Univerzitě Bilgi v Istanbulu Ayhan Kaya se obává, že podpora vstupu do EU v Turecku se ještě sníží [...]. Podle Cengize Aktara, ředitele studijního programu pro evropské záležitosti na Univerzitě Bahçeşehir naopak rozhodnutí Soudu nijak neovlivní jednání mezi EU a Tureckem o zjednodušení procesu udělování víz.“

Deník Le Temps píše, že „Ankara rozhodnutí soudu pozorně sledovala“. Podle švýcarského listu „bere premiér Recep Tayyip Erdogan aféru velmi osobně, stejně jako celou otázku vstupu své země do EU. Fakt, že EU zbavila vízové povinnosti několik jihoamerických států, zatímco Turci, kteří jsou jí hospodářsky i zeměpisně mnohem bližší, nemají na volný vstup na její území právo, považuje Erdogan za nepochopitelný, pokud ne rovnou za diskriminaci. [...] V červnu slíbil eurokomisař pro politiku rozšíření Štefan Füle zahájení jednání o vízech. Mluvčí Komise [24. září] potvrdila, že o otázce se dál vede neformální dialog.“

Užité překladatelské postupy:

Transpozice

▫ Transpozice slovního druhu

La Cour de **justice** de l'Union européenne (CJUE) a décidé le 24 septembre que l'UE n'a pas l'**obligation** d'accorder aux citoyens turcs le droit d'**entrer** sur son territoire sans visa.

Soudní dvůr Evropské unie 24. září rozhodl, že EU není povinna udělit tureckým občanům právo bezvízového **vstupu** na své území. (substantivum – adjektivum; substantivum – sloveso; sloveso – substantivum)

La Cour a débouté une plaignante turque qui s'était vue refuser un visa pour rendre visite à un parent **résident** en Allemagne en 2007...

Soud tak nedal za pravdu turecké žalobkyni, které bylo v roce 2007 odmítnuto vízum, když chtěla navštívit jednoho ze svých rodičů **žijícího** v Německu. (substantivum – adjektivum)

...estimant qu'en tant que potentielle bénéficiaire de services au sein de l'UE, elle ne pouvait bénéficier d'une **exemption** de visa.

Důvodem zamítnutí její žaloby bylo, že její postavení jakožto potenciální příjemkyně služeb na vnitřním trhu EU jí nedává právo, aby byla z **vízové** povinnosti **vyňata**. (substantivum – sloveso; substantivum – adjektivum)

Le ministre des Affaires européennes, Egemen Bağış, a estimé que “des considérations politiques et non juridiques ont influencé le verdict”, **a-t-il déclaré**, cité par le journal.

Cituje například **výrok** ministra pro evropské záležitosti Egemena Bağıše, že „verdikt byl ovlivněn politickými a nikoliv právními faktory“. (sloveso – substantivum)

Zaman ajoute que „Le soutien en Turquie en faveur de son adhésion à l'UE va être encore plus **bas**, craint Ayhan Kaya, directeur de l'Institut européen de l'Université Bilgi d'Istanbul.

Deník dále dodává, že „Ředitel Evropského institutu při Univerzitě Bilgi v Istanbulu Ayhan Kaya se obává, že podpora vstupu do EU v Turecku se ještě **sníží**. (adjektivum – sloveso)

Pour le quotidien suisse, „Le premier ministre Recep Tayyip Erdogan en a fait une affaire **personnelle** au **même** titre que la question de l'adhésion de son pays à l'UE.

Podle švýcarského listu „bere premiér Recep Tayyip Erdogan aféru velmi **osobně, stejně** jako celou otázku vstupu své země do EU. (adjektivum – adverbium; adjektivum – adverbium)

Il trouve incompréhensible, sinon **discriminatoire**, que l'UE exempte des Sud-Américains de **visa** alors que les Turcs, économiquement et géographiquement proches, ne peuvent pas circuler **librement**.

Fakt, že EU zbavila **vízové** povinnosti několik jihoamerických států, zatímco Turci, kteří jsou jí hospodářsky i zeměpisně mnohem bližší, nemají na **volný** vstup na její území právo, považuje Erdogan za nepochopitelný, pokud ne rovnou za **diskriminaci**. (adjektivum – substantivum; substantivum – adjektivum; adverbium – adjektivum)

▫ Transpozice syntaktická

La Cour de justice de l'Union européenne (CJUE) a décidé le 24 septembre que l'UE **n'a pas l'obligation** d'accorder aux citoyens turcs le droit d'entrer sur son territoire sans visa.

Soudní dvůr Evropské unie 24. září rozhodl, že EU **není povinna** udělit tureckým občanům právo bezvízového vstupu na své území. (aktivum – pasivum)

...estimant qu'en tant que potentielle bénéficiaire de services au sein de l'UE, elle ne pouvait bénéficier d'**une exemption de visa**.

Důvodem zamítnutí její žaloby bylo, že její postavení jakožto potenciální příjemkyně služeb na vnitřním trhu EU jí nedává právo, **aby byla z vízové povinnosti vyňata**. (větný člen – vedlejší věta = předmět – vedlejší věta předmětná)

Le quotidien stambouliote fait également part de la déception avec laquelle le verdict **a été accueilli** en Turquie.

Podle listu rozsudek **vyvolal** v Turecku velké zklamání. (pasivum – aktivum)

Le ministre des Affaires européennes, Egemen Bağış, a estimé que “des considérations politiques et non juridiques **ont influencé** le verdict”, a-t-il déclaré, **cité** par le journal.

Cituje například výrok ministra pro evropské záležitosti Egemena Bağıše, že „verdict **byl ovlivněn** politickými a nikoliv právními faktory“. (aktivum – pasivum; pasivum – aktivum)

“Ce verdict **était suivi** de près à Ankara”, note pour sa part Le Temps.

Deník Le Temps píše, že „Ankara rozhodnutí soudu pozorně **sledovala**“. (pasivum – aktivum)

Il trouve incompréhensible, sinon discriminatoire, que l'UE exempte des Sud-Américains de visa alors que les Turcs, **économiquement et géographiquement proches**, ne peuvent pas circuler librement.

Fakt, že EU zbavila vízové povinnosti několik jihoamerických států, zatímco Turci, **kteří jsou jí hospodářsky i zeměpisně mnohem bližší**, nemají na volný vstup na její území právo, považuje Erdogan za nepochopitelný, pokud ne rovnou za diskriminaci. (větný člen – vedlejší věta = přívlastek shodný – vedlejší věta přívlastková)

Koncentrace a diluce

▫ Koncentrace

La Cour de justice de l'Union européenne (CJUE) a décidé le 24 septembre que l'UE n'a pas l'obligation d'accorder aux citoyens turcs le droit d'entrer sur son territoire **sans visa**.

Soudní dvůr Evropské unie 24. září rozhodl, že EU **není povinna** udělit tureckým občanům právo **bezvízového** vstupu na své území.

La Cour a débouté une plaignante turque qui s'était vue refuser un visa pour **rendre visite** à un parent résident en Allemagne en 2007...

Soud tak nedal za pravdu turecké žalobkyni, které bylo v roce 2007 odmítnuto vízum, když chtěla **navštívit** jednoho ze svých rodičů žijícího v Německu.

Le quotidien stambouliote fait également part de la déception avec laquelle le verdict a été accueilli en Turquie.

Podle listu rozsudek vyvolal v Turecku velké zklamání.

Zaman ajoute que „Le soutien en Turquie en faveur de son adhésion à l'UE **va être** encore **plus bas**, craint Ayhan Kaya, directeur de l'Institut européen de l'Université Bilgi d'Istanbul.

Deník dále dodává, že „Ředitel Evropského institutu při Univerzitě Bilgi v Istanbulu Ayhan Kaya se obává, že podpora vstupu do EU v Turecku **se ještě sníží**.“

“Ce verdict était suivi **de près** à Ankara”, **note pour sa part** Le Temps.
Deník Le Temps **píše**, že „Ankara rozhodnutí soudu **pozorně sledovala**“.

Pour le quotidien suisse, „**Le premier ministre** Recep Tayyip Erdogan **en a fait** une affaire personnelle au même titre que la question de l'adhésion de son pays à l'UE.

Podle švýcarského listu „**bere premiér** Recep Tayyip Erdogan aféru velmi osobně, stejně jako celou otázku vstupu své země do EU.

▫ Diluce

UE-Turquie : **Pas de libre circulation** pour les Turcs
EU-Turecko: Turci **nebudou mít právo** volného pohybu

La Cour **a débouté** une plaignante turque qui s'était vue refuser un visa pour rendre visite à **un parent résident** en Allemagne en 2007...

Soud tak **nedal za pravdu** turecké žalobkyni, které bylo v roce 2007 odmítnuto vízum, když chtěla navštívit **jednoho ze svých** rodičů žijícího v Německu.

...estimant qu'en tant que potentielle bénéficiaire de services **au sein de** l'UE, elle ne pouvait bénéficier d'une exemption de visa.

Důvodem zamítnutí její žaloby bylo, že její postavení jakožto potenciální příjemkyně služeb **na vnitřním trhu EU** jí nedává právo, aby byla z vízové povinnosti vyřata.

L'arrête de la CJUE “constitue un précédent pour **les Turcs** voyageant dans l'UE”, note Zaman.

Rozhodnutí Soudu „je precedentem pro **turecké občany** cestující do EU,“ píše turecký deník Zaman.

Mais selon Cengiz Aktar, chef du **programme** sur les affaires européennes de l'Université Bahçeşehir, la décision de la CJUE n'affectera pas négativement les négociations en cour entre l'UE et la Turquie sur la simplification des procédures de **visa**.”

Podle Cengize Aktara, ředitele **studijního programu** pro evropské záležitosti na Univerzitě Bahçeşehir naopak rozhodnutí Soudu nijak neovlivní jednání mezi EU a Tureckem o zjednodušení procesu **udělování viz**.”

“Ce **verdict** était suivi de près à Ankara”, note pour sa part Le Temps.
Deník Le Temps **píše**, že „Ankara **rozhodnutí soudu** pozorně sledovala“.

Il trouve incompréhensible, **sinon** discriminatoire, que l'UE exempte des **Sud-Américains** de **visa** alors que les Turcs, économiquement et géographiquement proches, **ne peuvent pas** circuler librement.

Fakt, že EU zbavila **vízové povinnosti** několik **jihooamerických států**, zatímco Turci, kteří jsou jí hospodářsky i zeměpisně mnohem bližší, **nemají** na volný vstup na její území **právo**, považuje Erdogan za nepochopitelný, **pokud ne rovnou** za diskriminaci.

...ne peuvent pas **circuler** librement.
...nemají na volný **vstup na její území** právo...

En juin, le commissaire à l'**Elargissement**, Stefan Füle, avait promis l'ouverture de négociations sur les visas.

V červnu slíbil eurokomisař pro **politiku rozšíření** Štefan Füle zahájení jednání o vízech.

Une porte-parole de la Commission a confirmé [le 24 septembre] que le dialogue informel **se poursuit**.”

Mluvčí Komise [24. září] potvrdila, že o otázce **se dál vede** neformální dialog.”

▫ Dépouillement

Zaman ajoute que „Le soutien en Turquie **en faveur de** son adhésion à l'UE va être encore plus bas, craint Ayhan Kaya, directeur de l'Institut européen de l'Université Bilgi d'Istanbul.

Deník dále dodává, že „Ředitel Evropského institutu při Univerzitě Bilgi v Istanbulu Ayhan Kaya se obává, že podpora vstupu do EU v Turecku se ještě sníží.“

Modulace

La Cour a **débouté** une plaignante turque qui **s'était vue refuser** un visa pour rendre visite à un parent résident en Allemagne en 2007...

Soud tak **nedal za pravdu** turecké žalobkyni, které **bylo** v roce 2007 **odmítnuto** vízum, když chtěla navštívit jednoho ze svých rodičů žijícího v Německu. (modulace antonymická; modulace vazba osobní – neosobní)

...**estimant** qu'en tant que potentielle bénéficiaire de services au sein de l'UE, elle ne pouvait bénéficier d'une exemption de visa.

Důvodem zamítnutí její žaloby bylo, že její postavení jakožto potenciální příjemkyně služeb na vnitřním trhu EU jí nedává právo, aby byla z vízové povinnosti vyňata. (modulace vazba osobní – neosobní)

11.8 Článek č. 8

Belgique : Le roi qui devra tenir le pays¹³³

22 juillet 2013

Presseurop

Le Soir, De Standaard, De Morgen

“*Une nouvelle Belgique*”, titre Le Soir, après l'intronisation du roi Philippe, le 21 juillet, qui succède à son père, Albert II.

Une accession que le quotidien francophone belge qualifie de “*succès royal et politique*”. Le nouveau souverain, âgé de 53 ans, souvent critiqué pour sa timidité, a “*passé l'épreuve haut la main*”, se félicite le quotidien francophone. Dans un pays profondément tiraillé entre néerlandophones et francophones, il a “*scoré non seulement sur la forme, mais aussi sur le fond*”, en annonçant notamment avoir engagé des “*contacts constructifs*” avec les nombreuses entités de ce pays fédéral. Ainsi, pour *Le Soir*, Philippe „*donne le ton dès l'ouverture de règne. La Belgique d'après la sixième réforme de l'Etat [qui accorde plus d'autonomie aux régions et aux communautés] a modifié le centre de gravité du pays. Le nouveau roi embrasse cette nouvelle structure avec enthousiasme.*”

Côté flamand, De Standaard titre sur le “*roi Philippe, l'unité dans la diversité*”, reprenant le nouveau mot d'ordre, exprimé dans les discours du monarque, du Premier ministre et du président de la Chambre des représentants. Car “*le traumatisme de l'ingouvernabilité qui a menacé le pays et dont le souvenir des 541 jours sans gouvernement [en 2010 et 2011] se fait encore pesant*”, note le quotidien. Après la prestation de serment du nouveau roi, deux hymnes ont retenti dans la Chambre du Parlement : l'hymne national et l'hymne européen. Pour De Standaard, ce choix laisse entendre que “*La Belgique sera un héraut de l'Europe de l'avenir : un continent qui unit les peuples sans que leur identité ne soit menacée. Mais c'est également un avertissement contre le morcellement du pays.*”

Pour le roi, prévient De Morgen, “*le premier rendez-vous sérieux n'aura lieu qu'après mai 2014*” : “*Que se passerait-il si Bart De Wever [le dirigeant du parti indépendantiste flamand N-VA (Alliance néo-flamande)] remportait une victoire éclatante l'année prochaine et si Philippe devait le recevoir en premier [pour entamer la formation d'un gouvernement] ? Un Roi pourra-t-il coopérer à un régime qui est contre sa fonction et contre la continuité du pays?*”

Belgie: Král, který musí udržet zemi

22. červenec 2013

Presseurop

Le Soir, De Standaard, De Morgen

---

¹³³ Belgique : Le roi qui devra tenir le pays. *VoxEurop, Le Soir, De Standaard, De Morgen* [online]. 22. července 2013 [cit. 2015-03-06].

„Nová Belgie“ hlásá dnešní vydání listu Le Soir, poté, co se 21. července ujal vlády nový belgický král Filip, který na trůně nahradil svého otce Alberta II.

Frankofonní belgický deník nástup na trůn označil za „královský i politický úspěch“. Nový král, kterému je 53 let a často je kritizován za svou přílišnou nesmělost, „zkoušku zvládl na jedničku,“ raduje se deník. V zemi, níž panují hluboké rozdíly mezi vlámsky a francouzsky mluvící částí obyvatelstva, Filip „získal body nejen za formu, ale i za obsah,“ když oznámil, že navázal „konstruktivní kontakty“ se všemi entitami [jazykové komunity a regiony] v belgické federaci. To podle listu Le Soir znamená, že Filip „už od své korunovace udává tón. Po v pořadí již šesté státní reformě, (která dává více kompetencí regionům a obcím), se těžiště země změnilo a nový král tuto novou strukturu s nadšením přijal.“

Vlámský De Standaard přináší zprávu o korunovaci pod titulkem „Král Filip, jednota v rozmanitosti“, čímž se odvolává na slogan, jenž ve svém proslovu použil nejen nový král, ale premiér i předseda sněmovny. „Vzpomínka na trauma bezvládní, které [v roce 2010 a 2011] zemi sužovalo po dlouhých 541 dní, je totiž stále živá“, píše deník. Poté, co král složil slavnostní přísahu, zazněly parlamentem dvě hymny: státní a evropská. Podle deníku tato volba znamená, že „Belgie je předzvěstí budoucí Evropy jako kontinentu, který sjednocuje národy, aniž by ohrožoval jejich identitu. Jde však i o varování před roztržštěností země.“

List De Morgen nicméně dodává, že „první důležitá schůzka [čeká krále] až po květnu 2014.“ „Co se stane, vyhraje-li příští rok parlamentní volby Bart de Wever [lídr separatistické Nové vlámské aliance (N-VA)] a Filip se s ním bude muset setkat jako první [aby ho pověřil sestavením vlády]? Bude král schopen a připraven spolupracovat s režimem, který se staví proti jeho vlastní funkci a proti budoucnosti jednotné Belgie?“

Užití překladatelské postupy:

Transpozice

▫ Transpozice slovního druhu

Le nouveau souverain, âgé de 53 ans, souvent critiqué pour sa timidité, a “passé l'épreuve haut la main”, se félicite le quotidien francophone.

Nový král, kterému je 53 let a často je kritizován za svou přílišnou nesmělost, „zkoušku zvládl na jedničku,“ raduje se deník. (adverbium – předložka)

Dans un pays profondément tiraillé entre néerlandophones et francophones, il a “scoré non seulement sur la forme, mais aussi sur le fond”, en annonçant notamment avoir engagé des “contacts constructifs” avec les nombreuses entités de ce pays fédéral.

V zemi, níž panují hluboké rozdíly mezi vlámsky a francouzsky mluvící částí obyvatelstva, Filip „získal body nejen za formu, ale i za obsah,“ když oznámil, že navázal „konstruktivní kontakty“ se všemi entitami [jazykové komunity a regiony] v belgické federaci. (adverbium – adjektivum; substantivum – adverbium; substantivum – adverbium; substantivum – adjektivum; adjektivum – substantivum)

La Belgique d'après la sixième réforme de l'Etat [qui accorde plus d'autonomie aux régions et aux communautés] a modifié le centre de gravité du pays.

Po v pořadí již šesté státní reformě, (která dává více kompetencí regionům a obcím), se těžiště země změnilo... (substantivum – adjektivum)

Côté flamand, De Standaard titre sur le “roi Philippe, l'unité dans la diversité”, reprenant le nouveau mot d'ordre, exprimé dans les discours du monarque, du Premier ministre et du président de la Chambre des représentants.

Vlámský De Standaard přináší zprávu o korunovaci pod titulkem „Král Filip, jednota v rozmanitosti“, čímž se odvolává na slogan, jenž ve svém proslovu použil nejen nový král, ale premiér i předseda sněmovny. (sloveso – substantivum; adjektivum – sloveso)

Après la prestation de serment du nouveau roi, deux hymnes ont retenti dans la Chambre du Parlement : l'hymne national et l'hymne européen.

Poté, co král složil slavnostní přísahu, zazněly parlamentem dvě hymny: státní a evropská. (substantivum – sloveso)

...„La Belgique sera un héraut de l'Europe de l'avenir : un continent qui unit les peuples sans que leur identité ne soit menacée.

...„Belgie je předzvěstí **budoucí** Evropy jako kontinentu, který sjednocuje národy, aniž by ohrožoval jejich identitu. (substantivum – adjektivum)

„Que se passerait-il si Bart De Wever [le dirigeant du parti indépendantiste flamand N-VA (Alliance néo-flamande)] remportait **une victoire** éclatante l'année prochaine...

„Co se stane, **vyhraje-li** příští rok parlamentní volby Bart de Wever [lídr separatistické Nové vlámské aliance (N-VA)]... (substantivum – sloveso)

▫ Transpozice syntaktická

“Une nouvelle Belgique”, titre Le Soir, **après l'intronisation du roi Philippe, le 21 juillet**, qui succède à son père, Albert II.

„Nová Belgie“ hlásá dnešní vydání listu Le Soir, **poté, co se 21. července ujal vlády nový belgický král Filip**, který na trůně nahradil svého otce Alberta II. (větný člen – vedlejší věta = příslovečné určení času – vedlejší věta časová)

Le nouveau souverain, **âgé de 53 ans, souvent critiqué pour sa timidité**, a “passé l'épreuve haut la main”, se félicite le quotidien francophone.

Nový král, **kterému je 53 let a často je kritizován za svou přílišnou nesmělost**, „zkoušku zvládl na jedničku“, raduje se deník. (větný člen – vedlejší věta = přívlastek shodný – vedlejší věta přívlastková)

Dans un pays **profondément tiraillé entre néerlandophones et francophones**, il a “scoré non seulement sur la forme, mais aussi sur le fond”, **en annonçant notamment avoir engagé des “contacts constructifs” avec les nombreuses entités de ce pays fédéral**.

V zemi, **níž panují hluboké rozdíly mezi vlámsky a francouzsky mluvící částí obyvatelstva**, Filip „získal body nejen za formu, ale i za obsah“, **když oznámil, že navázal „konstruktivní kontakty“ se všemi entitami [jazykové komunity a regiony] v belgické federaci**. (větný člen – vedlejší věta = přívlastek shodný – vedlejší věta přívlastková; větný člen – vedlejší věta = příslovečné určení času – vedlejší věta časová; větný člen – vedlejší věta = předmět – vedlejší věta předmětná)

Côté flamand, De Standaard titre sur le “roi Philippe, l'unité dans la diversité”, **reprenant le nouveau mot d'ordre, exprimé dans les discours du monarque, du Premier ministre et du président de la Chambre des représentants**.

Vlámský De Standaard přináší zprávu o korunovaci pod titulkem „Král Filip, jednota v rozmanitosti“, **čímž se odvolává na slogan, jenž ve svém proslovu použil nejen nový král, ale premiér i předseda sněmovny**. (větný člen – vedlejší věta = příslovečné určení způsobu – vedlejší věta způsobová; větný člen – vedlejší věta = přívlastek shodný – vedlejší věta přívlastková)

Après la prestation de serment du nouveau roi, deux hymnes ont retenti dans la Chambre du Parlement : l'hymne national et l'hymne européen.

Poté, co král složil slavnostní přísahu, zazněly parlamentem dvě hymny: státní a evropská. (větný člen – vedlejší věta = příslovečné určení času – vedlejší věta časová)

...„La Belgique sera un héraut de l'Europe de l'avenir : un continent qui unit les peuples sans que leur identité ne **soit menacée**.

...„Belgie je předzvěstí budoucí Evropy jako kontinentu, který sjednocuje národy, aniž by **ohrožoval** jejich identitu. (pasivum – aktivum)

„Que se passerait-il si Bart De Wever [le dirigeant du parti indépendantiste flamand N-VA (Alliance néo-flamande)] remportait une victoire éclatante l'année prochaine et si Philippe devait le recevoir en premier [**pour entamer la formation d'un gouvernement**] ?

„Co se stane, vyhraje-li příští rok parlamentní volby Bart de Wever [lídr separatistické Nové vlámské aliance (N-VA)] a Filip se s ním bude muset setkat jako první [**aby ho pověřil sestavením vlády**]”? (větný člen – vedlejší věta = příslovečné určení účelu – vedlejší věta účelová)

Un Roi **pourra** et **voudra-t-il** coopérer à un régime qui est contre sa fonction et contre la continuité du pays?“

Bude král schopen a připraven spolupracovat s režimem, který se staví proti jeho vlastní funkci a proti budoucnosti jednotné Belgie? (aktivum – pasivum; aktivum – pasivum)

Koncentrace a diluce

▫ Koncentrace

Le nouveau souverain, âgé de 53 ans, souvent critiqué pour sa timidité, a “passé l'épreuve haut la main”, se félicite **le quotidien francophone**.

Nový král, kterému je 53 let a často je kritizován za svou přílišnou nespěšnost, „zkoušku zvládl na jedničku,“ raduje se **deník**.

Ainsi, pour Le Soir, Philippe „donne le ton dès **l'ouverture de règne**.

To podle listu Le Soir znamená, že Filip „už od své **korunovace** udává tón.

La Belgique d'après la sixième réforme de l'Etat [qui accorde plus d'autonomie aux régions et aux communautés] a modifié **le centre de gravité** du pays.

Po v pořadí již šesté státní reformě, (která dává více kompetencí regionům a obcím), se **těžiště** země změnilo...

Côté flamand, De Standaard titre sur le “roi Philippe, ‘l'unité dans la diversité’”, reprenant le nouveau **mot d'ordre**, exprimé dans les discours du monarque, du **Premier ministre** et du président de **la Chambre des représentants**.

Vlámský De Standaard přináší zprávu o korunovaci pod titulkem „Král Filip, jednota v rozmanitosti“, čímž se odvolává na **slogan**, jenž ve svém proslovu použil nejen nový král, ale **premiér i předseda sněmovny**.

Après la prestation de serment du nouveau roi, deux hymnes ont retenti dans **la Chambre du Parlement** : l'hymne national et l'hymne européen.

Poté, co král složil slavnostní přísahu, zazněly **parlamentem** dvě hymny: státní a evropská.

Pour De Standaard, ce choix **laisse entendre** que „La Belgique sera un héraut de l'Europe de l'avenir...”

Podle deníku tato volba **znamená**, že „Belgie je předzvěstí budoucí Evropy...”

Pour le roi, prévient De Morgen, “le premier rendez-vous sérieux n'aura lieu qu'après mai 2014”

List De Morgen nicméně dodává, že „první důležitá schůzka [čeká krále] až po květnu 2014.“

„Que se passerait-il si Bart De Wever [le dirigeant du parti indépendantiste flamand N-VA (Alliance néo-flamande)] **remportait une victoire éclatante** l'année prochaine...”

„Co se stane, **vyhraje-li** příští rok parlamentní volby Bart de Wever [lídr separatistické Nové vlámské aliance (N-VA)]...”

▫ Diluce

“Une nouvelle Belgique”, **titre** Le Soir, après **l'intronisation** du roi Philippe, le 21 juillet, qui **succède** à son père, Albert II.

„Nová Belgie“ **hlásá dnešní vydání listu** Le Soir, poté, co se 21. července **ujal vlády** nový belgický král Filip, který **na trůně nahradil** svého otce Alberta II.

Une accession que le quotidien francophone belge qualifie de “succès royal et politique”.

Frankofonní belgický deník **nástup na trůn** označil za „královský i politický úspěch“.

Le nouveau souverain, âgé de 53 ans, souvent critiqué pour sa **timidité**, a “passé l'épreuve haut la main”, se félicite le quotidien francophone.

Nový král, kterému je 53 let a často je kritizován za svou **přílišnou nespěšnost**, „zkoušku zvládl na jedničku,“ raduje se **deník**.

Dans un pays profondément tiraillé entre **néerlandophones** et **francophones**, il a “**scoré** non seulement sur la forme, mais aussi sur le fond”, en annonçant notamment avoir engagé des “contacts constructifs” avec les nombreuses entités de ce pays fédéral.

V zemi, níž panují hluboké rozdíly mezi **vlámsky** a **francouzsky mluvící částí obyvatelstva**, Filip „**získal body** nejen za formu, ale i za obsah,“ když oznámil, že navázal „konstruktivní kontakty“ se všemi entitami [jazykové komunity a regiony] v belgické federaci.

...reprenant le nouveau mot d'ordre, exprimé dans les discours du **monarque**, du Premier ministre et du président de la Chambre des représentants.

...čímž se odvolává na slogan, jenž ve svém proslovu použil nejen **nový král**, ale premiér i předseda sněmovny.

Après la prestation de **serment** du nouveau roi, deux hymnes ont retenti dans la Chambre du Parlement : l'hymne national et l'hymne européen.

Poté, co král složil **slavnostní přísahu**, zazněly parlamentem dvě hymny: státní a evropská.

Un Roi pourra et voudra-t-il coopérer à un régime qui est contre **sa fonction** et contre **la continuité** du pays?“

Bude král schopen a připraven spolupracovat s režimem, který se staví proti **jeho vlastní funkci** a proti **budoucnosti jednotné Belgie**?“

Étoffement a dépouillement

▫ Étoffement

La Belgique d'**après** la sixième réforme de l'Etat [qui accorde plus d'autonomie aux régions et aux communautés] a modifié le centre de gravité du pays. Le nouveau roi embrasse cette nouvelle structure avec enthousiasme.“

Po v pořadí již šesté státní reformě, (která dává více kompetencí regionům a obcím), se těžiště země změnilo a nový král tuto novou strukturu s nadšením přijal.“

Modulace

Le nouveau souverain, âgé de 53 ans, souvent critiqué pour sa timidité, a “passé l'épreuve **haut la main**”, se félicite le quotidien francophone.

Nový král, kterému je 53 let a často je kritizován za svou přílišnou nespěšnost, „zkoušku zvládl **na jedničku**“, raduje se deník. (modulace na základě metonymie)

Pour le roi, prévient De Morgen, “le premier rendez-vous sérieux **n'aura lieu qu'**après mai 2014”

List De Morgen nicméně dodává, že „první důležitá schůzka [**čeká krále**] až po květnu 2014.“ (modulace antonymická)

Un Roi pourra et voudra-t-il coopérer à un régime qui est contre sa fonction et contre la continuité du **pays**?“

Bude král schopen a připraven spolupracovat s režimem, který se staví proti jeho vlastní funkci a proti budoucnosti jednotné **Belgie**?“ (modulace na základě synekdochy = celek – část)

11.9 Článek č. 9

Etude du Pew Research Center : La foi en l'UE sérieusement ébranlée¹³⁴

14 mai 2013

Presseurop

Libération, Die Welt

“Le nouvel homme malade de l'Europe : l'Union européenne”. Ainsi le Pew Research Center – un institut américain qui sonde et compare les points de vue des populations d'une quarantaine de pays chaque année – a baptisé son étude, effectuée en mars dernier sur plus

---

¹³⁴ Étude du Pew Research Center : La foi en l'UE sérieusement ébranlée. *VoxEurop, Libération, Die Welt* [online]. 14. května 2013 [cit. 2015-03-06].

de 7 600 personnes dans huit pays de l'UE (France, Allemagne, Grande-Bretagne, Pologne, République tchèque, Espagne, Italie, Grèce).

Les résultats, commente *Libération*, retracent "une histoire d'amour déchu" entre l'Europe et ses citoyens : "De 2012 à 2013, le soutien à l'UE est passé d'une médiane 60% à 45%", une dégringolade qui mène à la conclusion que "la popularité de l'Union européenne est à son niveau le plus bas [...] dans la plupart des pays européens".

"Pourtant", tempère l'éditorialiste du quotidien, "derrière les sombres résultats [...] il reste plusieurs raisons d'espérer en la solidité de l'édifice" : „les Européens se montrent paradoxalement attachés à l'euro. [...] Quelque 63% des sondés français veulent conserver la devise européenne, qui est aussi plebiscitée par 69% des Grecs, 67% des Espagnols, 64% des Italiens ou encore 66% des Allemands.“

"Des Allemands qui se distinguent par la solidité de leur foi européenne", explique *Libération*, avec 60% de la population d'outre-Rhin qui se dit favorable à l'UE. Bien loin de l'amertume des Français : avec 41% des habitants de l'Hexagone favorables à l'UE, c'est "la première fois [que] les attitudes des Français ressemblent à celles des Grecs", commente Bruce Stokes, un des auteurs de l'étude.

En Allemagne, *Die Welt* constate que c'est notamment entre la France et l'Allemagne que "le fossé se creuse quant à l'opinion sur l'UE". Par ailleurs, poursuit le journal, „les Français ont moins confiance dans les institutions de l'Union Européenne que les Italiens et les Espagnols. [...] La confiance dans son propre gouvernement a baissé en France et dans les pays du sud de l'Europe en crise. En revanche, la chancelière Angela Merkel bénéficie d'une image positive. Contrairement à la virulente critique de son plan d'austérité venue de nombreux Etats de l'UE, 74% des Allemands pensent qu'elle fait un bon travail pour gérer la crise.“

Studie o popularitě EU: Víra v EU uhasíná

14. květen 2013

Presseurop

Libération, Die Welt

„Nový nemocný Evropy: Evropská unie.“ Tak nazval americký institut Pew Research Center, který každoročně zkoumá a srovnává názory populaci v přibližně čtyřiceti zemích světa, svou nejnovější studii, které se letos v březnu zúčastnilo přes 7600 osob v osmi zemích EU (Francie, Německo, Velká Británie, Polsko, Česká republika, Španělsko, Itálie a Řecko).

Výsledky podle deníku *Libération*, ukazují na „historii zklamané lásky“ mezi Evropou a jejími obyvateli. „Mezi lety 2012 a 2013 spadla střední hodnota podpory EU z 60 na 45 %.“ Prudký pokles znamená, že „popularita Evropské unie je ve většině evropských zemí minimální.“

Ve svém redakčním komentáři nicméně list čtenáře utěšuje, že „navzdory chmurným výsledkům [...] máme pořád mnoho důvodů, proč věřit v pevnost evropského projektu.“ „Paradoxně se ukázalo, že Evropané přilnuli k euru. [...] Zachovat společnou menu by si přálo přibližně 63 % francouzských respondentů, spolu s 69 % Řeků, 67 % Španělů, 64 % Italů nebo 66 % Němců.“

„Němci se vyznačují svou pevnou vírou v Evropskou unii,“ vysvětluje *Libération*. 60 % tamějších obyvatel má totiž podle svých slov k EU kladný vztah. Na druhé straně Rýna naopak panuje hořkost – Unii podporuje pouze 41 % Francouzů. „Francouzský postoj tak poprvé připomíná Řecko“, komentuje v listu výsledky studie jeden z jejích autorů Bruce Stokes.

V Německu týdeník *Die Welt* podotýká, že „názorová propast v otázce Unie se prohloubila především mezi Francií a Německem“. „Francouzi navíc důvěřují institucím Evropské unie ještě méně než Italové a Španělé. [...] Důvěra ve vlastní vládu klesla jak ve Francii, tak v jihoevropských zemích postižených krizí. Angela Merkelová je naopak stále vnímána pozitivně a navzdory tvrdé kritice jejích úsporných opatření ze strany mnoha členských států Unie je 74 % dotazovaných Němců i nadále s jejími způsoby řešení krize spokojeno.“

Užité překladatelské postupy:

Transpozice

▫ Transpozice slovního druhu

Ainsi le Pew Research Center – un institut américain qui sonde et compare les points de vue des populations d'**une quarantaine** de pays chaque année – a baptisé son étude, effectuée en mars **dernier** sur **plus** de 7 600 personnes dans huit pays de l'UE...

Tak nazval americký institut Pew Research Center, který každoročně zkoumá a srovnává názory populací v přibližně **čtyřiceti** zemích světa, svou nejnovější studii, které se **letos** v březnu zúčastnilo **přes** 7600 osob v osmi zemích EU... (substantivum – číslovka; adjektivum – adverbium; adverbium – předložka)

Les résultats, **commente** Libération, retracent "une histoire d'amour déchu" entre l'Europe et ses citoyens...

Výsledky **podle** deníku Libération, ukazují na „historii zklamané lásky“ mezi Evropou a jejími obyvateli. (sloveso – předložka)

"De 2012 à 2013, le soutien à l'UE est passé d'**une médiane** 60% à 45%"...

„Mezi lety 2012 a 2013 spadla **střední** hodnota podpory EU z 60 na 45 %.“ (substantivum – adjektivum)

"Pourtant", tempère l'**éditorialiste** du quotidien, "derrière les sombres résultats [...] il reste **plusieurs** raisons d'espérer en la solidité de l'édifice"...

Ve svém **redakčním** komentáři nicméně list čtenáře utěšuje, že „navzdory chmurným výsledkům [...] máme pořád **mnoho** důvodů, proč věřit v pevnost evropského projektu“... (substantivum – adjektivum; adjektivum – adverbium)

"Des Allemands qui se distinguent par **la solidité** de leur foi européenne", explique Libération, avec 60% de la population d'outre-Rhin qui **se dit** favorable à l'UE.

„Němci se vyznačují svou **pevnou** vírou v Evropskou unii,“ vysvětluje Libération. 60 % tamějších obyvatel má totiž podle svých **slov** k EU kladný vztah. (substantivum – adjektivum; sloveso – substantivum)

Bien loin de l'amertume des Français : avec 41% des habitants de l'Hexagone **favorables** à l'UE, c'est "la première fois [que] les attitudes des **Français** ressemblent à celles des Grecs"...

Na druhé straně Rýna naopak panuje hořkost – Unii **podporuje** pouze 41 % Francouzů. „**Francouzský** postoj tak poprvé připomíná Řecko“... (adjektivum – sloveso; substantivum – adjektivum)

En Allemagne, Die Welt constate que c'est notamment entre la France et l'Allemagne que "le fossé se creuse **quant à l'opinion** sur l'UE".

V Německu týdeník Die Welt podotýká, že „**názorová** propast **v otázce** Unie se prohloubila především mezi Francií a Německem“. (předložka – substantivum; substantivum – adjektivum)

... „les Français ont moins **confiance** dans les institutions de l'Union Européenne que les Italiens et les Espagnols.

„Francouzi navíc **důvěřují** institucím Evropské unie ještě méně než Italové a Španělé. (substantivum – sloveso)

La confiance dans son propre gouvernement a baissé en France et dans les pays du **sud de l'Europe** en crise.

Důvěra ve vlastní vládu klesla jak ve Francii, tak v **jihoevropských** zemích postižených krizí. (substantivum – adjektivum)

En revanche, la chancelière Angela Merkel bénéficie d'une image **positive**.

Angela Merkelová je naopak stále vnímána **pozitivně**... (adjektivum – adverbium)

Contrairement à la virulente critique de son plan d'**austérité** venue de nombreux Etats de l'UE, 74% des Allemands pensent qu'elle fait un bon travail pour **gérer** la crise.“

...navzdory tvrdé kritice jejích **úsporných** opatření ze strany mnoha členských států Unie je 74 % dotazovaných Němců i nadále s jejími způsoby **řešení** krize spokojeno.“ (substantivum – adjektivum; sloveso – substantivum)

Contrairement à la virulente critique de son plan d'austérité **venue** de nombreux Etats de l'UE...

...navzdory tvrdé kritice jejích úsporných opatření ze **strany** mnoha členských států Unie... (sloveso – substantivum)

▫ Transpozice syntaktická

"Pourtant", tempère l'éditorialiste du quotidien, "derrière les sombres résultats [...] il reste plusieurs raisons **d'espérer en la solidité de l'édifice**"...

Ve svém redakčním komentáři nicméně list čtenáře utěšuje, že „navzdory chmurným výsledkům [...] máme pořád mnoho důvodů, **proč věřit v pevnost evropského projektu**“... (větný člen – vedlejší věta = přívlastek neshodný – vedlejší věta přívlastková)

...„les Européens se montrent paradoxalement **attachés** à l'euro.

...„Paradoxně se ukázalo, že Evropané **přilnuli** k euru. (pasivum – aktivum)

En revanche, la chancelière Angela Merkel **bénéficie** d'une image positive.

Angela Merkelová **je** naopak stále **vnímána** pozitivně... (aktivum – pasivum)

Koncentrace a diluce

▫ Koncentrace

Etude du Pew Research Center : La foi en l'UE **sérieusement ébranlée**
Studie o popularitě EU: Víra v EU **uhasíná**

"Le nouvel **homme malade** de l'Europe : l'Union européenne".

„Nový **nemocný** Evropy: Evropská unie.“

Ainsi le Pew Research Center – un institut américain qui sonde et compare **les points de vue** des populations d'une quarantaine de pays **chaque année** – a baptisé son étude, effectuée en mars dernier sur plus de 7 600 personnes dans huit pays de l'UE...

Tak nazval americký institut Pew Research Center, který **každoročně** zkoumá a srovnává **názory** populací v přibližně čtyřiceti zemích světa, svou nejnovější studii, které se letos v březnu zúčastnilo přes 7600 osob v osmi zemích EU...

Quelque 63% des sondés français veulent conserver la devise européenne, qui est **aussi plebiscitée par** 69% des Grecs, 67% des Espagnols, 64% des Italiens ou encore 66% des Allemands.“

Zachovat společnou měnu by si přálo přibližně 63 % francouzských respondentů, **spolu s** 69 % Řeků, 67 % Španělů, 64 % Italů nebo 66 % Němců.“

Bien loin de l'amertume des Français : avec 41% des **habitants de l'Hexagone** favorables à l'UE, c'est "**la première fois** [que] les attitudes des Français ressemblent à celles des Grecs", commente Bruce Stokes, un des auteurs de l'étude.

Na druhé straně Rýna naopak panuje hořkost – Unii podporuje pouze 41 % **Francouzů**. „Francouzský postoj tak **poprvé** připomíná Řecko“, komentuje v listu výsledky studie jeden z jejích autorů Bruce Stokes.

Par ailleurs, poursuit le journal, „les Français **ont** moins **confiance** dans les institutions de l'Union Européenne que les Italiens et les Espagnols.

„Francouzi **navíc důvěřují** institucím Evropské unie ještě méně než Italové a Španělé.

La confiance dans son propre gouvernement a baissé en France et dans les pays du **sud de l'Europe** en crise.

Důvěra ve vlastní vládu klesla jak ve Francii, tak v **jihoevropských** zemích postižených krizí.

En revanche, la chancelière Angela Merkel bénéficie d'une image positive.

Angela Merkelová **je** naopak stále **vnímána** pozitivně...

▫ Diluce

Ainsi le Pew Research Center – un institut américain qui sonde et compare les points de vue des populations d'une quarantaine de pays chaque année – a baptisé son étude, effectuée en mars dernier sur plus de 7 600 personnes dans huit pays de l'UE....

Tak nazval americký institut Pew Research Center, který každoročně zkoumá a srovnává názory populací v **přibližně čtyřiceti zemích světa**, svou nejnovější studii, které se letos v březnu zúčastnilo přes 7600 osob v osmi zemích EU...

Ainsi le Pew Research Center – un institut américain qui sonde et compare les points de vue des populations d'une quarantaine de pays chaque année – a baptisé son étude, effectuée en mars dernier sur plus de 7 600 personnes dans huit pays de l'UE....

Tak **nazval** americký institut Pew Research Center, který každoročně zkoumá a srovnává názory populací v **přibližně čtyřiceti zemích světa**, svou **nejnovější studii**, které se letos v březnu zúčastnilo přes 7600 osob v osmi zemích EU...

Les résultats, **commente** Libération, retracent "une histoire d'amour déchu" entre l'Europe et ses citoyens

Výsledky **podle deníku** Libération, ukazují na „historii zklamané lásky“ mezi Evropou a jejími obyvateli.

"De 2012 à 2013, le soutien à l'UE est passé d'une médiane 60% à 45%", **une dégringolade** qui mène à la conclusion que "la popularité de l'Union européenne est à son niveau le plus bas [...] dans la plupart des pays européens".

„Mezi lety 2012 a 2013 spadla **střední hodnota** podpory EU z 60 na 45 %.“ **Prudký pokles** znamená, že „popularita Evropské unie je ve většině evropských zemí minimální.“

"Pourtant", tempère l'éditorialiste du quotidien, "derrière les sombres résultats [...] il reste plusieurs raisons d'espérer en la solidité de l'édifice"...

Ve svém redakčním komentáři nicméně list čtenáře utěšuje, že „navzdory chmurným výsledkům [...] máme pořád mnoho důvodů, proč věřit v pevnost **evropského projektu**“...

"Des Allemands qui se distinguent par la solidité de leur foi **européenne**", explique Libération, avec 60% de la population d'outre-Rhin qui se dit **favorable** à l'UE.

“Němci se vyznačují svou pevnou vírou v **Evropskou unii**,” vysvětluje Libération. 60 % tamějších obyvatel má totiž podle svých slov k EU **kladný vztah**.

Contrairement à la virulente critique de son plan d'austérité venue de nombreux **Etats** de l'UE, 74% des **Allemands** pensent qu'elle fait un bon travail pour gérer la crise.“

...navzdory tvrdé kritice jejích úsporných opatření ze strany mnoha **členských států** Unie je 74 % **dotazovaných Němců** i nadále s jejími způsoby řešení krize spokojeno.“

Étoffement a dépouillement

▫ Étoffement

La confiance dans son propre gouvernement a baissé en France et dans les pays du sud de l'Europe **en crise**.

Důvěra ve vlastní vládu klesla jak ve Francii, tak v jihoevropských zemích **postižených krizí**.

Modulace

Ainsi le Pew Research Center – un institut américain qui sonde et compare les points de vue des populations d'une quarantaine de pays chaque année – a baptisé son étude, effectuée en mars dernier sur plus de 7 600 personnes dans huit pays de l'UE...

Tak nazval americký institut Pew Research Center, který každoročně zkoumá a srovnává názory populací v přibližně čtyřiceti zemích světa, svou nejnovější studii, které se letos v březnu zúčastnilo přes 7600 osob v osmi zemích EU... (modulace pasivum – aktivum + modulace lexikální)

"Pourtant", tempère l'éditorialiste du quotidien, "derrière les sombres résultats [...] il reste plusieurs raisons d'espérer en la solidité de l'édifice"...

Ve svém redakčním komentáři nicméně list čtenáře utěšuje, že „navzdory chmurným výsledkům [...] máme pořád mnoho důvodů, proč věřit v pevnost evropského projektu“... (modulace na základě metonymie = vykonavatel – nástroj; modulace vazba neosobní – osobní)

...„les Européens **se montrent** paradoxalement attachés à l'euro.

...„Paradoxně **se ukázalo**, že Evropané přilnuli k euru. (modulace vazba osobní – neosobní)

...avec 60% de la population **d'outre-Rhin** qui se dit favorable à l'UE.

60 % **tamějších** obyvatel má totiž podle svých slov k EU kladný vztah. (modulace konkrétní – abstraktní)

Bien loin de l'amertume des Français...

Na druhé straně Rýna naopak panuje hořkost... (modulace antonymická)

...c'est "la première fois [que] les attitudes des Français ressemblent à celles des **Grecs**", commente Bruce Stokes, un des auteurs de l'étude.

„Francouzský postoj tak poprvé připomíná **Řecko**“, komentuje v listu výsledky studie jeden z jejích autorů Bruce Stokes. (modulace na základě synekdochy = část – celek)

Contrairement à la virulente critique de son plan d'austérité venue de nombreux Etats de l'UE, 74% des Allemands pensent **qu'elle fait un bon travail pour gérer la crise**.“

...navzdory tvrdé kritice jejích úsporných opatření ze strany mnoha členských států Unie je 74 % dotazovaných Němců i nadále **s jejich způsoby řešení krize spokojeno**.“ (modulace aktivum – pasivum + modulace lexikální)

11.10 Článek č. 10

Marchés financiers : Un rapport “sans concession” éveille les agences de notation¹³⁵

3 décembre 2013

Presseurop

Le Temps, El País

Communication à des tiers de l'évaluation d'un pays avant son annonce officielle, conflit d'intérêts et mauvaises gestion du personnel : le rapport, publié le 2 décembre par l'Autorité européenne des marchés financiers (Esma), pointe un certain nombre de dysfonctionnements au sein des agences chargées d'évaluer la capacité des Etats à rembourser leurs emprunts, écrit *Le Temps*, à Genève. Selon ce rapport, que le journal décrit comme “*sans concession*”, les règles strictes édictées le 20 juin dernier par l'Union européenne dans ce domaine n'ont pas été appliquées par les grands acteurs du marché de la notation.

Dans son éditorial, *El País* estime que c'est une “*note éliminatoire*” qui a été attribuée aux agences de notation par l'Esma. “*Une des anomalies à souligner, c'est l'influence directe des dirigeants de ces entreprises de notation qui bloquent la nécessaire indépendance des analystes*”, écrit le quotidien espagnol. Et de conclure : „*espérons seulement qu'il ne s'agit pas d'un épisode isolé. Il est nécessaire que l'oligopole qui domine cette activité disparaisse permettant ainsi l'accès à d'autres agences à ce marché.*“

Finanční trhy: „Nekompromisní zpráva“ se obouvá do ratingových agentur

3 prosinec 2013

Presseurop

Le Temps, El País

Předávání informací o hodnocení států třetím osobám před oficiálním představením, střet zájmů a špatný management: zpráva zveřejněná 2. prosince Evropským úřadem pro cenné papíry a trhy (ESMA) poukazuje na jisté chyby ve fungování agentur, které hodnotí schopnost

¹³⁵ Marchés financiers : Un rapport “sans concession” éveille les agences de notation. *VoxEurop, Libération, Die Welt* [online]. 3. prosince 2013 [cit. 2015-03-06].

států dostávat svým závazkům, píše švýcarský deník *Le Temps*. Podle zprávy, kterou deník popisuje jako „**nekompromisní**“, nezavedly velcí hráči ratingového trhu striktní pravidla vydané Evropskou unií 20. června loňského roku.

Podle redakčního článku deníku *El País* vystavila ESMA agenturám „červenou kartu“. „Jedním ze zmiňovaných nešvarů je přímý vliv řídicích pracovníků těchto agentur, kteří **kladou překážky** potřebné nezávislosti analytiků,“ píše španělský deník. Na závěr pak ještě poznamenává: „můžeme jen doufat, že se nejedná o ojedinělou **epizodu**. Je potřeba, aby zmizel oligopol, který této aktivitě dominuje, a uvolnil přístup dalších agentur na trh.“

Užité překladatelské postupy:

Transpozice

▫ Transpozice slovního druhu

*Un rapport “sans **concession**” étrille les agences de **notation***

„**Nekompromisní** zpráva“ se obouvá do **ratingových** agentur (substantivum – adjektivum; substantivum – adjektivum)

*...pointe un certain nombre de dysfonctionnements au sein des agences chargées d'évaluer la capacité des Etats à rembourser leurs emprunts, écrit Le Temps, à **Genève**.*

*...poukazuje na jisté chyby ve fungování agentur, které hodnotí schopnost států dostávat svým závazkům, píše **švýcarský** deník Le Temps. (substantivum – adjektivum)*

*Selon ce rapport, que le journal décrit comme “sans **concession**”, les règles strictes édictées le 20 juin dernier par l'Union européenne dans ce domaine n'ont pas été appliquées par les grands acteurs du marché de **la notation**.*

Podle zprávy, kterou deník popisuje jako „**nekompromisní**“, nezavedly velcí hráči **ratingového** trhu striktní pravidla vydané Evropskou unií 20. června loňského roku. (substantivum – adjektivum; substantivum – adjektivum)

*Dans son éditorial, El País **estime** que c'est une “note éliminatoire” qui a été attribuée aux agences de notation par l'Esma.*

***Podle** redakčního článku deníku *El País* vystavila ESMA agenturám „červenou kartu“. (sloveso – předložka)*

*“Une des anomalies à **souligner**, c'est l'influence directe des dirigeants de ces entreprises de notation qui bloquent la nécessaire indépendance des analystes”, écrit le quotidien espagnol.*

„Jedním ze **zmiňovaných** nešvarů je přímý vliv řídicích pracovníků těchto agentur, kteří **kladou překážky** potřebné nezávislosti analytiků,“ píše španělský deník. (sloveso – adjektivum)

*Et de **conclure** : „espérons seulement qu'il ne s'agit pas d'un épisode isolé.*

*Na **závěr** pak ještě poznamenává: „můžeme jen doufat, že se nejedná o ojedinělou epizodu. (sloveso – substantivum)*

*Il est **nécessaire** que l'oligopole qui domine cette activité disparaisse permettant ainsi l'accès à d'autres agences à ce marché.“*

*Je **potřeba**, aby zmizel oligopol, který této aktivitě dominuje, a uvolnil přístup dalších agentur na trh.“ (adjektivum – substantivum)*

▫ Transpozice syntaktická

*...pointe un certain nombre de dysfonctionnements au sein des agences **chargées d'évaluer** la capacité des Etats à rembourser leurs emprunts, écrit Le Temps, à Genève.*

*...poukazuje na jisté chyby ve fungování agentur, které **hodnotí** schopnost států dostávat svým závazkům, píše švýcarský deník Le Temps. (pasivum – aktivum)*

*Selon ce rapport, que le journal décrit comme “sans concession”, les règles strictes édictées le 20 juin dernier par l'Union européenne dans ce domaine **n'ont pas été appliquées** par les grands acteurs du marché de la notation.*

Podle zprávy, kterou deník popisuje jako „nekompromisní“, **nezavedly** velcí hráči ratingového trhu striktní pravidla vydané Evropskou unií 20. června loňského roku. (pasivum – aktivum)

Dans son éditorial, El País estime que c'est une "note éliminatoire" qui a été **attribuée** aux agences de notation par l'Esma.

Podle redakčního článku deníku El País **vystavila** ESMA agenturám „červenou kartu“. (pasivum – aktivum)

Koncentrace a diluce

▫ Koncentrace

Un rapport "**sans concession**" éveille les agences de notation
„**Nekompromisní** zpráva“ se obouvá do ratingových agentur

Communication à des tiers de l'évaluation d'un pays avant son annonce officielle, conflit d'intérêts et mauvaises **gestion du personnel**...

Předávání informací o hodnocení států třetím osobám před oficiálním představením, střet zájmů a špatný **management**...

...le rapport, publié le 2 décembre par l'Autorité européenne des marchés financiers (Esma), pointe **un certain nombre** de dysfonctionnements au sein des agences...

...zpráva zveřejněná 2. prosince Evropským úřadem pro cenné papíry a trhy (ESMA) poukazuje na **jisté chyby** ve fungování agentur...

"Une des anomalies à souligner, c'est l'influence directe des dirigeants de ces **entreprises de notation** qui bloquent la nécessaire indépendance des analystes", écrit le quotidien espagnol.

„Jedním ze zmiňovaných nešvarů je přímý vliv řídicích pracovníků těchto **agentur**, kteří kladou překážky potřebné nezávislosti analytiků,“ píše španělský deník.

▫ Diluce

Communication à des tiers de l'évaluation d'un pays avant son annonce officielle, conflit d'intérêts et mauvaises gestion du personnel...

Předávání informací o hodnocení států třetím osobám před oficiálním představením, střet zájmů a špatný management...

...le rapport, publié le 2 décembre par l'Autorité européenne des **marchés financiers** (Esma), pointe un certain nombre de **dysfonctionnements** au sein des agences chargées d'évaluer la capacité des Etats à rembourser leurs emprunts, écrit Le Temps, à Genève.

...zpráva zveřejněná 2. prosince Evropským úřadem pro **cenné papíry a trhy** (ESMA) poukazuje na **jisté chyby ve fungování** agentur, které hodnotí schopnost států dostávat svým závazkům, píše švýcarský deník Le Temps.

Selon ce rapport, que le journal décrit comme "sans concession", les règles strictes édictées le 20 juin **dernier** par l'Union européenne dans ce domaine n'ont pas été appliquées par les grands acteurs du marché de la notation.

Podle zprávy, kterou deník popisuje jako „nekompromisní“, **nezavedly** velcí hráči ratingového trhu striktní pravidla vydané Evropskou unií 20. června **loňského roku**.

Dans son éditorial, El País estime que c'est une "note éliminatoire" qui a été attribuée aux agences de notation par l'Esma.

Podle **redakčního článku** deníku El País vystavila ESMA agenturám „červenou kartu“.

"Une des anomalies à souligner, c'est l'influence directe des **dirigeants** de ces entreprises de notation qui **bloquent** la nécessaire indépendance des analystes", écrit le quotidien espagnol.

„Jedním ze zmiňovaných nešvarů je přímý vliv **řídicích pracovníků** těchto agentur, kteří **kladou překážky** potřebné nezávislosti analytiků,“ píše španělský deník.

Étoffement a dépouillement

▫ Dépouillement

*...pointe un certain nombre de dysfonctionnements **au sein des agences chargées** d'évaluer la capacité des Etats à rembourser leurs emprunts, écrit Le Temps, à Genève.*

...poukazuje na jisté chyby ve fungování agentur, které hodnotí schopnost států dostávat svým závazkům, píše švýcarský deník Le Temps.

Modulace

*...pointe un certain nombre de dysfonctionnements au sein des agences chargées d'évaluer la capacité des Etats à rembourser leurs emprunts, écrit Le Temps, à **Genève**.*

*...poukazuje na jisté chyby ve fungování agentur, které hodnotí schopnost států dostávat svým závazkům, píše **švýcarský** deník Le Temps. (modulace na základě synekdochy = část – celek)*

*Dans son éditorial, El Pais estime que c'est une "**note éliminatoire**" qui a été attribuée aux agences de notation par l'Esma.*

*Podle redakčního článku deníku El País vystavila ESMA agenturám „**červenou kartu**“.
(modulace na základě metonymie)*